

İLLER&Belediyeler

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ DERGİSİ • OCAK 2020 • SAYI: 861

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Hayatlarında

Akıllı Şehirler ve Belediyeler

AB Sivil
Düşün
Programı

Meclis Üyeleri
Eğitim ve
Bilgilendirme
Toplantısı

Şehir ve Güvenlik
Sempozyumu

Makedonya'ya
Araç Desteği

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi
Fatma ŞAHİN

Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı
(Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Doç. Dr. Birol EKİCİ

Danışma Kurulu

Yusuf Ziya YILMAZ

Kadir KARA

Mücahit YANILMAZ

Dr. Hasan AKGÜN

Dr. Veyssel TIRYAKI

İsmail DESTAN

Prof. Dr. Adem ESEN

Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN

Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN

Prof. Dr. Tekin AKDEMİR

Doç. Dr. Asım BALCI

Dr. Buğra GÖKÇE

Dr. Rüstem KELEŞ

Hasan KILCA

Muhsin ERYILMAZ

Gaye DOĞANOĞLU

Ali KARAASLAN

Yayın Kurulu

Zekeriya ŞARBAK (Başkan)

Abdurrahman KELEŞ

Ahmet KAZAN

Ahmet OKAY

Cemal BAŞ

Cenk KADIOĞLU

Cüneyt TÜRKMEN

Gülfem KIRAC KELEŞ

Halil İbrahim AZAK

İpek NAL GÖRGÜN

Kayhan ÖZÜM

Nilüfer SİVRİKAYA

Nuraydın ARIKAN

Yüksel KOÇAK

Zeliha MERCİMEK

Tasarım

Gizem GÖZ & Bilal BERBER

Yönetim Yeri

Tunus Caddesi No. :12

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

Yayın Türü

Dergimiz ayda bir yayımlanan

yaygın süreli yayındır.

Ocak Sayı: 861

Basım Tarihi:24/10/2019

ISSN 1308-6707

Baskı

EPA-MAT BASIM YAYIN AMBALAJ REKLAM

PROM. SAN. TİC. LTD. ŞTİ

İvedik OSB Ağaçlıları San. Sit. 1357 Sk.

No:41 Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0312) 394 48 63 Fax: (0312) 395 93 39

www.tbb.gov.tr

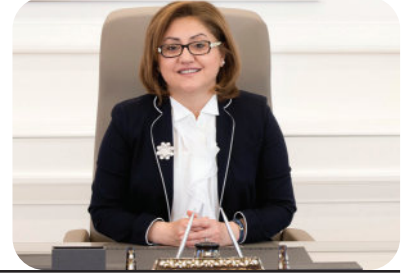
**TBB Dergi Yayımlar ve Yazım
İlkeleri Madde 8**

Dergide yayımlanan çalışmalarındaki fikirler ve

görüşler tamamıyla yazara aittir.

Görüş ve önerileriniz için:

dergi@tbb.gov.tr

Fatma Şahin

Türkiye Belediyeler Birliği ve
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı

Saygıdeğer Okurlar,

1945 yılından bu yana belediyeçilerimizin buluşma noktası olan İller ve Belediyeler Dergisinin yeni bir sayısını daha sizlerle buluşturmanın heyecanı içerisindeyiz. Yeni yılın ilk sayısını beğeninize sunarken 2020 yılının vatanımız ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Ocak ayının ikinci haftasında Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı işbirliğinde düzenlediğimiz “Akıllı Şehirler ve Belediyeler Kongre ve Sergisi” ile yaklaşık 20 bin misafiri Ankara’da ağırladık. Belediyelerimiz, kamu kurumları, üniversiteler ve özel sektör temsilcilerinden önemli sayıda katılımın olduğu etkinliğe halkımız da yoğun ilgi gösterdi. Açılışı Cumhurbaşkanımız tarafından gerçekleştirilen etkinlikte ülkemizin akıllı şehir yolculuğuna ivme kazandıracak panel ve seminerlerle akıllı şehir teknolojilerinin yaygınlaşmasını ve belediyelerimize kazandırılmasını hedefledik. Kongremize ilişkin detaylı haberimiz zengin görselleriyle birlikte dergimiz sayfalarındaki yerini aldı.

Birliğimiz yeni yıla önemli faaliyetlerle başladı. Bu faaliyetlerden biri de TBB ve Polis Akademisi işbirliğinde 2-3 Ocak tarihlerinde “Şehir ve Güvenlik Sempozyumu” oldu. Yine açılışı Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız tarafından yapılan bu etkinlikte şehir güvenliğine ilişkin konuları geniş bir yelpazede değerlendirme imkanı bulduk. Bu etkinliğin haberleri de dergimizde yer buldu.

Kıymetli okurlarımız, bildiğiniz üzere Türkiye’imiz bir deprem ülkesi. Zaman zaman bu gerçekle yüzleşmek zorunda kalıyoruz. Ocak ayında ülkemizin farklı bölgelerinde yaşanan depremler hepimizi derinden yaraladı. Özellikle Elazığ ve Malatya illerimizde yaşanan depremlerde onlarca vatandaşımızı kaybettik. Bir kez daha şehirlerin acil ve afet yönetimi konusunda hazırlıklı olmalarının önemini idrak etmiş olduk. Eskiye göre kurumlarımızın çok daha hızlı koordine olduğunu ve yaraların hızla sarıldığını görmek umut vericiydi. Ancak bu konuda daha çok çalışarak, koruyucu önleyici tedbirleri artırmamız ve teknolojik altyapımız ile master planlarımızı bunun üzerine kurmamız gerektiğinin altını çizmek isterim. Depremlerin ardından halkımızın birlik ve beraberlik içinde kenetlendiğini, tek yürek olduğunu görmekten gurur duyduk. Biz de TBB olarak encümen toplantımızı Elazığ’da yapmaya karar verdik ve belediye başkanlarımıza destek olmak üzere Elazığ ve Malatya’ya giderek incelemelerde bulunduk, yetkililerden bilgi aldık ve halkımızla kucaklaştık. Bu vesileyle depremde hayatlarını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara şifa diliyorum. TBB olarak belediyelerimizin her zaman yanında olacağımızı bir kez daha belirtmek istiyorum.

Etkinliklerimizin yanı sıra birçok haber dergimiz sayfalarında ilginize sunuldu. Belediyeçilerimize rehber olacak makaleler, iyi uygulama örnekleri, Birliğimizden ve belediyelerimizden haberler ile güncel mevzuata dair içerikleri ilgiyle okuyacağınızı umuyorum. Dergimize bu güne kadar gösterdiğiniz ilgiye teşekkür eder, sonraki sayılarımızda buluşmak dileğiyle esenlikler temenni ederim.

içindekiler

04

Akıllı Şehirler

18

Akıllı Şehir Örnekleri

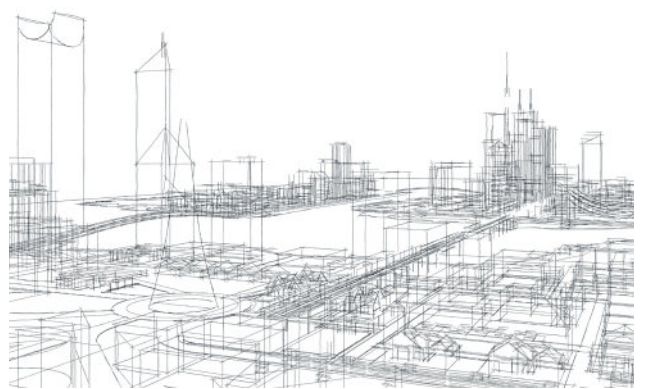
31

Şehir ve Güvenlik Sempozyumu

39

İmar Planlarında Bitişik, Ayrık ve Blok Nizam /
Ayşe ÜNAL

34 GÖÇ YÖNETİM MODELİ

35 TBB'DEN MAKEDONYA'YA ARAÇ DESTEĞİ

35 MECLİS ÜYELERİ EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME
TOPLANTISI

36 AB SİVİL DÜŞÜN PROGRAMI

37 TBB ENCÜMENİ ELAZIĞ'DA TOPLANDI

45

Büyükşehir Belediyelerinde Daire Başkanlıkları:
Norma Uygunluk / Abdulmelik ÖTEGEN

50

Sürdürülebilirlik ve Akıllı Kent İlişkisi /
Oğuzhan GÜRSOY

53

Mahalli İdarelerde Taahhüde Bağlı İşlemler /
Mehmet SARI

57

Tarih, Kültür ve Sanayi Şehri: Maden /
Süleyman Deniz SEYREK

59 YARGI KARARI

60 GENELGE

61 SORU-CEVAP

AKILLI ŞEHİRLER

Şehirlerimiz her geçen gün nüfus artışı ve artan göçe dayalı olarak hızlı bir şekilde büyümektedir. Halkımızın yüzde 77,45'i büyükşehir sınırları içinde yaşarken il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı yüzde 92,3'e ulaşmıştır.

Şehirlerin hızla büyümesi, doğal kaynaklar üzerinde aşırı baskılar oluşmasına, çevrenin kirlenmesine, enerji kaynaklarında yetersizliğe ve şehirlerde yaşam kalitesinin bozulmasına neden olmaktadır. Teknolojik gelişmelerle sınırlı kaynaklarını daha ekonomik, akılcı, planlı ve sürdürülebilir kullanan, çevreye ve doğal kaynaklara saygılı, insan hayatına değer katan ve yaşam kalitesini iyileştiren akıllı şehirlerin geliştirilmesi olumsuzlukların çaresi olarak gösterilmektedir.

Akıllı şehirlerde insanlar daha konforlu, temiz, katılımcı, sağlıklı ve güvenilir bir yaşam tarzına erişebilmektedir. Günümüzde ucuz enerji, yeni teknolojilerle desteklenen ve geliştirilen toplu taşıma, afet ve acil durum sistemleri, temiz hava ve su, düşük suç oranları akıllı şehirler kavramı ile gelişen alanlardır.

Ülkemizde akıllı şehirlere ilişkin ilk politika “Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları 2003-2023 Strateji Belgesi”nde yer aldı. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile Cumhurbaşkanlığı bünyesinde oluşturulan Yerel Yönetim Politikaları Kurulunun görev ve yetkileri arasında “Akıllı şehircilikle ilgili araştırmalar yaparak strateji önerilerinde bulunmak” görevi bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ilk kalkınma planı olan ve 2019-2023 dönemini kapsayan 11. Kalkınma Planı, 23 Temmuz 2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Planda, yerel yönetimlerin akıllı şehir stratejilerini hazırlamalarının teşvik edileceği, akıllı şehir projelerini hayata geçirmelerinin sağlanacağı ve akıllı şehir uygulamalarına yönelik yerli üretimin geliştirilmesinin destekleneceği belirtildi. Büyükşehir belediyeleri ve 51 il belediyesi öncelikli olmak üzere kaynak dağılımının önceliklendirileceğine de vurgu yapıldı.

Ayrıca, “2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı” Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın imzası ile 24 Aralık 2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlandı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan “2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı”nın önemine değinilen Genelge’de, şehirlerin küresel olarak birbirine bağlı bir ekonomide rekabet etme ve kent sakinlerinin refahını sürdürülebilir bir şekilde sağlayabilme ihtiyacının ülkeleri ve şehirleri yeni teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları değerlendirmeye yönlendirdiği belirtildi. Bu durumun şehir çözümlerinin bütüncül ve sistematik olarak ele alınması ihtiyacını ortaya çıkardığına dikkat çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı’nın kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimler, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin dahil olduğu ortak akıl ve bilimsel bakış açısı ile şekillendiğini ifade etti. Ulusal katmanda hazırlanan Türkiye’nin ilk, dünyanın dördüncü

akıllı şehir stratejisi ve eylem planı olduğunu vurgulayan Erdoğan, çevre, ulaşım, enerji, sağlık, altyapı ve insan gibi şehirlerin tüm unsurlarının her açıdan incelenmesi gerektiğini belirterek şu değerlendirmelere yer verdi:

“2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı ile kamu kurum ve kuruluşlarından yerel yönetimlere, şehrin tüm unsurları ile birlikte koordinasyon içerisinde, vatandaşlara sunulan hizmetlerde bütünlüğün sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca kaynakların doğru bir şekilde tahsis edilmesi, kamu kurumlarıyla vatandaşlar arasındaki mesafenin azaltılması ve sunulan hizmetlerde vatandaş memnuniyetinin artırılması sağlanacaktır.”

Birliğimiz bu kapsamda üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmek amacıyla Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı işbirliğiyle 15-16 Ocak 2020 tarihlerinde “Akıllı Şehirler ve Belediyeler Kongre ve Sergisi” düzenledi.

ULUSAL AKILLI ŞEHİRLER STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

2019-2022 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı; merkezi yönetim kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler analiz çalışmalarına dahil olmuş; üst politika belgeleri ve ilgili mevzuat incelenmiş, uluslararası literatür taraması yapılmış, tüm paydaşları kapsayan çalıştaylar ve odak grup toplantıları düzenlenmiş, yerel yönetimlere geniş katılımlı anketler uygulanmıştır. Tüm bu çalışmalar sonucunda Türkiye'nin kendine özgü koşulları doğrultusunda; gereksinimler ve en iyi uygulamalar ile diğer ülke uygulamaları, uluslararası gelişmeler, teknolojik yenilikler ve eğilimler dikkate alınarak strateji ve eylem planı hazırlanmıştır.

Plan kapsamında;

1. Mevcut Durum Analizi ve İhtiyaçların Tanımlanması,
2. 2019 – 2022 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı'nın Hazırlanması,
3. Akıllı Şehirler Ekosistemi Kapasite Kazandırma,
4. Ulusal Akıllı Şehirler İzleme Değerlendirme Modeli ve Sisteminin Oluşturulması,
5. Ulusal Akıllı Şehirler Olgunluk Değerlendirme Modelinin Oluşturulması aşamaları yer almıştır.

Proje kapsamında 327 yerel yönetimin katılımı ile belediyelerin ihtiyaçlarının belirlendiği, mevcut akıllı şehir vizyon ve eylemlerinin tespit edildiği anketler gerçekleştirilmiştir. Akıllı şehir yerel yönetim anketinde; akıllı şehir strateji yönetimi, organizasyon, yatırım ve finansal kaynaklar, veri yönetimi, haberleşme altyapısı ve bilgi güvenliği, akıllı şehir uygulamaları ve başarı örnekleri, öncelikli ihtiyaçlar vb. eksenlerde bilgi toplanmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir.

2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planında 4 stratejik amaç, 9 hedef ve 40 eylem yer almaktadır.

Stratejik Amaç 1: Etkin Akıllı Şehir Ekosistemi Oluşturulacaktır.

Stratejik Amaç 1 kapsamında atılacak adımlar için iki hedef belirlenmiştir;

Hedef 1.1. Akıllı Şehir Ekosistemi Yönetişim Mekanizması Oluşturulacaktır.

Hedef 1.2. Akıllı Şehirlere İlişkin Bütüncül Mali Yönetim Sağlanacaktır.

Stratejik Amaç 2: Akıllı Şehir Dönüşüm Kapasitesi Artırılacaktır.

Stratejik Amaç 2 kapsamında atılacak adımlar iki hedef doğrultusunda belirlenmiştir;

Hedef 2.1. Teknoloji Üreticileri, Çözüm Sağlayıcıları ve Hizmet Sağlayıcılarının Akıllı Şehir Dönüşüm Kapasitesi Artırılacaktır.

Hedef 2.2. Kent Sakinlerinin Akıllı Şehir Dönüşüm Kapasitesi Artırılacaktır.

Stratejik Amaç 3: Akıllı Şehir Dönüşümünde Kolaylaştırıcı ve Yönlendirici Ortam Oluşturulacaktır.

Stratejik Amaç 3 kapsamında atılacak adımlar iki hedef kapsamında belirlenmiştir;

Hedef 3.1. Akıllı Şehir Mimarisi Oluşturulacaktır.

Hedef 3.2. Akıllı Şehir Teknoloji Üreticileri, Çözüm Sağlayıcıları ve Hizmet Sağlayıcıları Arasında İşbirliği ve Etkileşim Ortamı Oluşturulacaktır.

Stratejik Amaç 4: Şehircilik Hizmetlerinde Akıllı Şehir Dönüşümü Sağlanacaktır.

Stratejik Amaç 4 kapsamında atılacak adımlar üç hedef doğrultusunda belirlenmiştir;

Hedef 4.1. Akıllı Şehir Çözümlerine Yönelik Paydaşların Katılımı Artırılacaktır.

Hedef 4.2. Akıllı Şehir Çözümleri Kullanılan Şehircilik Hizmetlerinin Kullanımı Yaygınlaştırılacaktır.

Hedef 4.3. Akıllı Şehir Bileşenlerinin Hizmet Bütünlüğünde Olgunluğu Artırılacaktır.

No	Eylem Adı
1	Şehre Özgü Yerel Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası Hazırlanacaktır.
2	Akıllı Şehir Olgunluk Geliştirme Programları ve Rehberlik Mekanizması Hazırlanacak ve Hayata Geçirilecektir.
3	Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli Kullanılarak Akıllı Şehir Endeksi Oluşturulacak ve Sürdürülebilirliği Sağlanacaktır.
4	2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı Hayata Geçirilecek, İzlenecek ve Değerlendirilecektir.
5	Kamu Değeri Yüksek Akıllı Şehir Projeleri Geliştirilerek Etkin Bir Şekilde Planlanması, Hayata Geçirilmesi ve Yaygınlaştırılması Sağlanacaktır.
6	Akıllı Şehir Yatırımlarında Kaynakların Etkin ve Verimli Kullanımına Yönelik Bütüncül ve Planlı Bir Yatırım Ortamı Sağlanacaktır.
7	Akıllı Şehir Dönüşümünde Finansal Olarak Teşvik Edici ve Kolaylaştırıcı Ortam Oluşturulacaktır.
8	Akıllı Şehir Teknoloji Radarı Oluşturulacaktır.
9	Akıllı Şehir Pazarı Oluşturulacaktır.
10	Ulusal Akıllı Şehir Yönetişim Mekanizması ve Organizasyon Oluşturulacak, İşlerliği ve Sürdürülebilirliği Sağlanacaktır.
11	Yerel Akıllı Şehir Yönetişim Mekanizması ve Organizasyon Oluşturulacak, İşlerliği ve Sürdürülebilirliği Sağlanacaktır.
12	Akıllı Şehir Çözümleri Kullanımı İle Şehircilik Hizmetlerinin Hizmet Bütünlüğünde Sunumu Sağlanacaktır.
13	Şehircilik Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Sunumunda Yer Alan Nitelikli İnsan Kaynağı Kapasitesi Artırılacaktır.

No	Eylem Adı
14	Akıllı Şehir Paydaşları Arasında İşbirliği ve Koordinasyon Sağlanacaktır.
15	Akıllı Şehir Bileşenlerinin Olgunluğu Artırılacaktır.
16	Akıllı Yönetişim Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
17	Akıllı Çevre Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
18	Akıllı Ekonomi Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
19	Akıllı Enerji Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
20	Akıllı İnsan Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
21	Akıllı Ulaşım Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
22	Akıllı Yapılar Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
23	Akıllı Sağlık Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
24	Afet ve Acil Durum Yönetimi Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
25	Akıllı Güvenlik Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
26	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
27	Akıllı Mekân Yönetimi Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
28	Coğrafi Bilgi Sistemleri Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
29	Akıllı Altyapı Bileşeninin Olgunluğu Artırılacaktır.
30	Akıllı Şehir Terminolojisi, Akıllı Şehir Veri Sözlüğü, Akıllı Şehir Birlikte Çalışabilirlik Modeli ve Referans Mimari Modeli Oluşturulacaktır.

No	Eylem Adı
31	Ulusal Akıllı Şehir Mimarisi ve Ulusal Akıllı Şehir Veri Paylaşım Yönetişimi Platformu Geliştirilecek, İşlerliği ve Sürdürülebilirliği Sağlanacaktır.
32	Yerel Akıllı Şehir Mimarisi ve Veri Paylaşım Platformları Oluşturulacak, İşlerliği ve Sürdürülebilirliği Sağlanacaktır.
33	Ulusal ve Yerel Akıllı Şehir Açık Veri Platformları Oluşturulacak, İşlerliği ve Sürdürülebilirliği Sağlanacaktır.
34	Akıllı Şehir Çözümü Kullanılan Şehircilik Hizmetlerinin Kullanımının Yaygınlaştırılması Amacıyla Hizmet Sunum Kanalları İyileştirilecek ve Çeşitliliği Artırılacaktır.
35	Akıllı Şehir Çözümü Kullanılan Şehircilik Hizmetlerine Yönelik Tanıtım Kanalları Çeşitlendirilecektir.
36	Kent Sakinlerinin Akıllı Şehir Çözüm Üreticilerine Dönüşümüne İmkân Sağlayan Ortamlar Oluşturulacaktır.
37	Akıllı Şehir Bilgi Güvenliği Yönetişim Mekanizması ve Organizasyonu Oluşturulacaktır.
38	Akıllı Şehir Kapsamında Oluşturulan ve Kullanılan Kişisel Verinin Korunumu Sağlanacaktır.
39	Şehircilik Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve İyileştirilmesinde Akıllı Şehir Çözümlerinin Kullanımına İlişkin Kullanıcıların Katılımı Artırılacaktır.
40	6 Kentsel Dönüşüm ve Kentsel Gelişim Alanları Akıllı Bölgeler Olarak Değerlendirilecektir.

Plan kapsamında hazırlanan Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modelinin uygulanmasıyla şehirlerin akıllı şehir olgunluğunun ölçülmesi faaliyeti çerçevesinde tüm paydaşlarla yapılacak görüşmeler sonucunda şehirlerin akıllı şehir uygulamalarına dair yetkinliklerinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Çalışmaların tüm şehirlerde gerçekleştirilmesiyle akıllı şehir olgunluk endeksi oluşturularak, şehirlerin olgunluk seviyelerinin karşılaştırılması yapılabilecektir.

2019-2022 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında 17 bileşenden oluşan bir yapı tanımlanmıştır.

Akıllı Şehirler ve Belediyeler

KONGRE VE SERGİSİ

“Akıllı Şehirler ve Belediyeler Kongre ve Sergisi” Türkiye Belediyeler Birliği(TBB) tarafından, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı işbirliğiyle 15-16 Ocak 2020 tarihlerinde ATO Congressium’da gerçekleştirildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan:
“Ülkemizi teknoloji çöplüğü olarak görmek istemiyoruz.”

Konuyla ilgili yönetici ve uzmanları bir araya getirerek akıllı şehirlere geçiş sürecine ivme kazandırmayı hedefleyen kongrenin açılış konuşmaları Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ile TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin tarafından yapıldı.

Konuşmasında belediyelerin akıllı şehirlerle ilgili önemli çalışmalar hayata geçirdiğini kaydeden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Kimi belediyelerimizin şimdiden akıllı şehirlerle ilgili hem kurumsal kapasiteyi geliştirme hem de fiili uygulamalar yönünde adımlar attıklarını biliyoruz. Tüm bu hazırlıklarla Türkiye, akıllı şehirler konusunda dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer alıyor. Belediyelerin akıllı şehir kavramı

çerçevesinde altyapı, güvenlik, enerji, yönetim, eğitim ve öğretim, sağlık, bina ve ulaşım gibi alanlarda önlerinde çok geniş bir potansiyeli bulunuyor. Bu alanlardaki uygulamaların ortak amacı daha az maliyetle daha verimli ve etkili hizmet sunabilmektir.” ifadelerini kullandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, marka şehirler hedefine giden yolun akıllı şehir çözümlerinden geçtiğini belirtti.

Türkiye’de, İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan büyük nüfus hareketleriyle şehirlere akan nüfusun başarılı şekilde yönetilemediğini hatırlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, İstanbul, Ankara, İzmir başta olmak üzere, cazibe merkezi durumundaki tüm büyük şehirlerin artan nüfusla yerleşim yeri, altyapıdan bina estetiğine kadar tüm unsurlarıyla sorunlu bir döneme girdiğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan:
“Şehirlerimizde bir yandan tarihi,
kültürü, medeniyeti koruyacak,
diğer yandan yeni ihtiyaçlara uygun
yatırımlara yöneleceğiz.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 1994 yılının bir dönüm noktası olduğunu, Türkiye genelinde yeni bir şehircilik hamlesinin başladığı bu yıldan itibaren, hem mevcut sorunların kademe kademe çözülmeye başlandığını hem de yeni bir anlayışın temellerinin atıldığını anlattı.

Türkiye’nin, 1990’ların ortalarına kadar süren yarım asrı kaçırdığını, ama son çeyrek asırda kayıplarının bir bölümünü de telafi etmeyi başardığını dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Dünkü meselemiz toplanmayan çöplerdi, patlayan göplüklerdi, bugünkü meselemiz sıfır atık yönetimidir. Dünkü meselemiz ulaşımın bizatihi kendisiydi, bugünkü meselemiz ulaşım araçlarının entegrasyonudur. Dünkü meselemiz çevre kirliliğiyle mücadeleliydi, bugünkü meselemiz çevreyle uyumlu şehirler kurmaktır. Dünkü meselemiz altyapının yokluğuydu, bugünkü meselemiz altyapıyı en verimli şekilde işletebilecek sistemleri geliştirmektir. Dünkü meselemiz şehirlerde parkların hiç olmamasıydı, bugünkü meselemiz millet bahçelerini yaygınlaştırmaktır” diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerine şöyle devam etti: “Çağının ötesine geçemeyen şehirler, bir süre sonra cazibelerini yitirmeye mahkûmdur. Şehirlerimizde bir yandan tarihi, kültürü, medeniyeti koruyacak, diğer yandan yeni ihtiyaçlara uygun yatırımlara yöneleceğiz. Yaşlı, kadın, çocuk, engelli dostu olmayan, günün 24 saati sokaklarında huzurun kol gezmediği bir şehir, akıllı olsa ne olur, olmasa ne olur. Şahsiyeti olmayan, insanı öncelemeyen, dört bir yanında ilim, irfan, sanat ocakları tütmeyen bir şehrin akıllı da olmaz. Kapı kom-

Bakan Varank:
“Topyekun kalkınma
için yapılan
yatırımların yerliliği
ve milliliği olmazsa
olmaz.”

şusunun hâlini bilmeyen, sokağından, semtinden, mahallesinden bihaber insanlarla dolu bir şehir ruhunu kaybetmiş demektir. İşte bunun için bizim hem akıllı, hem medeniyet sembolü şehirlere ihtiyacımız var.”

Teknoloji yatırımlarının ciddi bir kaynak gerektirdiğini söyleyen Erdoğan, “Önemli olan bu iş için altına girilecek finansal yükte elde edilecek neticenin doğru tespit edilebilmesidir. Şayet bu denge iyi kurulabilirse belediye bütçesi yanında yatırımcıların desteği de alınabilir. Esasen akıllı şehir uygulamalarının hepsi belediyeye de ilgili değildir.” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan Birliğimize önemli görev

Cumhurbaşkanı Erdoğan yeni nesil teknoloji altyapısının insan hayatında yol açacağı büyük dönüşüm düşünüldüğünde, bu konunun çok geniş bir uygulama alanı olduğunun görüleceğine dikkati çekerek, belediyeler, diğer kurumlar veya özel sektör tarafından hayata geçirilecek tüm akıllı çözüm uygulamalarının birbiriyle uyumlu olmasının kritik bir öneme sahip olduğunu ifade etti. Erdoğan sözlerine şöyle devam etti: “Aksi takdirde Türkiye, teknoloji çöplüğüne döner. Biz, ülkemizi teknoloji çöplüğü olarak görmek istemiyoruz. Bunun için hem ilgili bakanlıklarımızın ve kurumlarımızın hem de Türkiye Belediyeler Birliğimizin

öncü bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Gerekirse bu işe hukuki bir altyapı kazandırmak dâhil birbiriyle uyumlu teknoloji alt yapısı kuruluşu konusunda gereken her türlü tedbiri almak zorundayız.”

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, şehirleşmenin öncelikli alanlarından biri olduğunu, insanı merkeze alan, yaşam kalitesi yüksek ve değer üreten şehirler oluşturmaya gayret ettiklerini belirtti. Türkiye’de belediyelerin 1950’li yıllarda başlayan ve yeni sorunlarla sosyolojik değişimleri beraberinde getiren kırdan kente göç dalgasına karşı yetersiz kaldığını hatırlatan Varank, söz konusu dönemin en çarpıcı örneklerinden birinin İstanbul olduğuna dikkati çekti. Bakan Varank, 1994’te İstanbul’un nüfusunun 8 milyona, gecekondu sayısının da 640 binlere dayandığını ifade ederek Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, büyükşehir belediye başkanı seçildiğinde bu konulara çözüm ürettiğine vurgu yaptı.

Belediye başkanlarına yerli ürün kullanma çağrısında bulunan Varank, şunları kaydetti: “Kamu yatırımları ve alımlarının oluşturacağı ölçek sayesinde aslında pek

çok alanda yerleşmeyi ve millileşmeyi başarabiliriz. Yatırımları uzun vadeli planlama ve yerli ürünlerle hayata geçirme konusunda Bakanlığımız ile sanayi iş birliği projelerinde beraber çalışabilir, teknik danışmanlığımızdan en üst seviyede yararlanabilirsiniz. Hazırlanan ihale şartnamelerinde yerli malını dışlayan uygulamalara asla müsaade etmeyin. Yaptığınız yatırımların aciliyeti olabilir ancak bu durum sizi yerli malı temininden asla uzaklaştırmamalı. Topyekun kalkınma için yerliliği ve milliliği olmazsa olmaz bir ilke olarak hep beraber kabul etmeliyiz. Bu iradeyi ortaya koyabilirsek, savunmadaki başarımızı pek çok alanda hayata geçirmemizin önünde hiçbir engel kalmayacak.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde beyaz masa, entegre atık su arıtma ve düzenli depolama süreçleri, akıllı ulaşım hizmetlerinin ortaya konduğunu anımsatan Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, yine Erdoğan’ın liderliğinde “Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı”nın hazırlandığının altını çizdi.

Eylem planının Türkiye’de ilk, dünyada ise Amerika, Hollanda ve Avustralya’dan sonra dördüncü olma özelliğini taşıdığını ifade eden Kurum, “Şehirlerimiz için adeta yeni bir dönemin başlangıcını temsil ediyor. Akıllı şehir uygulamalarını, bölgesel ve ulusal bir ölçekte gerçekleştirmek için tüm illerimizin birbirine entegre olduğu yeni bir sistemi hayata geçiriyoruz. Şehirlerimizin acil ihtiyaçlarına odaklanıyor, her şehrin kendine özgü akıllı şehir stratejilerini geliştiriyoruz.” dedi.

Bakanlığın 81 ilin valiliğine Akıllı Şehirler Strateji Belgesini gönderdiğini söyleyen Kurum, konuşmasına şöyle devam etti: “Valiliklerimiz, belediyelerimizle

Bakan Kurum: “Her şehrin kendine özgü akıllı şehir stratejilerini geliştiriyoruz.”

Başkan Şahin: “Yalnızca pazar olamayız, üretimin merkezi olmak durumundayız.”

birlikte tüm akıllı şehir uygulamalarını belirlediğimiz öncelik sırasına göre en hızlı şekilde yapacağız. Böylece yatırımların daha verimli olduğu, kaynakların israf edilmediği bir belediyeçiliği hep birlikte gerçekleştireceğiz. 2023’e kadar ekonomimize yıllık en az 25-30 milyar liralık katkı sağlayacağız. Tüm bu çalışmaları yaparken, belediyelerimizi ve girişimcilerimizi de finansal olarak destekleyeceğiz. Yedi bölgemizde kuracağımız AR-GE merkezlerinde şehirlerimizin ihtiyacı olan teknolojileri geliştireceğiz. Bu merkezlerimizde geliştireceğimiz akıllı teknolojiler içerisinde 2022 yılında üretime geçecek olan yerli otomobilimiz için de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ile gerekli olan şarj istasyonlarının altyapılarını inşa edecek, navigasyon uygulamalarını hayata geçireceğiz. Şarj istasyonlarımızı yeni yapacağımız binalara entegre edeceğiz. Tüm kentsel dönüşüm alanlarımızı ve 100 bin sosyal konut projemizi, akıllı mahalle konseptine göre inşa edeceğiz. Şu an Esenler’de yaptığımız Akıllı Şehir Projesi’nin yenilerini ülkemize kazandıracaktır. Bu akıllı şehir örneklerinden birini de Kanal İstanbul’un etrafında kuracağız. Nüfusu 500 bini geçmeyecek bu yeni şehrimizi akıllı mahalle, akıllı şehir ve yatay mimari anlayışına göre inşa edeceğiz.”

Birliğimiz ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin konuşmasına Cumhurbaşkanı Erdoğan’a kongreyi himayesine almasından dolayı teşekkürlerini sunarak başladı. “41 ülkenin katılımıyla uluslararası bir kongredeyiz. Akıllı şehirlerin insanın yaşamına dokunması için ne kadar önemli olduğunu görüyoruz” diyen Başkan Şahin; şehirlerin “akıllı şehir” olmasının bir strateji dahilinde olduğunu belirterek akıllı şehirlerin liderlik, vizyon, bütçe, vatandaş odaklı çalışma, teknoloji, kültür, şeffaflık gibi bileşenlerden oluştuğunu söyledi. 21. yüzyılın veri yüzyılı olduğuna dikkati çeken Başkan Şahin, bütün veri güvenliğini sağlayarak, sorunları çözme kapasitesini yükselterek bunları halkın yaşam kalitesine ve sürdürülebilir şehircilik anlayışına dönüştürmek gerektiği-

ne vurgu yaptı. “Dünya Orta Çağ’ı yaşarken bizim medeniyetimiz İbn-i Sinaları, Farabileri, İbn-i Haldunları, Ali Kuşçuları yetiştirdi. Akıl ile kalbi, gönül ile zihni şehirle buluşturursak şehirler erdemli, mutlu ve huzurlu şehirler olur.” diyen Şahin, “Biz yalnızca pazar olamayız, üretimin merkezi olmak durumundayız. Milli ve yerli üretime geçmek için büyük bir gayret gösteriyoruz. Yeni bir hikaye yazıyoruz, yeni büyüme hikayemizi AR-GE, inovasyon, teknoloji ve çevreye duyarlı şehircilikle yazacağız.” şeklinde konuştu.

Başkanlar tecrübelerini paylaştı

Başkan Şahin’in katıldığı ve moderatörlüğünü Sabah Gazetesi Ankara Temsilcisi Okan Müderrisoğlu’nun “Yenilikçi Yerel Politikalarla Dönüşen Şehirlerimiz” konulu oturumda belediyelerin akıllı teknolojiler ve coğrafi bilgi sistemleri alanlarındaki uygulamalarını değerlendirdi. Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Zolan, Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş’ın katkı verdiği 2. ana oturumda akıllı şehirlere ilişkin fikir alışverişinde bulunuldu.

Akıllı Şehirler ve Uluslararası İşbirliği başlıklı oturumda ise Avrupa Belediyeler ve

Bölgeler Konseyi Genel Sekreteri Frédéric Vallier moderatörlük görevini üstlendi. Arap Akıllı Şehirler Forumu Genel Müdürü Samira Dhayyat, Çin Uluslararası Kardeş Şehirler Birliği Başkan Yardımcısı Lin Yi, USTDA Bölge Direktörü Carl B. Kress, JICA Türkiye Ofisi Temsilcisi Takehiro Yasui, Banjul Belediye Başkanı (Gambia) Rohey Malick Lowe ülkelerindeki akıllı şehir uygulamaları paylaştı.

Kongrenin ikinci günü “Akıllı Şehir Teknolojileri” başlığında gerçekleştirilen paneller başladı. Ülkemizdeki ve dünyadaki tek-

nolojik gelişmelerin ele alındığı panelde TÜRKİSAT, ASELSAN, Türk Telekom, İSBK gibi teknoloji kuruluşlarından üst düzey temsilciler yer aldı. 12 panel ve 6 seminerle devam eden kongre kapsamındaki panel ve seminerlerde, Akıllı Şehir Teknolojileri, Akıllı Şehirlerde Yenilikçilik ve Girişimcilik, Yerel Akıllı Şehir Stratejileri, Akıllı Şehir Teknolojileri 2, Akıllı Şehirlerde Yatırım ve Finans Yönetimi, Akıllı Şehir Yönetişimi ve Kapsayıcılık, Akıllı Çevre ve Doğa Kaynaklı Çözümler, Akıllı Bölge Uygulamaları, Akıllı Ulaşım ve Hareketlilik Çözümleri başlıkları irdelenerek tespitler, sorunlar ve çözüm önerileri masaya yatırıldı.

İki gün süren etkinlik, TBB Genel Sekreteri Birol Ekici'nin kapanış konuşmasıyla sona erdi. Ekici, kongreye katkı veren tüm kurum, kuruluş ve katılımcılara teşekkürlerini sundu. Kongre ve serginin yaklaşık 20 bin misafiri ağırladığını açıklayan Ekici, Türkiye'nin akıllı şehir yolculuğunda önemli bir adım atıldığını kaydetti.

3 oturum, 12 panel ve 6 seminer düzenlendi

Etkinliğin ilk gününde “Akıllı Şehirler İçin Temel Politikalar”, “Yenilikçi Yerel Politikalarla Dönüşen Şehirlerimiz” ve “Akıllı Şehirler ve Uluslararası İşbirliği” başlıklı üç ana oturum gerçekleştirildi.

TÜBİTAK Başkanı Prof.Dr. Hasan Mandal’ın moderatörlüğünü yaptığı Akıllı Şehirler İçin Temel Politikalar” konulu ilk oturuma Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan V. Şükrü Karatepe, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Dr. Ali Taha Koç, Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Fatma Varank, İçişleri Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Tayyip Sabri Erdil, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır değerlendirmeleriyle katkı verdi.

2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı

İlk oturumun tamamlanmasının ardından Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürü İsmail Tüzgen tarafından 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı sunumu gerçekleştirildi. Sunumda 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında yapılması planlanan çalışmalar, akıllı şehir bileşenleri, olgunluk değerlendirme çalışmaları ve akıllı şehir ekosistemi konularında standartların önemine vurgu yapılarak; gerçekleştirilen proje uygulamalarından örnekler verildi.

TBB, ASELSAN ve TÜBİTAK ile protokol imzaladı

Kongre kapsamında Birliğimiz, ASELSAN ve TÜBİTAK ile işbirliği protokollerine imza attı. TBB ve ASELSAN arasında “Akıllı Şehir Çözümleri İş Birliği Anlaşması” protokolüne TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ve ASELSAN Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Prof. Dr. Haluk Görgün imza attı. Ardından aynı etkinlik kapsamında ASELSAN ve Ulak Haberleşme A.Ş. arasında Akıllı Şehir Çözümleri İş Birliği Anlaşması imzalandı.

TBB ve TÜBİTAK arasında ise “Olgunluk Değerlendirme ve Uygulama İşbirliği Protokolü” imzalandı. Anlaşmaya, Sanayi Bakanlığı Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır’ın da katılımlarıyla, TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ve TÜBİTAK Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal imza attı.

Protokol ile iki kurum arasında ulaşım sistemleri ve akıllı şehirler konusunda çeşitli işbirlikleri hayata geçirilmesi planlanıyor.

AKILLI ŞEHİR ÖRNEKLERİ*

Şehirler, her geçen gün nüfus artışı ve artan göçe dayalı olarak hızlı bir şekilde büyüyor. Halihazırda 7,71 milyar olan dünya nüfusunun, 2055'te 10 milyara, yüzyılın sonunda ise 11,2 milyara yükseleceği tahmin ediliyor. Türkiye'de ise halkımızın yüzde 77,45'i büyükşehir sınırları içinde yaşarken il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı yüzde 92,3'e ulaştı.

Belediyeler, akıllı sağlık, akıllı ulaşım, akıllı yönetim, akıllı ekonomi, akıllı çevre, akıllı enerji, akıllı güvenlik, akıllı altyapı konularında önemli ilerlemeler kaydetmeye devam ediyor. İşte ülkemizdeki akıllı şehir teknolojileri uygulamalarından başarılı örnekler...

* Kaynak: T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü Akıllı
Şehirler Beyaz Bülteni

AKILLI ANKARA

Elektrik Enerji Takip sistemi (ETS)

Belediye tesislerindeki enerji kalitesi, aktif-reaktif güç takibi, arıza durumları ve anlık gerilim-akım değerleri takip edilerek bir enerji yönetim sistemi hayata geçirilmiştir. Böylece belediye tesislerinde %75'e varan bir enerji tasarrufu öngörülmektedir.

Sıfır Atık Programı

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2018 yılından itibaren tüm birimlerinde "Sıfır Atık Projesine" geçiş yapmıştır. "Sıfır Atık Projesi" uygulaması ile 1310 kg kartuş-toner, 150 kg floresan, 30 kg atık pil, 8,5 ton kâğıt, 2,5 ton plastik, 1,7 ton cam, 880 kg metal atığı kaynağında ayrı olarak toplanmıştır.

Bu proje sayesinde 12,3 MWs elektrik enerjisinden tasarruf edilirken, geri dönüşümde toplanan cam atıklar ile de üç ay gibi kısa bir sürede 170 litre petrolden de tasarruf edilmiştir.

Şehir ve Trafik Kameraları

Güvenliğin temin edilebilmesine destek olmak amacıyla Ankara Büyükşehir Belediyesi ana güzergâhlar, yollar, toplu yaşam alanları gibi muhtelif lokasyonlara kamera sistemleri tesis etmiştir. Şehrin dört bir yanında bulunan özellikle çocukların daha çok zaman geçirdiği oyun parklarını, 7/24 gözlem altında tutabilmek amacıyla 20 parkta kamera sistemleri tesis edilmiş olup, görüntüler web üzerinden şehir sakinlerine açılmıştır.

Bulvarlar, ana caddeler, kavşaklar ve bazı ara arterlerde olmak üzere toplam 360 kamera ile şehir trafiği izlenmekte ve trafiği olumsuz etkileyebilecek durumlar tespit edilerek ilgili birimlere aktarılmaktadır.

Akıllı Ulaşım Sistemleri

Şehrin genelinde ana bulvarlar üzerinde konumlandırılan sayım sensörleri ile araç sayıları anlık, günlük, haftalık ve aylık olarak tespit edilebilmekte, elde edilen yoğunluk verileri ise gerek süre bilgisi olarak gerekse renklendirme yöntemiyle şehir sakinleriyle paylaşılmaktadır.

MEBİS (Mezarlık Bilgi Sistemi Mobil Uygulaması)

Mezarlık bilgi sistemi Karşıyaka, Cebeci, Sincan ve Ortaköy Mezarlıklarındaki definlere ait bilgilerin sorgulanması ve mezar yerine kadar yol tarifinin alınmasına olanak sağlayan bir mobil uygulamadır. Geçmiş ve günlük definler bu sistem üzerinden takip edilebilmektedir.

Ankara Telsiz Haberleşme Sistemi

Ankara Büyükşehir Belediyesi yetkili daire başkanları ve sahadaki çalışanların kesintisiz iletişim kurabilmeleri amacıyla Türkiye'de ilk defa 4G altyapısı kullanan LTE telsiz teknolojisini kullanmaya başlamıştır. Telsiz haberleşme sistemi ile kaza, acil durum, doğal afet yangın ve güvenlik riskleri gibi durumlarda, ilgili operasyonel ekipler birbirleri ile kesintisiz olarak sesli ve görüntülü iletişim kurabilmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı
Mansur Yavaş

Telsiz haberleşme sisteminde bas konuş uygulaması ile görüşme yapılabilmektedir, ayrıca video, resim, belge, doküman ve diğer zengin içerikler telsiz haberleşme sistemi üzerinden paylaşılabilir. 4G ve LTE teknolojileri ile acil durumlarda ilgili ekiplerin şebeke kullanımı önceliklendirilerek kesintisiz iletişim kurabilmeleri sağlanmaktadır.

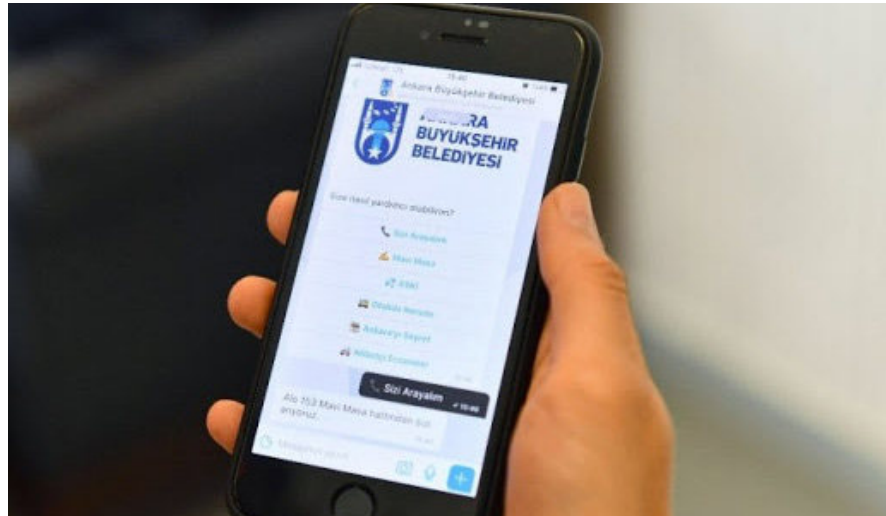
Harikalar Diyarı Akıllı Park Projesi

Akıllı Park Projesi, parklarda özellikle hırsızlık, şüpheli paket, çocuk kaçırma gibi olayları olabildiğince azaltmak ve önüne geçebilmek amacıyla uygulamaya geçirilmiş bir akıllı şehir projesidir. Projenin öncelikli teması güvenlik olup, parklarda kurulacak akıllı sistemlerin yine parklarda görev yapan güvenlik güçleri ile entegre çalışarak ortaya çıkabilecek olumsuzlukların önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Sincan Harikalar Diyarı Parkı'nda devreye alınan "Akıllı Park Sistemi", parklarda kurulacak operasyon merkezlerinde, kayıp eşya ya da şüpheli eşya bildiriminden, kayıp çocuk ya da kara listede yer alan şüpheli şahısların tespit edilmesine kadar olası tüm şüpheli durumlarda komuta merkezine anında bildirim gönderecek şekilde kurgulanmıştır.

Akıllı Su Yönetim Sistemleri

Ankara'da şehir sakinlerine daha iyi ve daha hızlı su dağıtım hizmeti verebilmek için uzaktan okumalı sayaç sistemi kullanılmaktadır. ASKİ bünyesinde kurulan SCADA merkezi ile kente güvenli su sağlama görevini yerine getirebilmek için işletilen tesisleri (pompa istasyonları, su depoları, arıtma tesisleri, su dağıtım şebekesi ve yardımcı işler için gerekli tesisler) sürekli olarak gözlem altında tutulmaktadır.

Su dağıtım hizmetlerindeki kaliteyi artırmak, vatandaşlara erişimi kolaylaştırmak ve etkileşimli belediyecilik yaklaşımını güçlendirmek amacıyla geliştirilmiş muhtelif mobil uygulamalar gerek kurum içi gerekse kurum dışı süreçlerin etkinliğini ve verimliliğini artırmaktadır.

AKILLI ANTALYA

Şehir Bilgilendirme Ekranları (Kiosklar)

Modern ve kapalı tasarımı ile akıllı şehircilik vizyonunu yansıtacak turistlerin ve vatandaşların kentle ilgili ihtiyaç duydukları bilgilere kolayca ulaşabilmelerini sağlayacak, klimalı, internet erişimli ve dinamik içerik yönetimi yapılabilen 20 adet bilgilendirme kiosk kabini şehrin farklı merkezlerine konumlandırılmıştır. Proje kapsamında sunulan kioskların özellikleri şöyledir;

- Şehirle ilgili bilgilerin (tarihi, turistik, eczane, taksi vs.) görüntülediği, duyuruların yer aldığı şehir rehberi,
- Antalya hatırası şeklinde fotoğraf çekilmesi ve bu fotoğrafın QR kod ile akıllı telefonuna indirilme özelliği,
- Akıllı cihaz şarj edebilme,
- Ücretsiz wi-fi erişim noktası,
- Akıllı Şehir Yönetim Platformunun vatandaş ara yüzü.

Sesli Adımlar Projesi

Proje ile özellikle işitme ve görme engelli vatandaşlar belediye binasında sesli navigasyon ile bütün yönlenmelerini desteğe ihtiyaç duymadan yapabilmektedirler. Bu proje ile “engelsiz belediye” vurgulanarak aynı zamanda projenin sosyal sorumluluk ayağı da hayata geçirilmiştir. Bu uygulama ile görme ve işitme engelli bireylerin yaşam kalitelerini artırmak hedeflenmiştir.

Akıllı Aydınlatma Sistemi

Şehir içinde bulunan park, bahçe ve yollarda vatandaşa hizmet veren sokak aydınlatmaları, akıllı bileşenler sayesinde hem kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakta hem de şehir güvenliğine katkı sağlayacak çözümler üretmektedir. 2018 yılında Antalya’da Serdengeçti ve Yavuz Özcan Parklarında akıllı aydınlatma sistemi ve LED aydınlatmaya dönüşüm ile % 80’e varan enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Akıllı Sulama Sistemi

Serdengeçti ve Yavuz Özcan Parklarına yerleştirilen sensörler sayesinde toprağın nem durumu uzaktan merkezi sistem ile takip edilmektedir. Toprağın sulanmaya ihtiyacı var ise tahmini hava durumu kontrol edilir, olası yağış durumu doğrultusunda bir sulama planı oluşturulur ve uzaktan merkezi olarak yönetilen vanalar aracılığıyla plana uygun olarak sulama yapılır. Bu sayede gereksiz sulamayla toprağın kalite kaybı engellenmekte, su kaynaklarının verimli kullanılması sağlanarak su israfının önüne geçilmektedir.

Tarımda Güneş Enerjisi Santraller

Antalya coğrafi konumu nedeniyle güneş enerjisinden faydalanma potansiyeline sahip illerimizin başında gelmektedir. Bu özelliğinin ekonomik değere dönüştürebilmek için Sulama Kooperatif ve Birlikleri tarafından tarımsal sulamada kullanmak amacıyla Döşemealtı- Mellidağ 2 MW gücünde Güneş Enerji Santrali kurulmuştur. Bu proje ile 47 Sulama Birliğine 2 yılda 7 bin üzerinde çiftçiye sulamada ücretsiz elektrik enerjisi sağlamıştır.

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı
Muhittin Böcek

**Sesli
Adımlar**

AKILLI BURSA

Üç Boyutlu Mobil Turizm Atlası

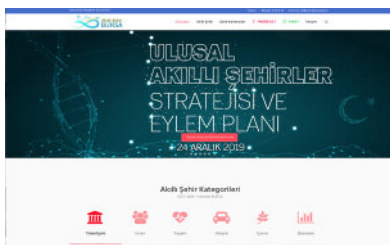
Bursa'yı ziyaret eden yerli ve yabancı turistlere Bursa'nın sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal değerleri tanıtmak için hazırlanan proje kapsamında kullanıcılar için 3 farklı rota tasarlanarak, 100 adet tarihi mekanda 3 boyutlu modelleme ve fotoğraflama yapılmış olup 10 adet tarihi mekan için ayrıca video hazırlanmıştır. Turizm atlas uygulaması 3 farklı dilde (Türkçe, İngilizce, Arapça) hazırlanmış olup tarihi mekanlara yerleştirilen kare kodlar yardımı ile de misafirlerine eşlik etmektedir.

Altyapı Ruhsat Denetim Programı (ARUDEP)

Bursa'daki tüm altyapı kazı ruhsat başvuru ve takip işlemleri AYKOME tarafından yürütülmektedir. Altyapı Ruhsat Denetim Programı ARUDEP ile firmaların bizzat ve fiziksel evrak ile başvuru gerekliliği ortadan kalkmıştır. Web tabanlı CBS üzerinden geliştirilen sistem ile tüm başvurular web ekranı üzerinden yapılabilmektedir. Sistem kurulurken süreç, roller ve rollere atanan fonksiyonlar belirlenerek yetkilendirme sağlanmaktadır.

Sevgi Çipi

Türkiye'de ilk kez hayata geçen 'sevgi çipi' uygulaması ile alzheimer ve zihinsel rahatsızlıkları olan vatandaşların yakınlarıyla rahatça bağlantı kurabilme imkanı sağlamaktadır. 110 adet Sevgi Çipi cihazını üzerinde taşıyan kişinin yakını onu 24 saat internet ortamından anlık olarak takip edebilmektedir.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı
Alınur Aktaş

Akıllı Kavşak Uygulamaları

Trafik düzenleme çalışmaları kapsamında noktasal trafik yoğunluğu analizleri gerçekleştirmiş ve iyileştirmeye yönelik 25 nokta belirlenmiştir. Bu noktaların yoğunluğunun kavşaklardan oluştuğu görülmüştür. Kavşaklarda gecikme ve kuyruklanmanın azaltılması için geometrik düzenlemeler ile kavşaklarda dönel adalar kaldırılmış, bekleme şeritleri sayıları artırılmış ve sinyalizasyon sistemi kavşaklar akıllı hale getirilmiştir.

Şehir ve Trafik Kameraları

Tek bir merkezden yönetilebilen ve kayıtlarını bu merkezde bulunan kayıt sunucularına yapma yeteneğine sahip, toplam 600 adet IP ve 400 adet analog kamera bulunmaktadır. Trafik akışının gösterimi için de 40 adet canlı yayın kamerası bulunmaktadır.

Hafriyat Takip Sistemi

Hafriyat yönetim planı hazırlama, geri kazanım tesisleri ile depolama sahaları belirleme, işletme işletirme, kurulacak tesislere izin verme, faaliyetleri denetleme, her türlü tedbiri alma veya aldırma, toplama, taşıma ve bertaraf bedellerini belirleme, toplama taşıma firmaları, depolama sahası bilgileri ile bedellerini ilan etme işlemleri akıllı sistemler vasıtasıyla çevrimiçi yapılmaktadır.

İlan Reklam Online Denetleme Sistemi

İlgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde belediyeler tabela reklam vergilerini almaktadırlar. Bursa Büyükşehir Belediyesi tabela vergilendirme işlemlerini kurduğu sistem ile çevrimiçi, güvenilir, hızlı ve verimli şekilde hesaplamakta, iş ve işlemlerine hız kazandırmaktadır.

AKILLI GAZİANTEP

Akıllı Durak

Aylık 1,5 milyon kişiye hizmet veren tramvay hattında uygulanan 28 adet akıllı durak ile duraklarda bekleme süresi günlük ortalama 20 dakika kısaltılmaktadır. Yol durumundan kaynaklanan gecikmeler ve duraklarda oluşabilecek yığılmalar görülerek zamanında müdahale edilebilmektedir.

Trafik Sinyalizasyon

Şehir merkezinde 63 sinyalizasyon kavşak ile kablolu, 113 sinyalizasyon kavşak ile kablosuz olarak bilgi alışverişi yapılmaktadır. Bu sayede kavşakların çalışıp çalışmadığını, enerji olup olmadığını, lamba arızası olup olmadığını kontrol edip hızlı müdahale imkânı sağlanmaktadır. Ayrıca uzaktan kesintisiz erişim sağlandığından kavşaklar arası koordinasyon yapılabilir. Şehir içi araç trafiğinin akışı düzenlenmektedir, trafik ışıklarında bekleme süreleri minimuma indirilmekte ve olası kazalar önlenmektedir.

Hafriyat Araçlarının Takip Edilmesi

Belediye, taşeron firmalara ait 900'ü aşkın hafriyat kamyonunu takip edebilmekte ve hafriyatların daha önce belirlenen alanlara boşaltılması sağlanmaktadır.

TEDES

TEDES uygulanmasıyla beraber şehir genelinde; 39 noktada 66 kamerayla kırmızı ışık ihlal tespit sistemi, 40 kamerayla hız ihlal tespit sistemi ve 22 kamerayla genel görüş sağlanarak şehir genelinde 128 adet kamera hizmet vermektedir.

Akıllı Park ve Bahçe Sulama

17 dönümlük bir alanda yer alan Botanik Park, topraktaki ve havadaki nem oranı ölçülerek otomatik olarak sulandığı akıllı sulama sistemleri kullanılmaktadır. Toprağın ihtiyacı kadar sulama yapılmasıyla su tasarrufunun yanı sıra bitkiler de sağlıklı olarak yetiştirilmektedir. Ayrıca, ortalama % 15 su tasarrufu sağlanmakla birlikte, bitkilerin ihtiyacı olan rutin bakımlar daha verimli yapılabilir.

Akıllı Şebeke ve Yenilenebilir Enerji Sistemleri

Gaziantep OSB'de 900 adet elektrik sayacı gerçek zamanlı olarak okunabilmekte, anlık enerji tüketimi ve güç bilgileri abone bazında alınabilmektedir. Bu sayede anlık ihtiyaç kadar elektrik üretilmesi, iletilmesi ve verimli kullanılması sağlanıyor ve % 4 olan kayıp-kazak oranı, % 0,5'e düşürülmüştür.

Türkiye'nin en büyük solar otoparkı Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ) Genel Müdürlüğüne kurulmuştur. 1460 m² alana kurulan, 56 araçlık kapasite ve 120 kW güce sahiptir. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'de ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Sertifikası alan ilk kamu kurumudur.

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı
Fatma Şahin

AKILLI İSTANBUL

Çevre Kontrol Merkezi

İstanbul'da oluşan; hafriyat, belediye atığı, tıbbi atık, endüstriyel atık, deniz atıkları ve benzeri atıkların naklini sağlayan araçların, atığın üretildiği noktadan bertaraf edileceği tesise iletilinceye kadarki her türlü faaliyetinin takibi, denetimi ve yönetimi Çevre Kontrol Merkezi tarafından yürütülmektedir.

Sistem, araçlara takılan cihazların GPS uydularından ve cihaza bağlı sensörlerden aldığı bilgileri GSM/GPRS üzerinden merkeze iletilmesi yöntemiyle çalışmaktadır. Araçların takip, denetim ve yönetimi anlık olarak güncel harita üzerinden yapılır. Çevre Kontrol Merkezinin çalışmaları sayesinde hız ve rota ihlallerinin denetlenmesine bağlı olarak trafik kaza riski en aza indirgenmekte, çevre kirliliği ve kaçak döküm ihlalleri önlenmekte, atık lojistiğinin takibi ve yönetimi sağlanmakta, yakıt ve zaman tasarrufu sağlanmakta, kent içi trafik yoğunluğu ile koordinasyon sağlanarak yoğun trafik alanlarına kamyon girişlerinin denetlenmesi ve trafik yükünün azaltılması mümkün olmaktadır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı
Ekrem İmamoğlu

Hava Kalitesi İzleme Merkezi

İstanbul Hava Kalitesi İzleme çalışmaları 1995 yılında alınan 2 mobil hava kalitesi ölçüm aracı ile başlamıştır. Bugün itibariyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yaklaşık 40 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile İstanbul halkına hizmet edilmektedir.

İstanbul hava kalitesi verilerinin kamuoyu ile paylaşılmasında daha verimli ve halkın yaşadığı ortam havasının kalitesini ve sağlığına muhtemel olumsuz etkilerini daha iyi anlayabilmesi için hava kalitesi ölçüm değerleri her gün anlık olarak internet sayfasında yayımlanmaktadır.

iTaksi Yönetim Sistemi

iTaksi Yönetim Sistemi, iTaksi mobil uygulaması ile taksi seyahatini kolay ve güvenli hale getirmiştir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi güvencesiyle hayata geçirilen iTaksi, yolcunun konumuna en yakın konumdaki taksi ile seyahat edilmesini sağlar. iTaksi Yönetim Sistemi, toplu taşıma kartı olan İstanbulkart ve kredi kartı ile otomatik ödeme imkânı, şehirdeki promosyonlardan yararlanma, güvenli yolculuk, sürücüyü değerlendirme, seyahat öncesi planlama, seyahat esnasında seyahati takip ve ihtiyaca uygun farklı taksi seçenekleri sunmaktadır.

Trafik Sinyalizasyon Sistemleri

Ulaşım Yönetim Merkezi, sinyalizasyon sistemlerini gerçek zamanlı olarak Kavşak Kontrol Sistemi ile yönetmektedir. Sinyalizasyon sistemlerinin yönetimini trafik talebine göre gerçekleştirebilmek amacıyla kavşaklarda gerekli noktalarda araç algılayıcı ve yaya algılayıcı sensörler kullanılır. Bu sensörlerden toplanan veriye göre sinyal süreleri otomatik olarak ayarlanır. Kavşak Kontrol Sistemi ile kavşakta çalışmakta olan sinyal programının gerçek zamanlı simülasyonu; sistemin kapatılması, devreye alınması, mevcut programın, sinyal sürelerinin değiştirilmesi ve arızaların kontrol edilmesi sağlanır.

Akıllı Geri Dönüşüm Konteyneri

Akıllı Geri Dönüşüm Konteyneri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki olan İSBAK A.Ş. tarafından çevre kirliliğini engellemek amacıyla geliştirilmiş ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından hizmete alınmıştır. Halihazırda bazı metro istasyonlarında vatandaşların, ilköğretim okullarında da öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Uygulama ile geri dönüşüm kültürünün geliştirilmesi ve özellikle ilköğretim çağındaki çocuklara toplumsal sorumluluk ve çevre bilincinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Akıllı Park Yönetimi

İstanbul'da kapalı, açık ve yol kenarı otoparklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanımı için akıllı sistemler ile zamandan ve yakıttan kazanç sağlanmaktadır. Park giriş ve çıkışları, açık ve kapalı otoparklarda plaka tanıma sistemli bariyer ile yol kenarı otoparklarında ise görevli el terminalleri ile yönetilmektedir. Toplu taşıma kartı olan İstanbulkart, kredi kartı ve nakit ödeme imkanı sunabilen otoparklar, ödemelerin hızlı ve pratik bir şekilde yapılmasını sağlamaktadır.

AKILLI KAHRAMANMARAŞ

Akıllı Yaşlı Bakım ve Koordinasyon Merkezi (Manevi Evlat Butonu)

Kahramanmaraş'ta 65 yaş üstü yalnız yaşayan yaşlıların evlerine kurulan akıllı takip ve çağrı sistemleri ile yaşlıların çağrı merkezi tarafından 7/24 yaşadıkları ortamlarda uzaktan takip edilmesiyle sağlıklı ve güvenli bir yaşam sürmelerine destek olunmaktadır. Manevi Evlat Butonu ile yaşlının tansiyonu, nabız ve kalp atışları, şeker ölçümleri uzaktan sağlanmakta ve tıbbi gereklilik durumunda sistem üzerinden çağrı merkezi ekranından yetkililere hızla ulaştırılmaktadır. Sistem sayesinde yaşlılara verilen el butonları ile acil durumlarda doğrudan çağrı merkezi ile irtibata geçerek burada görevli personeller ile iletişim kurmaları sağlanmaktadır. Yalnız yaşayan yaşlıların evlerine kurulan akıllı otomasyon sistemi ile birlikte sensörler, yangın, gaz zehirlenmeleri, duman, su taşması vb. durumlarda otomasyon sistemi acil durumu algılayarak çağrı merkezine anında veri aktarmaktadır. Çağrı merkezinde görevli personeller ambulans, acil servis, polis ve itfaiye gibi ilgili birimlere haber vererek yaşlılarımızın güven ve huzur içinde hayatlarını sürdürmelerine katkıda bulunmaktadır.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı
Hayrettin Güngör

Trafik Yönetim Sistemi

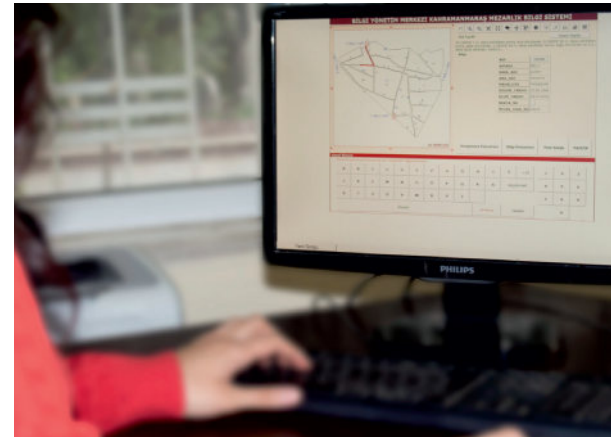
Şehirde bulunan tüm kavşaklar fiber optik kablolarla merkeze bağlanmıştır ve uzaktan yönetilmektedir. Şehir trafiği anlık yönetilmekte olup operatörler olaylara anında çözüm üretmektedirler. Kritik öneme sahip tüm kavşaklarda 140 adet kamera ile trafik her an izlenmekte ve muhtemel sorunlara veya yoğunluklara anlık olarak sinyalizasyon planları değiştirilerek müdahale edilmektedir. Şehirde 9 noktada yer alan değişken mesaj sistemi ile trafikte yaşanan veya yaşanabilecek olumsuzluklar hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Şehir merkezinde yer alan iki otopark fiber optik ile Trafik Yönetim Merkezine bağlanmış ve değişken mesaj sistemleri üzerinden otoparklardaki doluluk durumları canlı olarak sürücüler ile paylaşılmaktadır.

Akıllı Solar Direkler

Akıllı Solar Direkler, vatandaşların internete güvenli kolay erişimini sağlamak amacıyla il genelinde halka açık alanlarda (meydanlar, mesire alanları ve parklar vb.) 19 noktaya kurulmuştur. Bu direkler kendi enerjilerini gün ışığından üreterek vatandaşlara ücretsiz internet hizmetinin yanında, aydınlatma ve telefon şarj hizmeti sunmaktadır.

Mezarlık Bilgi Sistemi

Belediyeye bağlı mezarlıklara ait tüm verilerin ortak bir veritabanında toplandığı, mezarlara ait konum bilgilerinin harita üzerinde görülebildiği, veriler üzerinde sorgulama ve analiz işlemlerinin yapılabildiği bir sistemdir. Sistem kullanılarak vefat eden kişinin mezar yeri öğrenilebilmekte ve mezarın konumun gösteren kroki çıktı olarak alınabilmektedir.

AKILLI KAYSERİ

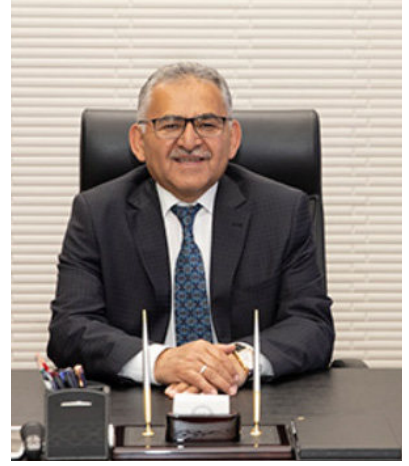
Akıllı Otopark

Kayseri Büyükşehir Belediyesi günümüz teknolojisini verimli kullanarak halka daha iyi bir hizmet sunmak amacıyla Akıllı Otopark Projesi'ni hayata geçirdi.

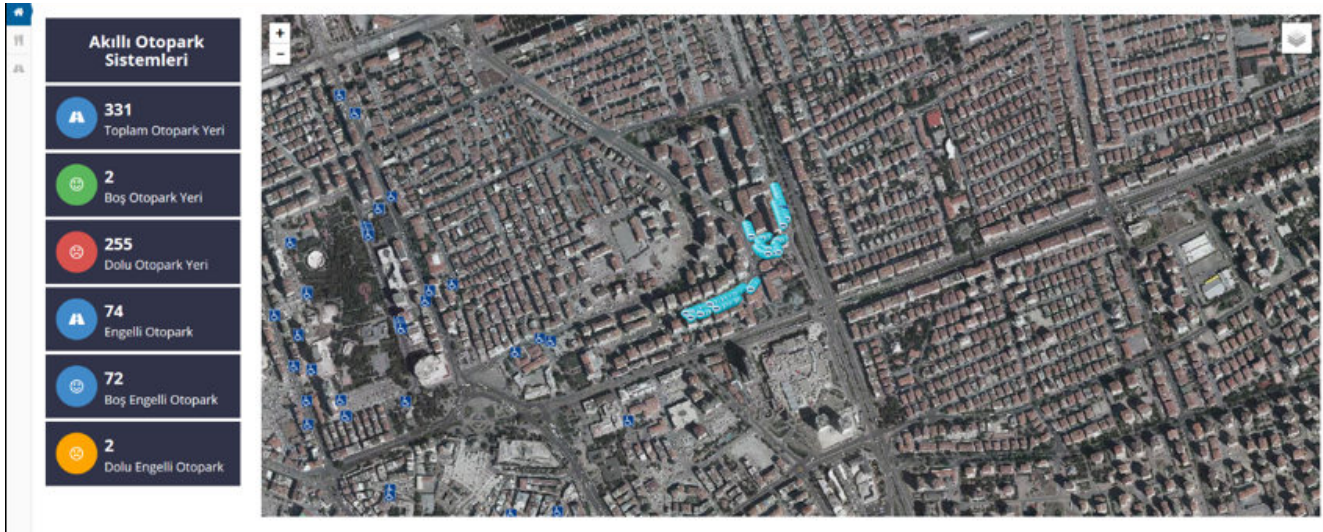
Akıllı Otopark Projesi otoparkların kaliteli, verimli, pratik ve çevreci bir kullanım için akıllı sistemler ile zamandan ve yakıttan kazanç sağlayarak karbon salınımını düşürmeyi hedefliyor. Projede kullanılan tamamı yerli olarak geliştirilmiş sensörler ile şehre kurulan ücretsiz haberleşme alt yapısı olan LoRaWAN (Long Range Wide Area Network) teknolojisiyle haberleşerek dolu-boş bilgisi merkeze gönderiliyor. Böylece merkezdeki otopark sensörlerinin verileri işlenerek Akıllı Şehir Kayseri mobil uygulaması üzerinden halkın kullanımına sunuluyor.

Büyükşehir Belediyesi tarafından yazılımı yapılan Akıllı Şehir Kayseri mobil uygulamasında başta akıllı otopark olmak üzere ulaşım, cenaze, canlı kamera, kültürel etkinlik gibi birçok belediye hizmeti kullanıcılara sağlanıyor.

Mobil uygulamada Akıllı Otopark hizmeti üzerinden açık otopark yerlerindeki dolu, boş ve engelli araç park yerlerini harita üzerinde noktasal olarak gösteriliyor. Uygulama sayesinde vatandaşlar kendilerine uygun olan otoparka aracını park edebiliyor. Böylece boş araç park yeri aramak zorunda kalmayan sürücüler zamandan ve yakıttan tasarruf etmiş oluyor. Aynı zamanda park yeri arayarak yolu işgal eden araçların oluşturduğu trafik yoğunluğu da azaltılmış oluyor. Bununla birlikte, belediyeye ait kapalı otoparkların konumları ve doluluk oranları görülebiliyor ve tercih edilen otoparka yol tarifi alınabiliyor.

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı
Memduh Büyükkılıç

Kent Gözlem İstasyonu

Şehirdeki hava kirliliğinin önlenmesi ve havanın temizlenmesi için yapılan analizler neticesinde Kayseri’de hava kirliliği ölçümü yapılması gereken bölgeler belirleniyor. Pilot bölgeye yerleştirilen sensörler sayesinde havadaki CO, CO₂, O₃ ve PM gibi hava kirlilik maddeler gerçek zamanlı olarak ölçümlenerek Kayseri Büyükşehir Belediyesi bulut veri merkezine aktarılıyor ve böylece gerçek verilere dayalı hava kalite analizleri yapılabilir. Bu sensörler sayesinde yapılacak gerçek verilere dayalı analizlerin Kayseri’nin kentsel dönüşüm gibi şehir ve sanayi planlamasına katkıda bulunacağı öngörülmüyor.

LoRa Haberleşme Sistemi

Akıllı Şehir projeleri için doğan haberleşme alt yapısı ihtiyacının karşılanması amacıyla şehrin yapısına uygun, ekonomik ve son teknoloji ürünü olan LoRa haberleşme alt yapısı tercih edilmiş. Bölgesel veya küresel ölçekte bir ağ üzerinde kablosuz olarak çalışan ürünlere yönelik tasarlanmış, düşük güç tüketimi ile haberleşmeyi sağlayan geniş alan ağı olarak tanımlanan bu sis-

temin konuşlanacağı yer CBS analizleri sonucunda, coğrafi açıdan şehre her yönüyle hâkim olan Ali Dağı Zirvesi olarak belirlenmiş ve sistemin kurulumu gerçekleştirilmiş.

Akıllı Aydınlatma

Şehrin aydınlatılmasında etkin enerji kullanımının sürdürülebilirliğinin sağlanması ve işlem maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla geliştirilen aydınlatma planı ile Kayseri’nin birçok yerinde akıllı sokak aydınlatma pilot uygulamalarına başlanmış ve bu sayede enerji sarfiyatında sağlanan tasarrufun yanında karbon salınımı da azaltmış durumda.

QR Kodlu Otobüs Durakı

Durakta bekleyen vatandaşların mobil cihazlarına Akıllı Şehir Kayseri mobil uygulaması yüklendikten sonra durak levhası üzerinde bulunan karekod cihazlar ile okutulup, otobüsün nerede olduğu, duraktan geçen otobüs hatları ve yaklaşık olarak otobüsün ne zaman geleceği gibi bilgiler öğrenilebiliyor ayrıca akıllı durak uygulaması sayesinde kullanıcılar çağrı merkezini arayıp öneri ve istekte bulunabiliyor. Akıllı durak uygulamasına aynı zamanda mobil uygulama yüklemeyen kurumsal internet adresinin ulaşım menüsünden (<https://www.kayseri.bel.tr/ulasim>) ve coğrafi bilgi sistemlerinden (<https://cbs.kayseri.bel.tr/kayseri-otobus-ne-zaman-gelir>) erişilebiliyor.

Turistik Kameralar

Şehirde toplam 45 adet 7/24 yayın yapan turistik kamera bulunuyor. Cumhuriyet Meydanı, Sivas Bulvarı, Mustafa Kemal Paşa Bulvarı ve Erciyes Kayak Merkezi bölgelerinde konumlandırılan kameralar Büyükşehir Belediyesinin resmi internet adresinden ve mobil uygulamadan izlenebiliyor.

AKILLI KONYA

Merkezi Trafik İşletim Sistemi

Trafik Kontrol Merkezi (TKM) bünyesinde geliştirilen Merkezi Trafik İşletim Sistemi ile Konya sınırları içerisinde trafiği etkileyen tüm etkenlerin geliştirilen akıllı sistemlerle anında tespiti ve yönetimiyle verimliliğin ve farkındalığın artırılmasını amaçlamaktadır. Dinamik Kavşak Yönetimi ile yoğunluğa bağlı kavşaklardaki faz süreleri dinamik olarak ayarlanmaktadır. Şehir merkezinde yer alan 77 adet kavşak dinamik olarak kontrol edilmektedir. Merkezde şehir genelindeki trafik yoğunluğu gerçek zamanlı ölçülmekte, trafik kameraları ile trafik durumu gözlenmektedir. Ana cadde ve önemli kesişim noktalarına tesis edilen 55 adet değişken mesaj işareti ile sürücülerin yönlendirilmesi ve bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.

Bisiklet Yolları ve Akıllı Bisiklet Sistemi

Türkiye’de en fazla bisikletin kullanıldığı şehir olan Konya’da bisiklet yolu ağı 515 km’ye ulaşmıştır. Konya genelinde 40 noktada bulunan bisiklet kiralama istasyonundan 500 adet akıllı bisiklet kredi kartı ya da Elkart ile kiralanabilmektedir. Akıllı bisiklet istasyonlarının yerleri, istasyonlarda kiralanabilir bisiklet sayısı ve bisiklet bırakılabilecek boş yer sayısı gibi bilgiler web sitesi ve Konya mobil uygulaması ile sorgulanabilmektedir. Bisiklet yolları ve akıllı bisiklet sistemi, 2008 yılından bu yana aktif olarak kullanılmaktadır.

Elkart

Sistem 2000 yılından bu yana kullanımdadır ve ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli iyileştirilmektedir. Vatandaşlık ve öğrenci bilgilerine sahip çeşitli kamu kurumlarıyla entegrasyon sağlanarak evraksız ve vizesiz işlem yapılmaktadır. Konya’da yaklaşık 1 milyon adet Elkart aktif olarak kullanılmaktadır ve günlük ortalama 300 bin kez Elkart ile binış yapılmaktadır. Konya’da, tramvay ve otobüslerde her türlü temassız bankacılık kartları kullanılabilir. Bankacılık kartları günlük ortalama 3 bin kez kullanılmaktadır.

Gönüllü Hayvan Dostları Projesi ve e-Pati Uygulaması

Konya Büyükşehir Belediyesi “Gönüllü Hayvan Dostları Projesi” ile Geçici Hayvan Bakım Evinde rehabilite edilen köpekler, belirlenen gönüllülere sahiplenilmektedir. Gönüllülerin desteklendiği proje kapsamında sahipsiz köpekler bir yuvaya kavuşurken hayvanların sağlık durumları ve gelişimleri “e-pati” programı ile sürekli takip edilmektedir. e-Pati Mobil Uygulaması ile ekipler, köpeğin aşılarını, sağlık durumlarını, gıda desteklemelerini, yaşam koşullarını sürekli olarak takip etmektedirler. Proje kapsamında 2850 köpek, 858 gönüllüye sahiplenilmiştir.

Konya Bilim Merkezi

26 bin m²’si kapalı toplam 100 bin m² alan üzerine 2014 yılında inşa edilen Konya Bilim Merkezi, Türkiye’deki ilk uluslararası çaptaki özelliklere sahip bilim merkezidir. Konya Bilim Merkezi; modern mimarisi ile birbirine köprülerle bağlanan Planetarium, Ana Bina, Seyir ve Gözlem Kulesi olmak üzere 3 ayrı binadan oluşmaktadır. Ana binasında sergi alanları, eğitim atölyeleri, kongre salonları ve kütüphaneler bulunmaktadır. Pek çok akıllı bina sistemleri ile donatılmış olan bilim merkezi, LEED sertifikasına sahiptir.

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı
Uğur İbrahim Altay

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu

ŞEHİR VE GÜVENLİK SEMPOZYUMU

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Polis Akademisi işbirliğinde 2-3 Ocak 2020 tarihlerinde “Şehir ve Güvenlik Sempozyumu” yapıldı.

Sempozyumun gerçekleşmesinde emeği geçenleri tebrik eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, nüfusun dörtte üçünden fazlasının şehir merkezlerinde ikamet ettiği bu dönemde şehir ve güvenlik konusunun daha çok konuşulması, tartışılması, geliştirilmesi gerektiğini belirterek, şehir kavramının insanlık tarihinde çok önemli bir yeri olduğunu belirtti.

Tarihin akışına yön veren medeniyetlerin hepsinin şehirlerde inşa edildiğine dikkat çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Her medeniyet kendi inanç, ahlak, sanat ve felsefe anlayışı çerçevesinde şehirleri geliştirmiş, sorunlarını tespit etmiş ve çözümler üretmiştir. Şehirlerin güvenliği de bunlar arasındadır.” dedi.

Artık şehirlerin dış güvenliğinin surlar ve hendeklerle, iç güvenliğinin ise sadece kolluk kuvvetleriyle sağlanamayacağını kaydeden Erdoğan, “Artık yeni fikirler geliştirmek gerekiyor. Dünyadaki tüm örnekleri in-

celeyeceğiz ama sonunda kendi göbeğimizi kendimiz keseceğiz.” dedi.

Erdoğan'dan belediye başkanlarına 'yatay mimari' uyarısı

Ülkemizde yeni gecekondu inşası olmadığı gibi eskiler de kentsel dönüşümle ortadan kalkmıştır.” diyen Erdoğan, belediye başkanlarına

şöyle seslendi: “Özellikle şehirlerde inşaatların yapımında ve ihyasında tüm mesele sizin kaleminizin ucundadır. Burada kesinlikle taviz verilmesin. Kararlı duruş şart. Dikey mimari ile şehirlerimize ihanet etmiş oluruz. Benim bir ricam var; yatay mimari ile hem kendi medeniyetimizi inşa etmiş oluruz hem de gerçekten şehirleşmenin ne olduğu-

nu dünyaya gösterme imkânını bulmuş oluruz. Bu adımları kararlılıkla atmak ve TOKİ ile Emlak Konut ile ortaklaşa adım atarak bu adımları atmamız lazım. Eğer atmazsak çok geç kalmış oluruz. Kibrit kutuları gibi dikilmiş binalarla bir yere varamayız. Biz göğe değil, toprağa daha yakın olmanın gayreti içinde olmalıyız.”

Türkiye’nin milli projeleri ile 2023 hedeflerine ulaşmak için kararlılıkla çalışmayı sürdüreceği mesajını veren Erdoğan, “Özellikle son 17 yılda yaptığımız büyük yatırımlar sayesinde, Türkiye artık fiziki bakımdan oldukça ileri bir seviyeye ulaşırken, sosyolojik olarak da daha demokratik bir yapıya kavuşmuştur” şeklinde konuştu.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, koruyucu ve önleyici tedbirlerle suç

oranlarında büyük bir düşüş yaşandığını belirterek, “Batı teröre karşı savunmayı şehirlerinde kurgularken, en az can kaybına razıyken biz bugün saldırının düşünüldüğü yerleri hedefliyoruz, olayın oluşmasını engelliyoruz. 2018 yılında 361, 2019 yılında 281 terör olayı oluşmadan güvenlik güçlerimiz engelledi.” dedi. Son yıllardaki hedeflerinin Türkiye’nin şehirlerini genel asayiş bakımından dünyanın en güvenli şehirleri haline getirmek olduğunu belirten Bakan Soylu, “İstanbul’un güvenliği bugün Tel Abyad’dan, Resulayn’dan başlamaktadır. İstanbul’un güvenliği Suruç’tan, Hatay sınırından başlamaktadır. Bu ortaya çıkan toplu yaklaşım ülkemiz için önemli ve anlamlı bir güvenlik yaklaşımına doğru itmektedir. Tehdidi kaynağında yok etme anlayışı bugünkü konuma ulaşmamızda önemli bir etkidir.” dedi.

Yerleşim yerleri oluşturulurken önce güvenliğin dikkate alınması gerektiğini ve yerleşim yerleri büyüdükçe güvenlik problemi oluşmaya başladığını kaydeden Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetimler Politika Kurulu Başkanvekili Şükrü Karatepe ise, şehirlerde saklanmaya elverişli mekânların bulunmasının şehirleri zaman zaman güvensiz hale getirdiğini belirterek konuşmasında şu sözlerle yer verdi: “Dijital teknoloji de şehir güvenliği bakımından sağladığı bazı imkânlarla rağmen yine bir tür yeni suç alanı oluşturuyor. Finans sistemine, devletin mahrem bilgilerine, petrol, gaz, enerji sistemlerine karşı siber saldırılar olduğunu görüyoruz. Esasen şehirleri güvensiz hale getiren belediyelerin ve yönetimlerin yapması gerekenlerin ihmalinden kaynaklanan durumlardır.

Soylu:
“İstanbul’un
güvenliği bugün
Tel Abyad’dan,
Resulayn’dan
başlamaktadır.”

Şahin: “Bizim
medeniyetimiz güven
medeniyetidir. Kardeşin
kardeşe, komşunun
komşuya güvenidir. ”

Şehirlerin güvenliği tek başına polisiye tedbirlerle sağlanamayacak kadar geniş ve kapsamlı görülmektedir. Artık şehir güvenliğini sağlamak için işe planlamadan başlamak gerekiyor.”

Başkan Şahin koruyucu ve önleyici tedbirlere dikkat çekti

Güvenin olduğu yerde sağlık, huzur ve mutluluk olduğunu söyleyen TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, güvensizliğin endişe ve ayrımcılığa yol açacağını ifade ederek “Güvensiz ortamın kazanımları yoktur. Güvensiz kalkınma, sanayi, teknoloji ve kültür olmaz. Bizim medeniyetimiz güven medeniyetidir. Kardeşin kardeşe, komşunun komşuya güvenidir. İlk çağlarda olduğu gibi şehirlerin güvenliğini kalelerle tesis edemeyiz. Gönülden gönüle giden merhamet hatlarını güçlendirmemiz lazım. Bunun için koruyucu ve önleyici tedbirler önemli. Aydınlatma, peyzaj, dijital dönüşüm gibi sosyal adaleti sağlayan, sosyal hizmete ulaşımı kolaylaştıran unsurlar en önemli koruyucu ve önleyici tedbirlerdir.” dedi. Şahin konuşmasını şu sözlerle noktaladı: “Sayın Cumhurbaşkanım, TBB olarak Cumhurbaşkanlığımızın manifestosuyla bize verdiğiniz talimatlarla akıllı şehir, güvenli şehir, değer katan şehirler, marka şehirler gibi her bir başlıkta yoğun bir şekilde çalışıyor, 2023’e azimle, aşkla koşuyoruz.”

Polis Akademisi Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Çolak ise dünyadaki gelişmelerin etkisiyle Türkiye’nin hızlı bir şekilde değişim ve dö-

nüşüm geçirdiğine işaret ederek “Sayın Cumhurbaşkanım, FETÖ darbe girişiminden sonra çağdaş gelişmelerin ve ülkemizin gelmiş olduğu demokratik gelişmişlik düzeyinin gerisinde kalan ve adeta bir çete tarafından kuşatılan emniyet teşkilatında yenilenme ihtiyacını görüp bir dizi reform uygulamaya koydunuz.” dedi.

Çolak, son yıllara ait veriler doğrultusunda, emniyet teşkilatının yenilenmiş kadrosu ile çok başarılı işlere imza attığını, teşkilatta yaşanan yapısal dönüşümün Türkiye’nin güvenlik sisteminde herhangi bir zafiyet yaratmadığını ve bu süreçten daha fazla güçlenerek çıktıklarını söyledi.

Belediye başkanları, yerel yönetim temsilcileri, akademisyenler ile Polis Akademisinden öğrenimcilerin katılımıyla TBB hizmet binasında iki gün süren sempozyumda şehir güvenliğinde planlamanın rolü, kentsel mekânlardaki güvenlik önlemleri, yerel yönetimler ve şehir yönetimleri, teknoloji ve şehir güvenliği ilişkisi konuları geniş bir yelpazede değerlendirildi.

Çolak: “Emniyet
teşkilatı yenilenmiş
kadrosu ile başarılı
işlere imza atıyor.”

GÖÇ YÖNETİM MODELİ

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin Cenevre’de Birleşmiş Milletler (BM) tarafından düzenlenen Küresel Mülteci Forumu’nda “Şehir ve Mülteci Liderleri ile Mültecilerin Dahil Edilmesini Gerçekleştirmek” konulu toplantıda önemli mesajlar verdi.

Toplantıda TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı olarak bulunduğunu belirten Fatma Şahin, en temel hakkın yaşam hakkı olduğuna dikkat çekerek çocuklar ve kadınlar başta olmak üzere sığınmacıların kaostan kurtulabilmesi için Gaziantep’in açık kapı politikasıyla binlerce insanı ağırladığını hatırlattı. Şahin, temel sorunun göçü önleyecek koruyucu ve önleyici tedbirler almak olduğuna vurgu yaparak, “Bu tedbirler yeterince alınmadığı için şimdi Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği gibi uluslararası kurumların bu sonucu iyileştirmek için çok daha yüksek maliyetlerle çalışmak zorunda olduklarını gördük.” dedi. Sığınmacıların entegrasyonuna ve geri dönüşlerini teşvik etmeye yönelik geliştirilen Gaziantep modelini anlatan Başkan Şahin; sağlık, eğitim ve altyapı gibi konularda yapılan çalışmaları paylaştı.

Dünyanın güvenliği için tüm bölgelerin güvenliğinin sağlanması gerektiğini kaydeden Şahin sözlerini şöyle sürdürdü: “Dünyanın güvenliği Cenevre’nin, İstanbul’un ve Gaziantep’in güvenliği ile birlikte sağlanabilir. Mültecileri dinlememiz gerekiyor. Onlar güvenli topraklar oluşturulmasını ve kendi topraklarına dönmeyi istiyor. Bu sefer dünya savaş ekonomilerini konuşmak

zorunda kalıyor. Bir başkan olarak uluslararası toplumdan istirhamım özellikle bölgede yaşananların düzenlenmesi terörizmle mücadelede ‘senin teröristin kötü, benim teröristim iyi’ değil, ortak bir payda oluşturmamız gerekiyor. Aksi takdirde biz terörizmi ve savaş ekonomilerini konuşmak zorunda kalıyoruz. Gökyüzündeki savaş uçaklarını değil, çocukların ellerindeki uçurtmalarını konuşulduğu bir dünyaya ihtiyacımız var.”

Başkan Şahin göç yönetiminin en önemli hedefinin göç edenlerin ülkelerine dönüşlerini sağlamaya yönelik önlemlerin alınması ve geri dönüşün teşvik edilmesi olduğuna vurgu yaptı. Panele Başkan Şahin’le birlikte Belediye Başkanları Göç Konseyi Genel Müdürü Vittoria Zanuso, Uluslararası İşler Sekreter Vekili Rodrigo Massi Da Silva, Eski Atina Belediye Başkanı Georgios Kaminis, Amman Belediye Başkanı Yusef Shawarbeh, Uganda Arua Belediye Başkanı Isa Kato katıldı.

TBB'DEN MAKEDONYA'YA ARAÇ DESTEĞİ

Birliğimiz tarafından Makedonya'nın Gevgeli Belediyesine hibe edilen çöp kamyonu düzenlenen törenle Belediye Başkanı Sašo Pockov'a teslim edildi.

Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'te düzenlenen törene, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı Mustafa Şentop, Türkiye'nin Üsküp Büyükelçisi Hasan Mehmet Sekizkök, IBU Mütevelli Heyeti Başkanı Aydoğın Ademoski, IBU Rektörü Prof. Dr. Mehmet Dursun Erdem, milletvekilleri, ülkedeki Türk kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, akademisyenler ve TBB Destek Hizmetleri Müdürü İbrahim Azak ile TBB Dış İlişkiler Uzmanı Yunus Biçer katıldı.

Şentop, burada yaptığı konuşmada hibe edilen kamyonun TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ve Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı Zeynel Abidin Beyazgül'ün katkılarıyla gönderildiğini belirterek, TBB ve birçok Türk kurumunun Balkanlar'da birçok belediyeyle yardımlaşma ve dayanışma içinde olduğunu söyledi. Şentop, konuşmasında şu sözlere yer verdi:

"Kuzey Makedonya'nın uluslararası alanda birçok platformda yer alması, Avrupa ve Kuzey Atlantik kurumlarıyla bütünleşmesi için Türkiye desteğini çok yakın bir şekilde ifade ediyor. Türkiye ile Kuzey Makedonya arasındaki ilişkileri belki tek bir olayla anlatmak mümkün. Kuzey Makedonya kendi ismiyle bağımsızlığı ilk ilan ettiği zaman onu ilk tanıyan devlet Türkiye Cumhuriyeti'ydı. Dolayısıyla bu kadar yakın, dostane, samimi bir ilişki var iki ülke arasında."

Gevgeli Belediye Başkanı Sašo Pockov da ihtiyaç duyulan bir zamanda gelen söz konusu hibe için teşekkür etti. Konuşmaların ardından Şentop aracın anahtarını Pockov'a takdim etti.

MECLİS ÜYELERİ EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Birliğimiz tarafından belediyelerimizin meclis üyelerine yönelik olarak 29 Ocak'ta düzenlenen "Meclis Üyeleri Eğitim ve Bilgilendirme Toplantısı" 40 meclis üyesinin katılımıyla Birlik binamızda gerçekleştirildi.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in katıldığı eğitim toplantısında Belediye Meclisinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları, Komisyonların Görev, Yetki ve Sorumlulukları gibi konu başlıkları ele alındı.

Toplantıda söz alan Başkan Şahin, belediyeciliğin çok özel bir alan olduğunun altını çizerek toplumun güvenine layık olabilmek için herkesin kendini çok iyi yetiştirmesi ve uzmanlaşması gerektiğini belirtti. Şahin, katılımcılara teşekkür ederek, "Buraya gelmeniz çok kıymetli. Yasaların bize verdiği hak ve hukuku bilmek ve sorunlarımızı çözmek, boşluk varsa doldurmamız lazım. Bize düşen görev zamanın ruhunu yakalamaktır. Toplumun sorunlarını çözümsememiz ve çözüm üretmemiz gerekiyor." şeklinde konuştu.

AB SİVİL DÜŞÜN PROGRAMI

Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik ve Sivil Katılım Yuvarlak Masa Toplantısı Geliştirme Toplantısı 21 Ocak 2020 tarihinde Türkiye Belediyeler Birliği(TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in katılımıyla Ankara'da gerçekleştirildi.

Toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren Başkan Şahin, çevre, ekonomi ve sürdürülebilir kalkınma konularında önemli değerlendirmeler yaptı. İnsani kalkınmanın önemine değinen Şahin, “Hepimizin kendimize sorduğu bir soru var ‘dünya nereye gidiyor?’ Çocuklarımıza, torunlarımıza nasıl bir dünya bırakacağız? Bu sorunları cevabını olumlu olması daha güzel, daha çevreci, daha barış dolu bir dünyayı başarabilmemiz için çalışmalarımızı çok iyi planlamamız gerekiyor. Dünya ‘sürdürülebilir kalkınma’ diyor. Artık ekonomik kalkın-

manın tek başına şehirleri ülkeleri mutlu etmediğini insani kalkınmanın mutlaka yanına konulması gerektiğini çevresel kalkınmanın mutlaka düşünülmesi gerektiğini biliyoruz.” şeklinde konuştu.

Birliğimiz ve Avrupa Birliğinin katkılarıyla düzenlenen toplantı, farklı grupların hareketlilik ve katılım hakkını savunmak için karar alma mekanizmalarına sivil katılım konusunu gündeme getirerek sürdürülebilir kentsel hareketlilik politikalarının geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlıyor.

TBB ENCÜMENİ ELAZIĞ'DA TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) Encümen Toplantısı, TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in başkanlığında, geçtiğimiz günlerde meydana gelen 6,8'lik depremle sarsılan Elazığ'da yapıldı.

Daha önce İzmir'de yapılması planlanan toplantı, depremden etkilenen bölge belediyeleriyle dayanışma amacıyla Elazığ'a alındı. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun büyük bölümünü etkileyen afetin ardından "deprem" başlığıyla toplanan TBB Encümeni, acil ve afet yönetimi konusunda alınacak koruyucu ve önleyici tedbirleri değerlendirdi.

Toplantı öncesi Başkan Şahin encümen üyeleriyle birlikte Elazığ'ın Merkez ilçesine bağlı Sürsürü Mahallesi'nde incelemelerde bulundu ve yetkililerden bilgi aldı.

Toplantıya, TBB Encümen Üyeleri; Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alinur Aktaş, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Cengiz Ergün, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Zorluoğlu, Ağrı Belediye Başkanı Savcı Sayan, Şırnak Belediye Başkanı Mehmet Yarka, Yozgat Belediye Başkanı Celal Köse, Büyükçekmece Belediye

Başkanı Hasan Akgün, Kepez Belediye Başkanı Hakan Tütüncü, Konak Belediye Başkanı Abdül Batur, Mamak Belediye Başkanı Murat Köse, Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt ve Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar katıldı.

Konuşmasına taziye mesajlarıyla başlayan Başkan Şahin, toplantının bundan sonraki süreçte yapılması ve yapılmaması gerekenleri tartışmak açısından önemli olduğunu belirtti. Deprem konusunda baştan kuralları koymak ve taviz vermeden denetlemek gerektiğini ifade eden Şahin, “Bu depremde gördük ki kurulumlarımız her geçen gün kendini geliştiriyor ve yaraları daha hızlı sarıyor. Daha önceki depremlere göre bu konuda çok daha iyiyiz. Çok daha iyi olmalıyız. Koruyucu önleyici tedbirleri artırmamız ve teknolojik altyapımızı ve master planlarımızı bunun üzerine kurmamız gerekiyor. Kıymetli encümen üyelerimizin görüş ve önerilerini alarak kendimize bir yol haritası çizelim, aldığımız kararların da yakın takipçisi olalım diye buradayız. TBB olarak belediyelerimize bu konuda önderlik etmek ve yol haritası çizmelerine teşvik etmek istiyoruz.” şeklinde konuştu.

TBB Encümeninden Malatya'ya Geçmiş Olsun Ziyareti

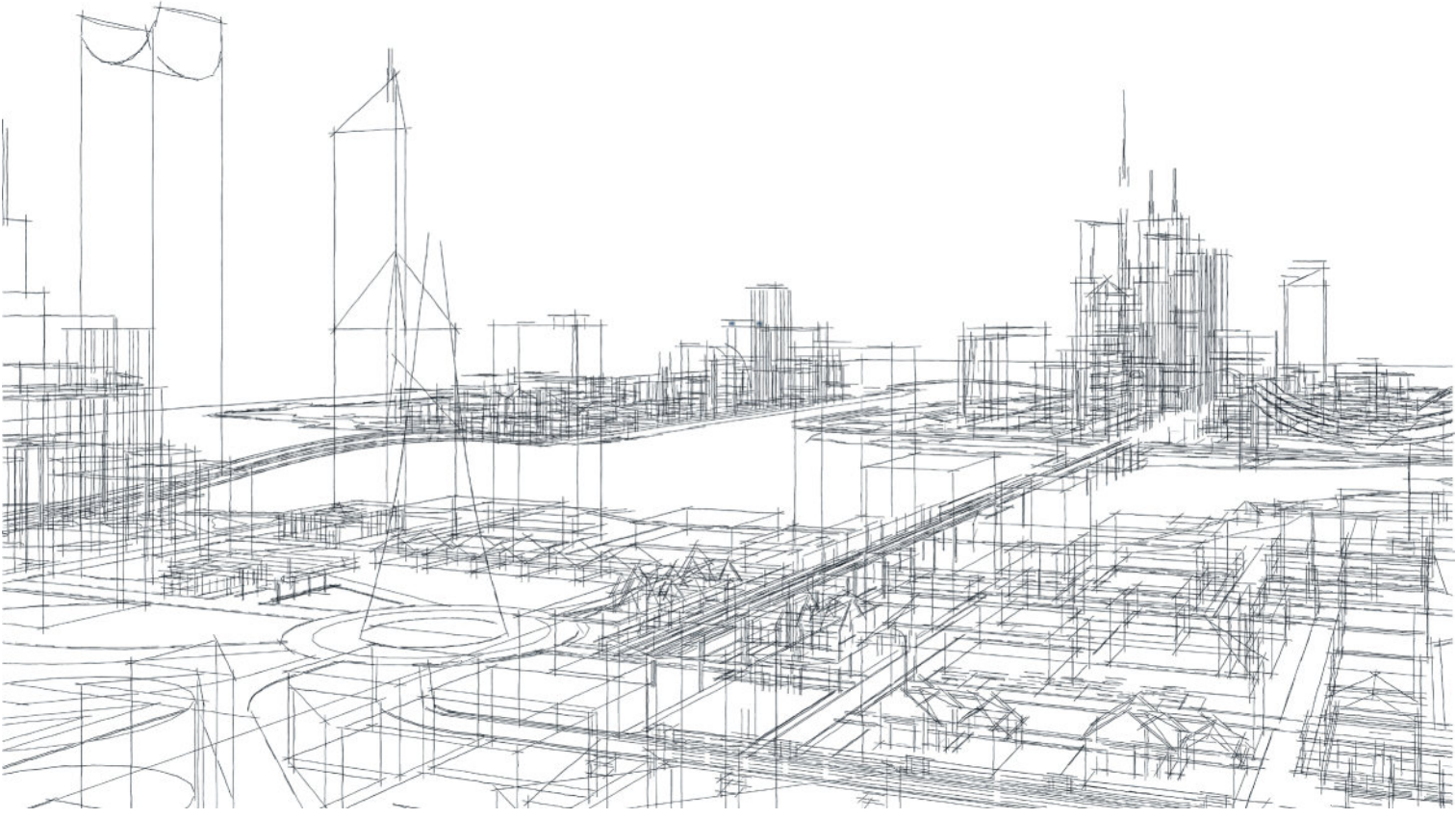
Türkiye Belediyeler Birliği(TBB) Encümen Üyeleri, depremde zarar gören Malatya'yı ziyaret ederek çeşitli incelemelerde bulundu.

Elazığ'da Birlik Başkanı Fatma Şahin başkanlığında gerçekleştirilen TBB Encümen Toplantısının ardından Malatya'ya giden TBB Encümeni, depremde etkilenen bölgelerde incelemeler yaparak yetkililerden bilgi aldı.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, Ağrı Belediye Başkanı Savcı Sayan, Yozgat Belediye Başkanı Celal Köse, Adıyaman Belediye Başkanı Süleyman Kılınc ve Ankara Mamak Belediye Başkanı Murat Köse, Malatya Büyükşehir Belediyesini ziyaret ederek geçmiş olsun dileklerini ilettiler.

Ziyarette, Yeşilyurt Belediye Başkanı Mehmet Çınar, Battalgazi Belediye Başkanı Osman Güder ve Malatya Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Cemal Nogay da bulundu.

İMAR PLANLARINDA BİTİŞİK, AYRIK VE BLOK NİZAM

Ayşe ÜNAL

Şehir Plancısı, Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bilim Uzmanı

Türkiye’de imar planı hazırlama sürecinde yapı nizamları; ayrık, bitişik ya da blok nizam olarak tanımlanmaktadır. Bazı uygulama imar planlarının plan hükümlerinde aynı imar adası içerisinde ayrık-blok ya da bitişik-ayrık olarak tüm yapı nizamlarının uygulanmasına da izin verilebilmektedir.

Türkiye’de imar planı hazırlama sürecinde yapı nizamları; ayrık, bitişik ya da blok nizam olarak tanımlanmaktadır. Bazı uygulama imar planlarının plan hükümlerinde aynı imar adası içerisinde ayrık-blok ya da bitişik-ayrık olarak tüm yapı nizamlarının uygulanmasına da izin verilebilmektedir. Uygulama imar planında yapı nizamı belirlenmeyen durumlarda ise ayrık yapı nizamı uygulanacağı imar mevzuatında Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin (MPYY) 24’üncü maddesinin 4’üncü fıkrası ile Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin (PAİY) 4’üncü maddesinin (pppp) bendinde kurala bağlanmıştır.

Bazı uygulamacıların bitişik yapı nizamını blok nizam gibi, blok yapı nizamını da bitişik nizam gibi uyguladığı görülmektedir. Yapı nizamı ve kütle boyutları yatay ve dikey bakımdan genel silüeti yakından etkilemektedir. Yatay yapı yoğunluğu ile dikey yapı yoğunluğu arasındaki ilişkiler bölgedeki yapıların komşuluk ilişkilerini de yakından ilgilendirmektedir. İmar planlarında kullanım kararlarının dağılımı kadar yapılan imar düzenlemesinin karşılığı olarak üretilen inşaat alanlarının da dengeli ve eşit dağılımı önemlidir. Bu nedenle, imar uygulamalarının mevzuat doğrultusunda gerçekleştirilebilmesi için kavramların ve tanımların doğru anlaşılması gerekmektedir.

Bu çalışmada genel olarak imar mevzuatında yer alan bitişik ve blok nizam yapılaşma kavramları bahçe mesafeleri ile ilişkilendirilerek; 3194 sayılı İmar Kanunu, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği (PAİY) ve Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği (MPYY) üzerinden değerlendirilmektedir.

Uygulama İmar Planları ve Yapı Nizamı

İmar Kanunu’nun “mekânsal planlama kademeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde mekânsal planlar kapsadıkları alan ve amaçları açısından: Mekânsal Strateji Planlarına uygun olarak hazırlanan “Çevre Düzeni Planları” ve “İmar Planları” kademelerinden oluşur. İmar planları ise nazım imar planı ve uygulama imar planı olarak iki etapta ve her planın da bir üst kademede plana uygun olarak hazırlanması gerekmektedir. Kanunda; “Uygulama İmar Planı; tasdikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plan” olarak tanımlanmaktadır.

Uygulamada yapı nizamından bahsedilebilmesi için geçerli bir uygulama imar planı bulunmalıdır. İmar Kanunu’nun 5’inci maddesine göre uygulama imar planı çeşitli kullanım alanlarına ait yapı adalarını belirtmeli, yapı adalarının yoğunluk ve düzenini de ayrıntılı olarak göstermelidir. Yoğunluk ve düzenden kasıt ise taban alanı katsayısı (TAKS), kat alanı kat sayısı (KAKS), kat adedi, bina

yüksekliği, yapı nizamı (ayrık, bitişik, blok) yapı yaklaşma mesafeleri gibi ayrıntılı bilgilerin uygulama imar planı üzerinde gösterilmesidir. Nitekim uygulama imar planının Kanunla tanımlanan içeriği Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile genişletilerek Yönetmeliğin 4’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasında;

“k) Uygulama imar planı: Nazım imar planı ilke ve esaslarına uygun olarak yörenin koşulları ve planlama alanının genel özellikleri, yapının kullanım amacı ve ihtiyacı, erişilebilirlik, sürdürülebilirlik ve çevreye etkisi dikkate alınarak; yapılaşmaya ilişkin yapı adaları, kullanımları, yapı nizamı, bina yüksekliği, taban alanı katsayısı, kat alanı kat sayısı veya emsal, yapı yaklaşma mesafesi, ön cephe hattı, ifraz hattı, kademe hattı, ada ayırım çizgisi, taşıt, yaya ve bisiklet yolları, ulaşım ilişkileri, parkları, meydanları, kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarını, gerektiğinde; parsel büyüklükleri, parsel cephesi ve derinliği, arka cephe hattı, yol kotu ve bu kotun altındaki kat adedi, bağımsız bölüm sayısı gibi yapılaşma ve uygulamaya ilişkin kararları, uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren ve varsa kadastral durumu işlenmiş olarak 1/1.000 ölçeğe onaylı halihazır haritalar üzerinde, plan notları ve ayrıntılı raporuyla bir bütün olarak hazırlanan plan” olarak tanımlanmıştır.

Yapı nizamı ise Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin tanımlar başlıklı 4’üncü maddesinde “yapı nizamı; uygulama imar planı ile belirlenen ayrık, blok ve bitişik nizamdan birini ifade eder” şeklinde tanımlanmaktadır.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin genel planlama esaslarına ait maddesi “MADDE 7 – (1) Bu Yönetmeliğe göre hazırlanacak her tür ve ölçekteki mekânsal planlar aşağıda yer alan planlama ilke ve esaslarına, planların hazırlanması ile ilgili standartlara, gösterim tekniklerine ve tanımlara uygun olarak yapılır” ifadesine yer vermekte olup Yönetmeliğin 24’üncü maddesinin (4)’üncü fıkrası da; “Uygulama imar planlarında yapılaşma koşullarına ilişkin olarak; ayrık, bitişik, blok yapı nizamı ile Taban Alanı Kat Sayısı (TAKS), Kat Alanları Kat Sayısı (KAKS), emsal, bina yüksekliği, yapı yaklaşma mesafeleri belirlenir” şeklindedir. Dolayısıyla uygulama imar planlarında yapı nizamının belirlenmemesi gibi bir durum beklenmemelidir. Mevzuatta durum böyle olmasına karşın yürürlükte olan uygulama imar planlarının birçoğunda yapı nizamı, taban alanı ve katlar alanı belirlenmeyerek Yönetmelik hükümlerine göre uygulama yapılmasının önü açılmaktadır. Bu konu şehir plancıları tarafından bilerek mi, yoksa bilmeyerek mi uygulanmaktadır bilinmemektedir. Durum böyle olunca da uygulamada duraksamanın önlenmesi için imar uygulamalarına yönelik yönetmeliklere hükümler eklenerek çözüm bulunmaya çalışılmaktadır.

Uygulamada duraksamanın önlenmesi için kanun koyucu Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 8'inci maddesinin (5)'inci fıkrası ile "imar planında yapı nizamı belirlenmeyen hallerde ayrık nizam uygulanır" hükmünü getirmiştir. Her ne kadar Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 5'inci maddesinin (2)'nci fıkrasında "(2) Mekânsal planların hazırlanmasında, bu Yönetmelikte belirtilen mekânsal kullanımlara ilişkin tanımlar ve Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğindeki tanımlarda belirtilen açıklayıcı hükümlere uyulur" ifadesine yer verilse de yapı nizamı, uygulama imar planı üzerinde şehir plancısı tarafından karar verilmesi gereken unsurlardandır.

Belediyelerin ya da imar durumu vermeye yetkili idarelerin, uygulama imar planlarında yapı nizamı belirtilmeyen imar adalarında, imar durumu vermeden önce ada bütününde ve yakın çevresindeki imar adaları ile uyumu konusunda özel çalışmalar yapmaları uygun olacaktır. Özetle; parsellerin yapı nizamının uygulama imar planında tanımlanması gerekmektedir.

Ayrık, Bitişik ve Blok Yapı Nizamı

İmar planlarının hazırlanması aşamasında şehir plancıları tarafından yapı nizamından kaynaklanabilecek uygulama sorunları kimi zaman göz ardı edilmektedir. Oysa PAİY ve Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği (yürürlükteki diğer zorunlu hükümler barındıran mevzuata da aykırı olmamak koşuluyla) bölgedeki yapılaşmanın silüetine, görseelliğine, estetiğine, inşaat alanı ve kullanım şekillerinin dengeli dağılıma ve kullanılabilirliğe önem veren yönetmeliklerdir. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde belirtildiği üzere uygulama imar planı aşamasında yapı nizamının belirlenmesi ve yapı nizamının içeriğine göre uygulamanın nasıl yapılacağına kurala bağlanması, hatta parselasyon planında parsellerin yapı nizamına göre parsel genişlik ve derinliğinin belirlenmesi gerekmektedir. Örneğin; planın genel senaryosu içerisinde parsellerdeki yapıların nizamı ve planlı yapılaşmada gerekli görülmesi halinde bina cephe uzunlukları ile bina derinlikleri de plan üzerinde ve/veya plan hükümlerinde veya açıklama raporlarında açıkça belirtilmelidir. Aksi durumda uygulama imar planının genel yapılaşma senaryosu ve stratejisi ile mekânda gerçekleşen yapılaşma birbirinden farklı seyredecektir.

Ayrık Yapı Nizamı¹

Ayrık yapı nizamı, uygulamacıların hiç tereddüt etmediği yapı nizamı olarak bilinir. Ancak ayrık yapı nizamında da bazı problemlerle karşılaşmaktadır. Bunlar kısaca; parsel içerisinde tek yapı ya da birden fazla yapı yapılıp yapı-

lamayacağı, yapıların dilatasyonla² ayrılmak suretiyle bir veya birden fazla lineer yapı şeklinde tasarlanıp tasarlanamayacağı ya da bina cephe uzunluğu veya derinliğinin sınırlandırılmamasından kaynaklanan problemler olarak sıralanabilir. Bu nedenle şehir plancıları imar planlarının hazırlanması aşamasında; ayrık nizam yapılaşma hakkı verilen parsellerde birden fazla yapı yapılıp yapılamayacağı, yapıların dilatasyonla ayrılmak suretiyle bir veya birden fazla lineer/sıra yapı şeklinde tasarlanıp tasarlanamayacağı, gerek duyulması halinde bina cephe uzunluğu veya derinliği gibi konulara da açıklık getirmelidir.

Yapı yaklaşma mesafeleri

Uygulama imar planında ayrık yapı nizamının tanımlandığı imar adalarında, uygulama imar planında aksine bir hüküm bulunmadığı durumlarda; ön bahçe ve yol kenarına rastlayan bahçe mesafeleri ile kamusal alanlara komşu olan bahçe mesafeleri en az 5.00 metre, yan bahçe mesafesi ile arka bahçe mesafesi ise en az 3.00 metredir.³

Bitişik Yapı Nizamı⁴

Bitişik yapı nizamı, parsel içerisinde yapılacak yapının komşu parseldeki yapıyla bir veya birden fazla cephesinden bitişik inşa edilme durumudur. Bitişik nizam yapılaşmada binanın ortak alanından arka bahçeye çıkış sağlanması gerekir. Bu özelliği nedeniyle bitişik yapı nizamı, ayrık yapı nizamı verilen ve yüzölçümü (parsel cephe ve derinliği) büyük olan site tarzı yapılaşmanın bulunduğu parsellerde yapılan sıra binalardan farklılık gösterir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 69'uncu maddesi Yönetmelikte belirtilen tanımların planla veya plan değişikliği ile veya idarelerce çıkarılacak yönetmelikler ile değiştirilemeyeceğine hükmetmiştir. Bitişik yapı nizamı PAİY'nin değiştirilemeyen 4'üncü maddesinde tanımlandığından bitişik yapı nizamı verilen parsellerde arka bahçe mesafesinin de bırakılması gerekmektedir. Kısaca özetlemek gerekir ise; uygulama imar planında belirlenmemiş ise bitişik yapı nizamındaki parseldeki yapı; Yönetmelikte belirlenen yola olan mesafeye, blok başı bırakılmış ise komşu parsel olan mesafeye ve arka parsel sınırına olan arka bahçe mesafesine uygun olarak yapılmalıdır.

1) PAİY Madde 4- pppp) Yapı nizamı: Uygulama imar planı ile belirlenen ayrık, blok ve bitişik nizamdan birini, 1) Ayrık nizam: Hiç bir yanından komşu parseldeki binalara bitişik olmayan yapı nizamını,

2) Birbirine sınır olan, aynı tipte veya farklı tipteki imalatları birbirinden ayırmak için bırakılan boşluklara dilatasyon denir (<https://www.aykutozdemir.com.tr/insaat/dilatasyon-nedir.html>).

3) PAİY- madde 23- Bahçe mesafeleri

4) PAİY Madde 4- pppp) Bitişik nizam: Bir veya birden fazla komşu parsellerdeki binalara bitişik olan ve ortak alandan arka bahçeye çıkış sağlanan yapı nizamını,

İmar ada uzunluğu

Türkiye’de son dönemlerde toplu yapı/site tarzı yapılaşma eğilimi gözlenmektedir. Bu tür yapılaşmaların sağlanabilmesi için büyük yüzölçümlü ada ve parsellerin üretilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Site tarzı yapılaşmaların bulunduğu parseller ile bitişik nizam uygulamalara izin verilen imar adalarının hem ada boyları hem de bu adalarda gerçekleştirilecek yapıların toplam bina cephe genişlikleri 100-200 metre veya daha geniş olabilmektedir. Yapının veya yapıların toplam genişliği veya blok boylarının 100-200 metre olması genel anlamda bir sorun teşkil etmiyor gibi görülebilir. Ancak; Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik⁵ gereği, bitişik nizam parsellerin yer aldığı yeni yapılacak uygulama imar planlarında imar adalarının uzunluğu ya da bitişik nizam yapılacak binaların uzunluğunun 75.00 m’den fazla olmaması kurala bağlanmıştır.

Uzunluğu 75.00 m’den fazla olan bitişik nizam yapı adalarında, yangına karşı güvenlik ve erişim kontrolü bakımından düzenlemeler yapılarak alınması gereken tedbirlerin plan müellifi tarafından plan notunda belirtilmesi gerekmektedir. Uygulama imar planlarının hazırlanmasında bu hükme uyulmadığına sıklıkla rastlanılmaktadır.⁶ Bu nedenle uygulama imar planı hazırlama ve onaylamaya yetkili idarelerin mevcut planlarını gözden geçirmeleri, bitişik yapı nizamı verilen imar adalarını bu hükümlere uygun hale getirmeleri sağlanmalıdır. Uygulama imar planlarına “Yangın Yönetmeliğine uyulacaktır” hükmü konulması sorunun çözümü için yeterli olmayıp uygulama imar planındaki bitişik nizam yapılacaktır imar adalarının uzunlukları ya 75 m’ye indirilmeli ya da bina boyları/uzunlukları 75 metre olacak şekilde plan hükümleri düzenlenmelidir.

Taban alanı katsayısı

Bitişik yapı nizamına sahip parsellerin en büyük sorunlarından birisi de taban alanının uygulama imar planında belirlenmemiş ve bu hususun Yönetmelikte de düzenlenmemiş olmasıdır. Her iki şekilde de düzenlemenin yapılmaması nedeniyle farklı uygulamaların ve yo-

rumların yapılması da kaçınılmaz olacaktır. Bu konuda gerek uygulamacı idareler gerekse de mevzuatı düzenleyen uzmanların yorumu ise “bitişik yapı nizamına sahip parselde yapılacak yapının taban alanının yapı yaklaşma sınırlarının içerisinde kalan alanın tamamı olduğu, bu alanın kat adedi ile çarpımının da toplam katlar alanına ait metrekareyi vereceği” şeklindedir. Bu yorumun aynı kullanımlarına sahip farklı yapı nizamındaki parsellere imar haklarının dağıtılması bakımından adil olmadığı belirlenmiştir. İmar adalarında veya parsellerinde kazanılmış haklar ya da mülkiyet hakları bakımından bir zorunluluk söz konusu olmadığı sürece imar planının karşılığı olarak verilen imar ve kullanım haklarının eşit ve adil olarak paylaştırılması esastır. Bahse konu eşitsizliğin giderilmesi ise ancak uygulama imar planlarında yapılabilecek olan düzenleme ile mümkündür.⁷

Bitişik Nizamda Yapı Yaklaşma Mesafeleri

PAİY’nin “bahçe mesafeleri” maddesinde belirtildiği üzere uygulama imar planında aksine bir hüküm söz konusu değil ise ve mevzuatta da istisnai bir hüküm getirilmemişse⁸ bitişik yapı nizamı verilen parsellerde de yola ve kamusal alanlara olan mesafe en az 5.00 m ve arka bahçe mesafesi en az 3.00 m’dir. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik nedeniyle, blok başı yola denk gelen binalarda 5.00 m ara parselde denk gelen parsellerde ise her iki blok başı binanın komşu parselde uzaklığı 3.00 m olacaktır.

Ayrık veya bitişik nizamda blok başı konumunda yer alan parsel ayrık nizam parsel özelliği göstereceğinden bu parseldeki binaların komşu/yan parselde olan mesafeleri ve arka bahçe mesafeleri Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 23’üncü maddesinde belirtilen hesaplama yöntemine göre belirlenen mesafeleri ifade etmektedir.⁹

Konunun daha da açıklığa kavuşturulabilmesi amacıyla aynı kat adedine, parsel derinliğine ve genişliğine sahip bir parselin taban alanı ve katlar alanı parseldeki yapı nizamının ayrık ve bitişik nizam olması durumuna göre ayrı ayrı aşağıda analiz edilmektedir.

5) Binaların yerleşimi MADDE 21- (...) (3) Yeni planlanan alanlarda bitişik nizamda teşekkül edecek imar adalarının uzunluğu 75 m’den fazla olamaz. Uzunluğu 75 m’den fazla olan bitişik nizam yapı adalarında, yangına karşı güvenliğe ve erişim kontrolüne ilişkin düzenlemeler yapılır ve alınması gereken tedbirler plan müellifi tarafından plan notunda belirtilir.

6) Bu yönetmelik 19/12/2007 (RGNo : 26735) yürürlüktedir.

7) Tanımlar ve Mekânsal Kullanım Esasları Tanımlar MADDE 4 –... k) Uygulama imar planı: Nazım imar planı ilke ve esaslarına uygun olarak yörelin koşulları ve planlama alanının genel özellikleri, yapının kullanım amacı ve ihtiyacı, erişilebilirlik, sürdürülebilirlik ve çevreye etkisi dikkate alınarak; yapılaşmaya ilişkin yapı adaları, kullanımları, yapı nizamı, bina yüksekliği, taban alanı katsayısı, kat alanı kat sayısı veya emsal, yapı yaklaşma mesafesi, ön cephe hattı, ifraz hattı, kademe hattı, ada ayırım çizgisi, taşıt, yaya ve bisiklet yolları, ulaşım ilişkileri, parkları, meydanları, kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarını, gerektiğinde; parsel büyüklükleri, parsel cephesi ve derinliği, arka cephe hattı, yol kotu ve bu kotun altındaki kat adedi, bağımsız bölüm sayısı gibi yapılaşma ve uygulamaya ilişkin kararları, uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren ve varsa kadastral durumu işlenmiş olarak 1/1.000 ölçekte onaylı halihazır haritalar üzerinde, plan notları ve ayrıntılı raporuyla bir bütün olarak hazırlanan planı,

8) PAİY- Geçici Madde 2

9) Bahçe mesafeleri MADDE 23 – (1)... c) (Değişik:RG-30/9/2017- 30196) (2) Yan ve arka bahçe mesafeleri; tabii veya tesviye edilmiş zeminin üzerinde kalan bodrum katları da dâhil, dörtten fazla katlı binalarda 4 katın üzerindeki her kat için 0.50 metre artırılır. Bu hüküm parsellerin park alanına komşu cephelerinde uygulanmaz. d) Yan ve arka bahçe mesafelerinin hesabında dikkate alınacak kat adedi o cephede kısmen veya tamamen tabii veya tesviye edilmiş zeminin altında kalan katlar hariç diğer katların toplam yüksekliğinin üçe bölünmesi ile bulunur. 2.50 metreyi aşan artık değerler 1 kat adedine tekabül eder.

Analize esas parsele ait ortak veriler;

Parsel cephe genişliği 25 m, parsel derinliği 30 m, parsel büyüklüğü 750 m², kat adedi 4, plandaki gösterimi ayrık nizamda (A-4), bitişik nizamda ise (B-4), yola ve kamusal alana mesafesi 5.00 m, yapı nizamının gereği-ne göre yan ve arka bahçe mesafeleri 3.00 m olan bir ara parsel ve 0.00 kotu altında da kat kazanmayan bir parsel olsun.

Yapı nizamı/parsel cephe, derinlik ölçüleri sabit	Ayrık nizam	Bitişik nizam	Bitişik nizam lehine fark
TAKS	0.40	-	
Bina derinliği	15.8m	22m	6.2m
Bina cephesi	19m	25m	6m
Taban alanı	300m ²	550m ²	250m ² her katta artış
Kat adedi	4	4	-
KAKS/Emsal'e esas inşaat alanı	1200m ²	2200m ²	1000 m ²

Ayrık nizam parsel analizi

Genel verilerde TAKS verilmediği için Yönetmelik maks TAKS değerini 0.40 olarak vermektedir.

Bina cephesi (komşu parsele olan toplam 3+3:6 m çıkarıldıktan sonra): 19 m (ara parsel olduğu için),

Maksimum Taban Alanı: TAKSxParsel Büyüklüğü: 0.40x750 : 300 m²

Bina derinliği: taban alanı/bina cephe boyu: 300/19: 15.8 m olacaktır.

Dolayısıyla parselin ayrık nizam olduğu kabul edildiğinde yapı yaklaşma mesafeleri içerisinde kalan alan kaç m² gelirse gelsin yapılacak binanın taban alanı 300 m² den daha fazla olamayacaktır. 4 kata izin verildiği için parseldeki toplam katlar alanı da 1200 m² olacaktır.

Bitişik nizam parsel analizi

Parseldeki yapının en az yola olan mesafesi 5.00 m, bırakması gereken arka bahçe mesafesi 3.00 m olacağından parsel derinliğinden yapı yaklaşma mesafelerinin toplamı çıkartıldığında 30-8: 22 m derinliğinde bina yapılabilecek alan kalacaktır. Bulunan 22 m derinliğindeki mesafe birçok uygulamacı tarafından bina derinliği olarak kabul edilmektedir. Parselin ara parsel olması sebebiyle bitişik nizamda yan bahçe mesafesi söz konusu olmayacağından (blok başı olmaması nedeniyle) bina cephesi eşittir parsel cephesi olacağından bina cephesi 25 metre olarak bulunacaktır.

Parselde bulunan yapı yaklaşma sınırları içinde kalan alan, taban alanı olarak uygulandığı varsayılırsa 25x22: 550 m² taban alanı, 4 kata izin verildiği için de 2.200 m² inşaat alanı verilmiş olacaktır. Parselin köşe başı/blok başı parsel olması durumunda yola olan mesafelerden dolayı bina cephe boyu değişeceğinden taban alanı 20x22: 440 m², katlar alanı toplamı ise 440x4: 1760 m² olacaktır.

Yapı nizamı dışında aynı genel özelliklere sahip bir imar parselindeki taban alanı ve katlar alanı arasındaki fark değerlendirildiğinde Uygulama

İmar Planında yeterli analizler yapılarak inşaat alanı dağılımı dengeli dağıtılmadığından bitişik yapı nizamı uygulamalarında örnekte belirtildiği gibi adil olmayan bir paylaşım gerçekleşecektir. Bu husus sebep-siz zenginleşme olarak ta değerlendirilebilir. Bu nedenle; uygulama imar planlarında imar durumu eksik bırakılan bitişik yapı nizamının idaresi tarafından planlama ilkeleri ve şehircilik esasları göz önünde tutularak yeniden düzenlenmesi, hatta eşitlik ilkesine uygun uygulama kuralının yönetmelikle getirilmesi gerekmektedir.

Büyük yüzölçümlü parsel içerisinde birden fazla yapı nizamının kullanılması ve bitişik nizam/sıra ev/ bina düzenlenmesi

Daha evvel bahsedilen örnekler ve uygulamalar standart tek parsel üzerinde tek yapı yapılmasına yönelik uygulamaları içermektedir. Oysa büyük yüzölçümlü parsellerde birden fazla kullanım fonksiyonları, farklı kat adetleri ve kat yükseklikleri ya da birden çok yapı nizamı (ayrı, bitişik) bir arada kullanılabilir. Büyük yüzölçümlü parsellerde yapılacak uygulamalarda benzer tanımlardan hareket edilse de uygulama yöntemi müstakil tek yapı yapılabilen parsellerden farklıdır. Tasarımcı mevzuatı dahilinde daha serbest hareket edebilmektedir. Bu tür uygulamalarda da şehir planlarının ve kentsel tasarımcıların birlikte çalışarak kent parçasının o bölümündeki yapılaşmanın ilkelerini uygulama imar planı, plan notları veya açıklama raporunda açıkça belirtmesi, hatta vaziyet planları ile mimarlara yol göstermeleri uygulamada birliğin sağlanması bakımından uygun olacaktır.

Blok Nizam

Blok yapı nizamı verilen bir parselde uygulamanın gerçekleştirilebilmesi için gerçekleşecek bloğun uygulama imar planı veya PAİY'de bina cephe uzunluğunun, derinliğinin ve yüksekliğinin belirlenmiş olması gerekir. Blok nizam yapı tekil bir parsel üzerinde yer alabileceği gibi, dilatasyonla ayrılmak suretiyle birden fazla parsel üzerinde de yer alabilir. Blok nizamın Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğindeki tanımı bahçeli yapı

nizamı olarak ta belirlenmektedir.¹⁰ Ayrıca blok nizam; bir taraftan komşu parseldeki binaya bitişik, diğer taraftan ayrı olan ikili veya ikiz nizam olarak ta tanımlanmaktadır. Bu tanım bitişik nizam tanımına benziyor ise de blok nizam olarak değerlendirilir.

Blok nizam bu haliyle değerlendirildiğinde bitişik nizam ile iç içe bir yapı sergiliyor gibi görünse de daha çok ayrı nizam özelliğine sahiptir. Ayrı nizamda olduğu gibi blok nizamda da Taban Alanı Kat Sayısı (TAKS) uygulama imar planında belirtilmemiş ise %40'ı geçemez.¹¹ Blok ve bitişik nizam arasındaki farklılaşma tam da bu aşamada başlamaktadır. Bazen şehir plancıları imar adalarının üzerine "Bl-..." yazarak uygulamayı yönetmelik hükümlerine bırakabilmektedir. PAİY'de binaların kat adetlerine ve yapı nizamına (ayrık ve bitişik) göre en az bina cephe ölçüleri verilmekte, bina derinliklerine ilişkin en az ölçü verilmemektedir. Bu ölçü parsel derinlikleri bölümünden yola olan mesafe ile arka bahçe mesafesinin çıkarılması ile tespit edilebilmektedir.¹² Dolayısıyla birbirine eşit olmayan cephe ve derinliğe sahip parsellerde yola olan cephelerde görsel anlamda ya da taban alanında sıkıntı yaşanmasa da bina derinlikleri ile arka bahçe kullanımlarında çeşitli problemler yaşanabilmektedir. Mülga Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği özellikle blok nizam uygulamaları bir nebze tanımlanmışken PAİY'de bu tanım kaybolmuş bitişik nizamla daha da karıştırılır hale gelmiştir.¹³ Yapılan tanım değişikliği ile tek yapı özelliği gösterme ilkesi kaldırılmıştır. Yönetmelik tanımlarına bırakılmaması gereken konulardan olan blok nizamın da yine uygulama imar planı hazırlık aşamasında ölçülendirilmesi ve yönetmelikteki tanım içerisinde uzaklaşmamak kaydıyla plan, plan

hükmü ya da açıklama raporunda belirtilmesi gerekmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

İmar planlarının hazırlanması ve onaylanmasında geçen süre kadar, imar planlarının revizyonu ve değişikliklerinde de benzer süreler yaşanmaktadır. Uzun ve zaman alan süreçler olması nedeniyle süre kayıplarının en aza indirilebilmesi için planlama bölgesinin özelliği ya da yüklenen fonksiyonlar ya da arazi yapısı ya da verilen yapı nizamından kaynaklanacak birçok sorun imar planlarının hazırlanması aşamasında çözülebilir.

Önceki mevzuata uygun olarak hazırlanan uygulama imar planlarının uygulanması aşamasında sorunların büyük bir bölümü imar planını hazırlayan meslek insanlarının uygulamaya hakim olamamasından ya da çözümü Yönetmeliğe bırakmasından kaynaklanmaktadır.

Bu nedenle şehir plancılarının, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin yanı sıra Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğini ve yönetmelik çıkarmaya yetkili belediyelerin varsa yönetmeliklerini uygulamaya esas olacak düzeyde tecrübe edinerek uygulama imar planlarını tasarlamaları gerekmektedir.

10) PAİY Madde 4- (1)pppp, 3) Blok nizam: İmar planı veya bu Yönetmelikte cephe uzunluğu, derinliği ve yüksekliği belirlenmiş yapı kitlesinin, bir parsel veya dilatasyonla ayrılmak suretiyle birden fazla parsel üzerine oturduğu bahçeli yapı nizamını (Bir taraftan komşu parseldeki binaya bitişik, diğer taraftan ayrı olan ikili veya ikiz nizamlar, blok nizam olarak değerlendirilir.).

11) PAİY-Madde 5(6)

12) PAİY-Madde 6-Parsel büyüklükleri

13) Mülga PATİY: Madde 16- (...) 18) Blok nizam: İmar planı veya bu Yönetmelikte cephe uzunluğu, derinliği ve yüksekliği belirlenmiş tek yapı kitlesinin bir veya birden fazla parsel üzerine oturduğu bahçeli yapı nizamıdır. PAİY: madde 4- pppp) Yapı nizamı: (...) 3) Blok nizam: İmar planı veya bu Yönetmelikte cephe uzunluğu, derinliği ve yüksekliği belirlenmiş yapı kitlesinin, bir parsel veya dilatasyonla ayrılmak suretiyle birden fazla parsel üzerine oturduğu bahçeli yapı nizamını (Bir taraftan komşu parseldeki binaya bitişik, diğer taraftan ayrı olan ikili veya ikiz nizamlar, blok nizam olarak değerlendirilir.)

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNDE DAİRE BAŞKANLIKLARI: NORMA UYGUNLUK

Abdurmelik ÖTEGEN
Danışman / TBB

Unvan standardının 30 büyükşehirde sağlanamaması ve toplamda 101 adet isimlendirme yapılması durumu norm kadro unvanlarının gözden geçirilmesi ihtiyacını doğurmaktadır.

Daire Başkanlığı Temelli Norm Kadro Uygulaması

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte, yayımlandığı 2007'den itibaren 2020 yılına kadar 10 kez ilave ve değişiklik yapılmıştır. Bu çalışmada büyükşehir belediyelerindeki genel sekreterlik, genel sekreter yardımcılığı, daire başkanlığı ve şube müdürlüğü arasından sadece daire başkanlıkları inceleme konusu yapılmıştır. Norm kadro standartlarında büyükşehir belediyeleri (A) Grubu olarak düzenlenmiştir. (A) grubunun tamamı için 9 daire başkanlığı zorunlu tutulmuştur.

Büyükşehir belediyelerinin (teşkilat şemalarından, stratejik planlarından veya faaliyet raporlarından elde edilen bilgilere göre) mevcut daire başkanlıkları, norm kadro ile belirlenen daire sayısı ve boş kadrolar Tablo 1'de gösterilmiştir. (2019 yılı nüfusu baz alınmıştır.)

(Tablo 1)'de büyükşehir belediyeleri için belirlenen 918 kadrodan 639'unun dolu olduğu, 279'unun da kullanılmadığı görülmektedir. Unvansız daire başkanlıkları tam belirlenemediğinden bu sayının dışında tutulmuştur. İzmir, Eskişehir, Mersin ve Trabzon Büyükşehir Belediyelerinde de kadroların tamamına yakınının kullanıldığı, İstanbul ve Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyelerinde kadroların yarıya yakınının ise kullanılmadığı görülmektedir.

En fazla daire başkanlığı İzmir Büyükşehir Belediyesinde (34), en az daire başkanlığı ise Kahramanmaraş ve Malatya Büyükşehir Belediyelerindedir.

Tercih Edilen Unvanlar

Yönetmelikte belirlenen zorunlu 48 unvandan tercih edilen ve edilmeyenler (Tablo 2)'de gösterilmektedir. Yönetmelikte belirtildiği şekilde unvanların tamamını oluşturan belediye sayısı 9'dur. Bunlar, Antalya, Balıkesir, Denizli, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Tekirdağ, Trabzon ve Van Büyükşehir Belediyeleridir. Diğer 21 büyükşehir belediyesi ise bazı değişikliklerle daireler oluşturmuştur.

34 daire başkanlığından 13 daire başkanlığı ile İzmir Büyükşehir Belediyesi ve 26 daire başkanlığından 6 daire başkanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi farklı unvanlarda baş çekmektedirler. Farklı unvanda en yüksek birliktelik 4 büyükşehir ile kültür ve turizm dairesi başkanlığındadır.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ	Mevcut Daire Sayısı(*)	Norm Kadro Daire Sayısı	Boş Kadro
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	26	50	24
Ankara Büyükşehir Belediyesi	27	44	17
İzmir Büyükşehir Belediyesi	34	38	4
Bursa Büyükşehir Belediyesi	18	38	20
Antalya Büyükşehir Belediyesi	26	32	6
Adana Büyükşehir Belediyesi	24	32	8
Konya Büyükşehir Belediyesi	18	32	14
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi	20	32	12
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	18	32	14
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	20	29	9
Mersin Büyükşehir Belediyesi	26	29	3
Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	21	29	8
Hatay Büyükşehir Belediyesi	18	29	11
Manisa Büyükşehir Belediyesi	23	29	6
Kayseri Büyükşehir Belediyesi	22	29	7
Samsun Büyükşehir Belediyesi	21	29	8
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	21	29	8
Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi	15	29	14
Van Büyükşehir Belediyesi	22	29	7
Aydın Büyükşehir Belediyesi	25	29	4
Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	21	29	8
Denizli Büyükşehir Belediyesi	20	29	9
Sakarya Büyükşehir Belediyesi	18	29	11
Muğla Büyükşehir Belediyesi	16	26	10
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	24	26	2
Mardin Büyükşehir Belediyesi	17	26	9
Trabzon Büyükşehir Belediyesi	23	26	3
Malatya Büyükşehir Belediyesi	15	26	11
Ordu Büyükşehir Belediyesi	19	26	7
Erzurum Büyükşehir Belediyesi	21	26	5
Toplam	639	918	279

Tablo 1: Mevcut ve Norm Daire Başkanlık Sayıları

(*) Kaynaklarda unvansız daire başkanlıkları tam yansıtılmadığından mevcut daire başkanlıkları sayısına dahil edilememiştir.

	Istanbul	Ankara	Izmir	Bursa	Antalya	Adana	Konya	Şanlıurfa	Gaziantep	Kocaeli	Mersin	Diyarbakır	Hatay	Manisa	Kayseri	Samsun	Balıkesir	Kahramanmaraş	Van	Aydın	Tekirdağ	Denizli	Sakarya	Mugla	Eskişehir	Mardin	Trabzon	Malatya	Ordu	Erzurum	Toplam Daire Bşk.			
NORM KADRO STANDARTLARINDAKİ DAİRE BAŞKANLIK UNVANLARI																																		
ÇEVRE KORUMA VE KONTROL DAİRESİ BAŞKANI	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	29		
FEN İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	30	
MALİ HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	29	
İMAR VE ŞEHİRCİLİK DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	30	
İTFAİYE DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	30	
ZABITA DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	30	
İNSAN KAYNAKLARI VE EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	30	
BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	30	
DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	29	
Tercihli Diğer Daire Başkanlıklarının Unvanları																																		
STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI			X					X			X						X			X			X		X		X						8	
BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANI		X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X			X	X	X			X		X				X		20	
KENT ESTETİĞİ DAİRESİ BAŞKANI		X			X									X			X			X			X										6	
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ DAİRESİ BAŞKANI																																		
DEPREM RİSK YÖNETİMİ VE KENTSEL İYİLEŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI	X																				X	X											3	
DIŞ İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANI	X	X			X				X									X																5
EMLAK VE İSTİMLAK DAİRESİ BAŞKANI		X		X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	21	
ETÜD VE PROJELER DAİRESİ BAŞKANI	X		X				X			X			X	X	X	X					X	X					X		X	X	X		13	
EMLAK YÖNETİMİ DAİRESİ BAŞKANI	X		X			X																												3
İŞLETME VE İŞTİRAKLER DAİRESİ BAŞKANI		X				X						X		X				X																5
SATINALMA DAİRESİ BAŞKANI	X		X																							X								3
SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANI		X	X	X	X					X	X		X	X				X	X	X	X	X	X		X	X		X			X		16	
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANI						X	X	X		X			X				X	X						X			X							9
SAĞLIK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI	X	X		X	X						X	X		X				X	X	X	X	X		X	X		X	X					12	
KAYNAK GELİŞTİRME VE İŞTİRAKLER DAİRESİ BAŞKANI					X				X		X	X	X	X	X	X						X				X			X	X	X		10	
KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRESİ BAŞKANI		X		X	X	X				X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X		19	
MAKİNA İKMAL BAKIM VE ONARIM DAİRESİ BAŞKANI		X	X			X				X					X	X			X	X					X		X		X		X		11	
TRAFİK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI																																		
ULAŞIM DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	22	
YAZI İŞLERİ VE KARARLAR DAİRESİ BAŞKANI	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	25
YAPI KONTROL DAİRESİ BAŞKANI		X				X			X						X																			4
ULAŞIM PLANLAMA VE RAYLI SİSTEM DAİRESİ BAŞKANI					X										X		X																	3
TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANI			X		X										X				X	X	X				X	X					X		9	
KIRSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANI		X		X	X		X				X	X	X	X	X		X					X									X		10	
KENT TARİHİ VE TANITIMI DAİRESİ BAŞKANI					X																													1
GENÇLİK VE SPOR HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI			X		X	X	X	X	X	X	X	X							X		X		X		X		X		X		X		13	
PARK VE BAHÇELER DAİRESİ BAŞKANI			X	X	X	X	X	X		X	X					X		X	X	X	X			X		X		X						15
TESİSLER DAİRESİ BAŞKANI																																		
KADIN VE AİLE HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI										X	X							X									X							4
KENTSEL DÖNÜŞÜM DAİRESİ BAŞKANI			X												X										X						X			4
YOL YAPIM BAKIM VE ONARIM DAİRESİ BAŞKANI										X									X						X		X							4
YOL BAKIM VE ALTYAPI KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI	X										X												X						X					4
TOPLU TAŞIMA DAİRESİ BAŞKANI																														X				1
RAYLI SİSTEM DAİRESİ BAŞKANI	X																																	1
MUHTARLIK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI					X	X			X	X		X	X				X		X	X		X					X				X			12
MEZARLIKLAR DAİRESİ BAŞKANI		X	X	X		X				X			X														X							7
KENT BİLGİ SİSTEMLERİ DAİRESİ BAŞKANI																																		
KORUMA VE GÜVENLİK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI																																		
İLÇE HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI					X																	X												2

Tablo 2: Norm Kadrolar Çerçevesinde Oluşturulan Daire Başkanlıkları

	Istanbul	Ankara	Izmir	Bursa	Antalya	Adana	Konya	Şanlıurfa	Gaziantep	Kocaeli	Mersin	Diyarbakır	Hatay	Manisa	Kayseri	Samsun	Balıkesir	Kahramanmaraş	Van	Aydın	Tekirdağ	Denizli	Sakarya	Muğla	Eskişehir	Mardin	Trabzon	Malatya	Ordu	Erzurum	Toplam Daire Bşk.	
NORM KADRODAN FARKLI UNVANLARDA OLUŞTURULAN DAİRE BAŞKANLIKLARI																																
Park, Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanı	X								X			X																			3	
Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri Dairesi Başkanı	X																														1	
Kültür Dairesi Başkanı	X																														1	
Sosyal Hizmetler ve Bağımlılıkla Mücadele Dairesi Başkanı	X																														1	
Kültür Varlıkları Dairesi Başkanı	X														X																2	
Muhtarlıklar ve Gıda Dairesi Başkanı	X																														1	
Muhtarlıklar Dairesi Başkanı	X																														1	
Sosyal Medya Dairesi Başkanı	X																														1	
Kültür ve Tabiat Varlıkları Dairesi Başkanı	X																														1	
Özel Projeler ve Dönüşüm Daire Başkanı	X																														1	
İklim Değişikliği ve Çevre Koruma Kontrol Dairesi Başkanı		X																													1	
Yapım İhaleleri Dairesi Başkanı		X																													1	
Yapı İşleri Dairesi Başkanı		X																													1	
Kültür ve Sanat Dairesi Başkanı		X																											X		2	
Sosyal Projeler Dairesi Başkanı		X																													1	
Toplum Sağlığı Dairesi Başkanı		X																													1	
Dış İlişkiler ve Turizm Dairesi Başkanı		X																													1	
İmar Denetim Dairesi Başkanı		X																													1	
Harita ve CBS Dairesi Başkanı		X																													1	
Atık Yönetimi Dairesi Başkanı		X																													1	
İşletme ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı		X																													1	
Muhtarlıklar ve Yerel Hizmetler Dairesi Başkanı		X																													1	
Banliyö ve Raylı Sistem Yatırımları Dairesi Başkanı		X																													1	
Akıllı Şehircilik ve İnovasyon Dairesi Başkanı			X																												1	
Kültür, Spor ve Turizm Dairesi Başkanı																		X													1	
Ulaşım Planlama ve Trafik Dairesi Başkanı						X																									1	
Tarımsal Hizmetler ve Koordinasyon Dairesi Başkanı						X																									1	
Kültür, Turizm ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanı						X																									1	
Ulaşım Hizmetleri Dairesi Başkanı																		X										X			2	
Kültür ve Turizm Dairesi Başkanı							X	X	X						X																4	
STK ve Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanı							X																								1	
Kadın, Aile, Eğitim ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı								X																							1	
Ekonomik Gelişim AR-GE ve İnovasyon Dairesi Başkanı								X																							1	
Doğal Hayatı Koruma ve Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanı								X																							1	
Engelliler ve Sağlık Hizmetleri Dairesi Başkanı								X		X																					2	
Ulaşım ve Trafik Yönetimi Dairesi Başkanı									X																						1	
Tarımsal ve Veteriner Hizmetleri Dairesi Başkanı										X																					1	
Yol Yapım ve Onarım Dairesi Başkanı													X																		1	
Park, Bahçe ve Ağaçlandırma Dairesi Başkanı															X																1	
Tarımsal Hizmetler ve Muhtarlıklar Dairesi Başkanı																X															1	
Tarım ve Hayvancılık Hizmetler Dairesi Başkanı					X																										1	
Kültür, Turizm ve Spor Dairesi Başkanı																								X							1	
Muhtarlıklar ve İlçe Hizmetleri Dairesi Başkanı																										X					1	
Mahalle ve Tarım Hizmetleri Dairesi Başkanı																		X													1	
Kuzey İlçeleri Dairesi Başkanı																		X													1	
Denizcilik Dairesi Başkanı																			X												1	
Tarımsal Hizmetler ve Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanı																				X											1	
Basın Yayın, Halkla İlişkiler ve Muhtarlıklar Dairesi Bşk																							X								1	
Kültür, Turizm ve Gençlik Dairesi Başkanı																										X					1	
Tarımsal Hizmetler ve Park Bahçeler Dairesi Başkanı																												X			1	
Parklar ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanı																													X		1	
Tarım ve Hayvancılık Hizmetleri Dairesi Başkanı																													X		1	
İlçe Hizmetleri ve Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanı																													X		1	
Satınalma ve İhale Dairesi Başkanı					X																										1	
Projeler Dairesi Başkanı					X																										1	
Kent Estetiği ve Kentsel Dönüşüm Dairesi Başkanı					X																										1	
Kadın, Aile ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı																X															1	
Proje Geliştirme Hizmetleri Daire Başkanı																X															1	

Tablo 3: Büyükşehir Belediyelerince Norm Kadroya İlave Edilen Daire Başkanlıkları

Tercih Edilmeyen Unvanlar

Yine yukarıda görüldüğü üzere hiçbir idarece tercih edilmeyen daire başkanlıkları:

1. Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı
2. Kent Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı
3. Koruma ve Güvenlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
4. Tesisler Dairesi Başkanlığı
5. Trafik İşleri Dairesi Başkanlığı

İlave Unvanların Analizi

Daire başkanlığı unvan standardının 30 büyükşehirde sağlanamadığı ve toplamda 101 adet isimlendirme yapıldığı tespit edilmiştir. Büyükşehirler tarafından oluşturulan daire başkanlığı unvanları 58 adettir (Tablo 3). Bir kısım dairelere de 2, 3 veya 4 fonksiyon yüklendiği, aynı görevi yapan dairelerin farklı isimlendirmeler aldığı görülmektedir.

Daire başkanlıklarının unvanlarının faaliyet alanları analiz edildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşıyoruz. Çeşitliliği öne çıkan unvanlar; tarım, muhtarlık, kültür ve sosyal kelimelerinin geçtiği unvanlardır.

Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda 2012 yılında yapılan bir değişiklikle 'Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları' başlığı altında (Ek fıkra: 12/11/2012-6360/7'inci md.) 'Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler.' hükmü ile yeni bir sorumluluk alanı açılmıştır. Büyükşehir belediyeleri de tarım ile ilgili birimler oluşturmuştur. Bu çerçevede en çok değişik unvan verilen alan olarak 11 birimde 'tarım' kelimesinin geçtiği görülmektedir:

6360 sayılı Kanun ile 'büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınır-

ları' olması nedeniyle muhtarlık ve ilçelerle ilgili daire başkanlıkları oluşturuldu. İçinde 'muhtarlık' kelimesi geçen 10, 'ilçe' kelimesi geçen 4 daire başkanlığı görülmektedir.

İçerisinde 'kültür' kelimesinin geçtiği 10, 'gençlik' kelimesinin geçtiği 2 ve 'spor' kelimesini geçtiği 3 unvanlı daire başkanlığı oluşturulmuştur.

Benzer farklılıklar içerisinde 'turizm', 'dış ilişkiler', 'sosyal', 'aile', 'sağlık', 'çevre' adlarının geçtiği daireler veya 'Kent Tarihi ve Tanıtımı Dairesi Başkanlığı' şeklinde isimlendirmeler görülmektedir.

Yine 'ulaşım, raylı sistem ve toplu taşıma' faaliyetlerinin yansıtıldığı, 'yapı' ve 'yol yapımı' unvanlarının bulunduğu, 'park', 'bahçe' ve 'yeşil alan' unvanlarıyla 'kentsel dönüşüm ve estetiği' veya 'proje' birimlerinin oluşturulduğu belirlenmiştir.

Ayrıca, İmar Denetim Dairesi Başkanlığı, Akıllı Şehircilik ve İnovasyon Dairesi Başkanlığı, Ekonomik Gelişim AR-GE ve İnovasyon Dairesi Başkanlığı, Denizcilik Dairesi Başkanlığı, Harita ve CBS Dairesi Başkanlığı, Tarımsal Hizmetler ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri Dairesi Başkanlığı gibi farklı isimlendirmeler de karşılaşılabiliyor.

Yukarıda adları geçtiği şekilde, Doğal Hayatı Koruma ve Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, İklim Değişikliği ve Çevre Koruma Kontrol Dairesi Başkanlığı Tarımsal ve Veteriner Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, STK ve Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Kuzey İlçeleri Dairesi Başkanlığı, Kültür ve Sanat Dairesi Başkanlığı, Sosyal Projeler Dairesi Başkanlığı, Banliyö ve Raylı Yatırım Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Park, Bahçe ve Ağaçlandırma Dairesi Başkanlığı, Sosyal Projeler Dairesi Başkanlığı, Toplum Sağlığı Dairesi Başkanlığı gibi farklı isimlen-

dirmelerle farklı fonksiyonlar üstlenen daireler görüyoruz.

Kurulması zorunlu daireler konusunda ise, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi yerine İklim Değişikliği ve Çevre Koruma Kontrol Dairesi Başkanlığı ile Atık Yönetimi Dairesi Başkanlığını kurmuştur. Yine İzmir Büyükşehir Belediyesi Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı yerine İşletme ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığını oluşturmuştur. Sakarya Büyükşehir Belediyesi de, Yönetmeliğin 26'ncı maddesinde yer alan 'mali hizmetler dairesi başkanı/müdürü kadro unvanı ile strateji geliştirme dairesi başkanı/müdürü kadro unvanları alternatifli olarak kullanılabilir' hükmüne istinaden Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı yerine Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığını kurmuştur.

Sonuç olarak, standartlar gereği zorunlu olan 9 daire dışında en çok oluşturulan daire, Yazı İşleri ve Kararlar Dairesi (25 büyükşehirde), Ulaşım Dairesi (22 büyükşehirde), Emlak ve İstimlak Dairesi (21 büyükşehirde), Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi (20 büyükşehirde) olmuştur.

Yönetmelik ile 48 adet unvan belirlenmiş olmasına rağmen uygulamada 101 unvan bulunmaktadır. Zorunlu ve tercihlili olarak belirlenen unvanlardan tercih edilen 43 unvanın yanı sıra 58 adet farklı unvan oluşturulmuştur. Ayrıca benzer unvanların farklı kullanımlarının da karmaşaya neden olduğu aşikârdır. Bu durumda norm kadro unvanlarının gözden geçirilmesi ihtiyacı doğmaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE AKILLI KENT İLİŞKİSİ

Oğuzhan GÜRSOY
Uzman / TBB

Kentler, toplumsal ve siyasal yaşamı şekillendirirken; sürekli gelişme ve değişme temelli rekabetçi ortamdan da etkilenmektedir. Kentlerde yaşanan sorunların minimize edilmesi için geliştirilen yeni kentsel yaklaşımlardan birisi de özellikle bilgi teknolojileri ve yönetim alanında yaşanan güncel gelişmelerle popülerlik kazanan akıllı kent yaklaşımıdır.

Çevresel, yönetsel ve ekonomik sürdürülebilirlik temelinde yeşil, yaşam kalitesi, yönetim ve verimlilik vurgusu olan ve bu doğrultuda bilgi ve iletişim teknolojilerinin araçsallaştırıldığı kentsel yaklaşımı ifade eden bu kavram, 21. yy'da teknoloji alanında yaşanan hızlı dönüşüm ve değişen yönetsel paradigmalardan bir sonucu olarak zaman içerisinde bazı değişikliklere uğramıştır. Dünya nüfusunun yarısından fazlasının kentlerde yaşadığı düşünüldüğünde bilgi ve iletişim teknolojileri yardımıyla sunulan akıllı çözümlerin dikkate alınması gerekmektedir.

Sürdürülebilirlik Kavramı

“Sürdürülebilirlik” kavramı en temelde bir şeyin gelecek nesillere aktarılmasını yani daimi olmasını ifade etmektedir. Modern anlamdaki sürdürülebilirlik (nachhaltigkeit) tartışmasını başlatan kişi olarak kabul edilen Carlowitz eserinde ağaçların aşırı kesilmemesi durumunda ormanların kendisini yenileyeceği fikrini ortaya atmıştır (Bosselman, 2016, s. 16; Aktaran: Akçakaya, 2017, s. 49). Bu kavram günümüzde Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) gibi kurum ve kuruluşlarca önemli bir gündem maddesi olarak işlenmektedir. Çevre kirliliği, küresel ısınma, ozon tabakasının incelmeye, enerji krizi, sosyal eşitsizlik, yoksulluk ve piyasa başarısızlıkları gibi olgular sebebiyle ağırlıklı olarak ekonomik ve ekolojik bağlamda ele alınan bu kavram, siyasal ve sosyal birtakım boyutlara da sahiptir. Bu sebeple, sürdürülebilir kentsel kavramı ekonomik, siyasal, sosyal ve ekolojik olmak üzere dört temel üzerine kurgulanmıştır.

1972 yılında Stokholm'de gerçekleştirilen BM İnsan Çevresi Konferansında insan yerleşimleri konusunda her 20 yılda bir küresel ölçekte konferans düzenlenmesi kararı alınmıştır. Söz

konusu konferanslar dizisinin birincisi 1976 yılında Vancouver'da düzenlenmiştir. Habitat I olarak isimlendirilen bu konferansta yaşam kalitesinin artırılması, kadın ve gençlerin katılımı, kentsel kaynakların eşit dağılımı, yeterli konut stoku, kentsel planlama, verimli yerleşim politikaları ve doğal çevrenin korunması konularında görüşmeler gerçekleştirilmiş ve konferansın çıktısı olarak sürdürülebilir yerleşim birimlerinin oluşturulabilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Merkezi (UNCHS) kurulmuştur. Habitat Konferanslar serisinin ikincisi 1996 yılında İstanbul'da “Kent Zirvesi” adıyla düzenlenmiştir. Konferans sürecinde hızlı kentsel bir fırsat olarak ele alınmış ve kentler ekonomik gelişmede ana faktör olarak değerlendirilmiştir. “Habitat Konferanslar serisinin üçüncüsü ise 2016 yılında “Konutlaşma ve Sürdürülebilir Kentsel Kalkınma Konferansı” başlığıyla Kito'da düzenlenmiştir. Habitat III¹, milenyum sonrasında şekillenen süreçte en güncel gündem maddelerinin görüşülmesi sebebiyle en geçerli politika belgesi olarak nitelendirilebilir. Dünyadaki kentsel nüfus oranının ilk kez %50 oranına ulaştığı 2007 yılı sonrasındaki bu dönemde kentsel sosyal entegrasyonun ve eşitliğin bir aracı olarak görülmüştür. Ayrıca giderek genişleyen kentsel alanların ve artan kentsel nüfusun neden olduğu karbon salınımı ve küresel iklim değişikliği gibi konulara daha etkin vurgu yapılmıştır. Konferansın sonuç belgesi olarak yayınlanan Yeni Kentsel Gündem, sürdürülebilir kentsel kalkınmaya ilişkin bir rehber niteliğindedir. “Yerel ve merkezi yönetimlerin kalkınma konusunda stratejik ve işlevsel bir ortak olarak görüldüğü belgede, ‘sosyal uyum ve eşitlik’, ‘kentsel çevre’, ‘mekansal gelişme’, ‘kent ekonomisi’, ‘kentsel ekoloji ve çevre’ ve son olarak ‘konut ve temel hizmetler’ konularında kentsel politika çerçevesi

oluşturulmuştur” (Gürsoy, 2019, s. 23).

Akıllı Kent Yaklaşımı ve Sürdürülebilirlik

Yeni Kentsel Gündem'in 66. maddesinde kentsel gelişmenin neden olduğu zorlukları aşmak için akıllı kentlere referans verilmiştir: “Dijitalleşme, temiz enerji ve teknolojilerin yanı sıra yenilikçi ulaşım teknolojilerinden yararlanarak akıllı bir şehir yaklaşımını benimsemeyi, böylece kent sakinlerine daha fazla çevre dostu seçenekler sunmayı, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi artırmayı ve hizmet sunumunun iyileştirilmesini taahhüt etmekteyiz” (BM, 2017, s. 25). Bilgi ve iletişim teknolojileri kentler üzerinde giderek artan bir öneme sahiptir. Zira akıllı kentlerin üzerine inşa edildiği 6 bileşen (akıllı ekonomi, akıllı vatandaş, akıllı yönetim, akıllı hareketlilik, akıllı çevre ve akıllı yaşam) özelinde birçok teknolojik yenilik gerçekleştirilmektedir. Nesnelerin interneti, büyük veri, bulut teknolojisi ve yapay zeka gibi dört önemli akıllı kent aracı vasıtasıyla yüksek kaliteli kamusal alanların planlanması, kentsel yoğunluğun iyi tasarlanması, kaynak verimliliğinin artırılması ve yaşam kalitesinin optimize edilmesi gibi konularda veri toplanması ve toplanan verilerin yönetilmesi sürdürülebilirlik açısından önem arz etmektedir. Örneğin, akıllı trafik yönetimi, akıllı sokak aydınlatmaları, akıllı ev sistemleri ve akıllı elektrik yönetimi yukarıda belirtilen akıllı kent araçları sayesinde gerçekleştirilmektedir. Söz gelimi akıllı sokak aydınlatması ile ekolojik ve ekonomik kazanımlar sağlanmaktadır. Ayrıca mobil uygulamalar, elektronik ödeme sistemleri ve yönetim bilgi sistemleri aracılığıyla hizmet sunumu kolaylaşmakta, bürokrasi azalmakta ve katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik ve vatandaş odaklılık artmaktadır. Örneğin, e-devlet ve/veya e-belediyeçilik uygulamaları ile kamusal hizmetlere

1) “Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri”nin kabulünden sonra düzenlenen ilk BM Küresel Zirvesi

hız ve etkinlik kazandırılmaktadır. Bu durum sosyal ve yönetsel açıdan sürdürülebilirliğe katkı sağlamaktadır.

Sonuç

Sürdürülebilir ekonomi, yaşanabilir bir çevre, sosyal adalet ve yönetim süreçlerinin tamamını kapsayan sürdürülebilir kentleşme kavramı bütüncül bir mefhumdur. Çevresel göstergelerin iyi düzeyde olduğu ancak yönetsel anlamda vatandaşlarının görüşlerini dikkate almayan ya da ekonomik gelişmenin olduğu an-

cak kentsel güvenliğin sağlanamadığı alanlarda sürdürülebilirlikten söz etmek mümkün değildir. Akıllı kent yaklaşımı, sürdürülebilir mekânsal alanlar oluşturma ya da var olanları koruma hususundaki en popüler fenomenlerden birisidir. 2000 yılı sonrasındaki kentsel altyapılar dikkate alındığında kentsel alanlarda teknoloji yatırımlarına ağırlık verildiği ve sahip olduğu nüfus yoğunluğundan ötürü kentlerin yeni teknolojiler için adeta bir test sahası olduğu görülmektedir.

Özellikle BM başta olmak üzere küresel gündemi belirleyen kurum ve kuruluşların yürüttüğü politika yapım süreçlerinde en başta gelen sürdürülebilirlik kavramı ile akıllı kentler arasında mutualist bir ilişki söz konusudur. Birbirini besleyen bu iki kavrama Yeni Kentsel Gündem ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi küresel politika belgelerinde özellikle yer verilmiştir. Zira bilgi ve iletişim teknolojilerinin araçsallaştırılması ile kentsel yaşamın daha sürdürülebilir ve müreffeh kılınması amaçlanmaktadır.

Kaynakça

- Akçakaya, O. (2017). Yerel Sürdürülebilirliğin Sağlanmasında Etkin Bir Yaklaşım: Kamu Sektörü ve Özel Sektör Ortaklığı. Sakarya İktisat Dergisi, 6(3), 49.
- Baş, C. (der.). (2017). Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri. Ankara: Türkiye Belediyeler Birliği
- BM. (2017). Yeni Kentsel Gündem. Erişim: 20 Kasım 2019, <http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-Turkish.pdf?v=2>
- Bosselmann, K. (2008). The Principle of Sustainability: Transforming Law and Governance. 2. Edition, Aldershot: Routledge.
- Dışişleri Bakanlığı. (2019). Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı (UNHABITAT). Erişim: 20 Kasım 2019, <http://www.mfa.gov.tr/birlesmis-milletler-insan-yerlesimleri-programi.tr.mfa>
- GURSOY, Oğuzhan. Akıllı Kent Yaklaşımı ve Türkiye'deki Büyükşehirler İçin Uygulama İmkânları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.
- Kaya, E. (t.y.). Kentleşme ve Kentleşme. Erişim: 25 Kasım 2017, <http://erolkaya.com/wp-content/uploads/kitaplar/kentlesme-ve-kentilesme.pdf>
- UN. (2018). World Urbanization Prospects: The 2018 Revision. Erişim: 20 Kasım 2019, <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-KeyFacts.pdf>
- UN. (2019). Goal 11: Make Cities Inclusive, Safe, Resilient and Sustainable. Erişim: 20 Kasım 2019, <https://www.un.org/sustainabledevelopment/cities/>

MAHALLİ İDARELERDE TAAHHÜDE BAĞLI İŞLEMLER

Mehmet SARI
Denizli Büyükşehir Belediyesi / İç Denetçi

Mahalli idarelerde girişilen taahhütlerin muhasebeleştirilmesi ve taahhüt kartı düzenlenmesine ilişkin yapılması gereken işlemler değerlendirilecektir.

Bilindiği üzere, 27.05.2016 tarihli ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 449’uncu maddesinde;

Gerek yılı için geçerli, gerekse ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girilen taahhütlerin, bunlara yapılan ilaveler ve fiyat farkı tutarları ile taahhüdün yerine getirilmesi dolayısıyla nakden veya mahsuben yapılan hakediş ödemelerinin ve bu ödemelerden yapılan kesintilerin, taahhüt tutarından yapılan eksiltmelerin, kısmen veya tamamen bozulan sözleşmelere ilişkin taahhütlerin ve diğer bilgilerin “Taahhüt Kartı”na (Örnek: 66) kaydedileceği;

İhale mevzuatına göre (4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve ilgili diğer mevzuat), ihale işlemleri tamamlanarak mal ve hizmet alımı ve yapım işleri için yapılan sözleşmelere ilişkin olarak hazırlanan ihale dosyasının iki nüshası düzenlenecek ilk hakedişle birlikte muhasebe birimine verileceği, muhasebe birimince bu sözleşmelere dayanılarak taahhüt tutarının, taahhüt kartına yazılacağı ve gider taahhütleri hesabına kaydedileceği;

Bu kartların, sözleşmenin imzalanmasından itibaren en geç üç iş günü içinde ilgili tahakkuk dairesi tarafından muhasebe birimine gönderileceği ve muhasebe birimince bu kartlardan yararlanılarak gider taahhütlerine ilişkin gerekli kayıtların yapılacağı, gider taahhütleri kayıtlarının yapıldığı muhasebe işlem fişine taahhüt kartının onaylı bir örneğinin ekleneceği, belirtilmiştir. Yine anılan yönetmeliğin 187’inci maddesinin b) fıkrasının 1 inci bendinde, yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen her bir iş için proje numarası ile ayrı bir taahhüt kartının tutulacağı ve yapılmakta olan yatırımlar hesabının maddi duran varlık çeşitlerine göre bölünmekle birlikte proje bazında raporlanacağı; bu hesaptaki kayıtlı tutarların, girilen taahhütler için fiyat farkı ve KDV ödemeleri dahil yapılan toplam ödemeleri gösterdiği ifade edilmektedir. Bu açıklamalar doğrultusunda mahalli idarelerde girilen taahhütlerin muhasebeleştirilmesi ve taahhüt kartı düzenlenmesine ilişkin yapılması gereken işlemler değerlendirilecektir.

Gider Taahhütleri Hesabı ve Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının Kullanılması

Gider taahhütler hesabı yukarıda bahsedildiği üzere, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenler ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılması gereken bir hesaptır. Bu hesabın kullanılmasına dayanak olan taahhüt için aynı zamanda taahhüt kartı da düzenlenmesi ve taahhüde ilişkin işlemlerin bu karta işlenmesi gerekmektedir.

Girilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışı bu hesaba borç, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

920 Gider Taahhütleri Hesabı	XXX	
921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı		XXX

Girilen taahhütten yapılan hakediş ödemeleri ya da herhangi bir nedenle feshedilen taahhüt tutarları sözleşme fiyatları üzerinden 920 gider taahhütleri hesabının alacağına, 921 gider taahhütleri karşılığı hesabının da borcuna yazılmak suretiyle taahhütten düşme işlemi yapılır. Dolayısı ile ödeme yapıldıkça taahhüt tutarı da azalacak ve son ödeme yapıldığında ise taahhüt tutarı da kapatılmış olacaktır.

921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	XXX	
920 Gider Taahhütleri Hesabı		XXX

Yıl sonlarında “920 gider Taahhütleri Hesabı”nın borç kalanı yok ise; kurumun söz konusu taahhüde ilişkin herhangi bir borcunun bulunmadığı; eğer hesap borç kalanı veriyor ise söz konusu taahhüde ilişkin ödemelerin tamamlanmadığı ertesi yıl ya da yıllarda da ödemelerin devam edeceği anlaşılması gerekir. Muhasebe sistemine göre bu hesabın alacak kalanı vermemesi gerekmektedir. Ola ki hesap alacak kalanı veriyor ise; ya kayıtlarda bir hata yapılmıştır ya da toplam taahhütten daha fazla ödeme yapılması söz konusudur.

Taahhüt Kartına Kaydedilecek Giderler

- Gerek bir mali yıl içinde gerekse ertesi yıllara geçen işler ile ilgili yapılan sözleşmelere dayanılarak girilen taahhütler,
- Bunlara yapılan ilaveler (iş artışları) ve fiyat farkı tutarları,
- Sözleşmeye bağlı iş ile ilgili hak edişlerden yapılan kesintiler,
- Taahhüt tutarından yapılan kesintiler,
- Kısmen ya da tamamen bozulan sözleşmelere ilişkin taahhütler,
- Taahhüt konusu iş ile ilgili diğer bilgiler;

Taahhüt kartına kaydedilir.

Kartın ön yüzünde “Taahhüde ait bilgiler”, “Taahhütler”, “Alınan teminatlar”, “Verilen avanslar ve mahsuplar” ile “Borçlar ve temlikler” başlıklı beş tablo bulunmakta; arka yüzünde ise ödemeler ve yapılan kesintilere (Damga ver-

gisi, gelir vergisi, fon payı, para cezası, icra kesintisi, temlik vs.) ilişkin tablo yer almaktadır.

Bir sözleşmeye dayanılarak girilen taahhütlerde taahhüt kartına yazılanlar aynı zamanda gider taahhütleri hesabına da kaydedilmek zorundadır. Diğer yandan gider taahhütleri hesabı ile taahhüt kartı birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Neden Taahhüt Kartı?

En önemlisi yasal zorunluluk olmasıdır. Ancak asıl cevabı aranması gereken husus, taahhüt kartı tutulmasına ilişkin düzenlemenin mevzuata neden konulduğudur. Taahhüt kartının düzenlenmesinin gerekçelerini;

- Kurum ödemelerinin önemli bir kısmının taahhüde bağlı ödemelerden oluşması,
- Sözleşme ve iş artışlarında toplam bedelin aşılma riskine karşılık otokontrolün sağlanabilmesi,
- Düzenli yapılan ödemelerin durumunu öğrenmek ve raporlama yapılabilmesi,
- Hangi firmaya ne kadar taahhüdün kaldığının anlık olarak görülebilmesi,
- Harcama planı yapma olanağı sağlanabilmesi,
- Taahhüde ilişkin iş ile ilgili temlik olup olmadığının takibi,
- Mükerrer ödemelerin önüne geçilebilmesi, otokontrolün sağlanabilmesi,
- Taahhütlerin tahakkuk birimleri ve sözleşme (taahhüt) bazında ayrıntılı olarak takip edilebilmesi, gibi hususları sayabiliriz.

Taahhüt kartı ve gider taahhütleri hesabı ile ilgili önemli bir husus da, sözleşme ile taahhüde bağlanan ve taahhüt kartına işlenen bir ödeneğin bloke edilmesidir. Yani sözleşmeye bağlanmak suretiyle girilen taahhüde bağlı olarak, ilgili ödeneğin bütçe-

de bloke edilmesi gerekmekte ve bu ödeneğin ilgili harcama kalemindeki kullanılabilir ödenek tutarından düşülmesi gerekmektedir. Kısaca, yüklenmeye girilen tutara ait (taahhüde bağlanmış) ödenekler saklı tutulur; başka iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması için kullanılamaz. Konu ile ilgili olarak Yönetmeliğin 449'uncu maddesinin 7'nci bendinde; "İhale mevzuatına göre girilen ve gider taahhütleri hesabına kaydedilen taahhütler dolayısıyla, kurumların yılı içinde taahhüt ettiği ödemelere karşılık o tutar ödeneğin bulunması ve bu ödeneğin başka bir işe kullanılmayarak saklanması gerekir. Girilen taahhüde ait ödenek, taahhüdün izlendiği ilgili yardımcı hesap defterinin açıklama bölümünde gösterilir."denilmek suretiyle bu husus açıklanmaktadır.

Dolayısıyla bu sayede ilgili harcama birimi ve mali hizmetler birimi (ilgili harcama kaleminden harcama yapmak istediğinde) an itibari ile kullanılabilir ödenek tutarını sağlıklı olarak takip edebileceklerdir.

Taahhüt Kartı ile İlgili Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Bu kartlar sözleşmenin imzalanmasından itibaren en geç 3 iş günü içinde ilgili tahakkuk dairesi (harcama birimi) tarafından muhasebe birimine gönderilir ve muhasebe birimi bu kartlardan yararlanarak gider taahhütlerine ilişkin gerekli kayıtlar yapar. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 449'uncu maddesinin 5'inci fıkrasına göre harcama birimi tarafından girilen taahhüde ilişkin yüklenici ile yapılan sözleşmenin imzalanmasından itibaren 3 iş günü içerisinde (taahhüt kartı) düzenlenerek muhasebe birimine intikal ettirilmesi gerekmektedir. Anlaşılabileceği üzere, harcama birimi tarafından yüklenici ile sözleşme yapılmasına müteakip girilen taahhüde ilişkin bilgiler (ihale ve sözleşme bilgileri vs.) doldurularak 3 iş-

günü içinde muhasebe birimine ulaştırılması gerekmektedir. Bu süreler sorumlulukların belirlenmesi açısından önem arz etmektedir.

- Gider taahhütleri kayıtlarının yapıldığı muhasebe işlem fişine taahhüt kartının onaylı bir örneği eklenir. Buradaki sorumluluk ise muhasebe birimindedir. Taahhüde girilen işin sözleşme bedeli üzerinden gider taahhütleri hesabına alınması gerekmekte olup, yapılan kayda ilişkin muhasebe fişine ise taahhüt kartının onaylı bir örneğinin eklenmesi gerekmektedir.
- Gider taahhütleri hesabı, tahakkuk birimleri itibariyle tutulur ve taahhüt tutarları, bu hesaba KDV hariç tutar üzerinden kaydedilir. Gider taahhütleri hesabına kaydedilen taahhütler harcama birimleri bazında (tahakkuk birimi aynı zamanda harcama birimidir.) ayrı ayrı tutulması gerekmektedir. Ayrıca gerek gider taahhütleri hesabı gerekse taahhüt kartına yapılan kayıtlar sözleşme bedeli üzerinden yapılması gerekmektedir. Yani KDV tutarları bu hesaplarda gösterilmez. Bilindiği üzere sözleşmeler KDV tutarlar üzerinden yapılmaktadır.
- Gider taahhütleri hesabında yer alan taahhütler, bütçe hazırlanması sırasında dikkate alınır. Özellikler yıllara sari işlerde gider taahhütleri hesabında kayıtlı tutarlardan ertesi yıla kalan tutarlar otomatik olarak ertesi yılki bütçe hesaplarında gösterilmesi gerekmektedir. Bu nedenle bütçeler yapılırken taahhüde girilen işin yapılacak bütçeye ilgilendiren kısımları da bütçe hesaplamasında dikkate alınmak zorundadır.
- Bir diğer husus ise taahhüt kartının hangi hallerde düzenleneceği ile ilgilidir. Bu husus da yine Yönetmeliğin 449'uncu maddesinin

1'inci fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre; Kamu İhale Mevzuatı çerçevesinde yapılan ve idarece belli periyotlarla teslim alınacak ve ödemesi de belli bir periyotta yapılacak olan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için bu kartın tutulacağı anlaşılmaktadır. Taahhüde ilişkin olarak idare tarafından 2 nüsha olarak hazırlanan ihale dosyası ilk hak ediş ile birlikte muhasebe birimine verilecek ve idare tarafından girilen taahhüt tutarı, yukarıda bahsedildiği üzere yine harcama birimi tarafından sözleşmeye müteakip doldurularak muhasebe birimine verilen taahhüt kartına işlenecek, girilen taahhüt tutarı gider taahhütleri hesabına kaydedilecektir.

- Diğer yandan taahhüde girilmeden önce, taahhüde ilişkin ihale komisyonlarında üye olarak bulunacak muhasebe veya mali işlerden sorumlu memurların, komisyona katılmadan önce eğer var ise, ödenek artışını tespit ederek, ihalesi yapılacak işin yılı içinde gerçekleştirilecek kısmını karşılayacak ödeneğin bulunmaması halinde, bu hususu ihale kararında belirtmeleri,
- Kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girilen taahhütlere ilişkin bilgiler, sözleşmenin imzalanmasından itibaren en geç üç iş günü içinde ilgili harcama birimi tarafından muhasebe birimine bildirilmesi,
- Taahhüt tutarlarından yerine getirilenlere ilişkin bilgilerin, üçer aylık dönemler itibarıyla; mart, haziran, eylül aylarını takip eden 15 gün içerisinde ve aralık ayı

sonunda ilgili harcama birimi tarafından muhasebe birimine gönderilmesi, gerekmektedir.

Sonuç

Yukarıdaki bölümlerde ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, mahalli idareler tarafından kamu ihale mevzuatına göre, ihale işlemleri tamamlanarak mal ve hizmet alımı ve yapım işleri için gerek bir mali yıl içinde, gerekse ertesi yıl veya yıllara geçerli olarak yapılan sözleşmelere dayanılarak girilen taahhütler; bunlara yapılan ilaveler ve fiyat farkı tutarları ile taahhüdün yerine getirilmesi dolayısıyla nakden veya mahsuben yapılan hak ediş ödemeleri ve bu ödemelerden yapılan kesintiler; taahhüt tutarından yapılan eksiltmeler, kısmen veya tamamen bozulan sözleşmelere ilişkin taahhütlerin her biri için, idarenin muhasebe birimi tarafından ayrı ayrı taahhüt kartı düzenlenmesi ve 920 ve 921 nolu taahhüt hesaplarının kullanılması gerekmektedir. Bu hesapların kullanılması ve taahhüt kartının kullanılmasındaki amaç;

- İlgili harcama birimine bütçe ile tahsis edilen ödeneğin sözleşmeye bağlanması ile harcanabilir ödenekten düşülmesi ve bloke edilmesi suretiyle harcama biriminin bütçe kaleminde kalan net harcanabilir ödeneğin takip edilebilmesi,
- Muhasebe biriminin yükleniciye fazla, yersiz veya mükerrer ödemede bulunulmasının önlenmesi; her bir taahhüt için ayrı bir taahhüt kartı düzenlenmek suretiyle taahhütlerin ayrı ayrı takibinin yapılabilmesi,

- Nakden veya mahsuben yapılan hak ediş ödemeleri ve bu ödemelerden yapılan kesintiler, mahsuplar, verilen avans vb. hususların takibinin yapılabilmesi
- Taahhüdün yıllara sari bir yüklenme ise gelecek yıl ya da yılların bütçelerinin hazırlanmasında bu taahhütlerin de dikkate alınması ile eksilme ya da artışların da yine buradan ayrıntılı olarak takibinin yapılmasını sağlamaktır.

Mahalli idarelerin harcamaları içinde önemli bir yer tutan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin taahhütlerin taahhüt kartına ve taahhüt hesaplarına kaydedilmesi, kurumun yılı için veya ertesi yıl/yıllara geçerli olmak üzere giriştiği taahhütleri bütçe hazırlanması sırasında dikkate alması, bunlarla ilgili yılı içinde yapacağı ödemeler tutarında ödenek bulundurma ve bu ödeneğin saklanması açısından önemlidir. Bu bağlamda gerek muhasebe birimleri tarafından ve gerekse harcama birimleri tarafından taahhüt kartlarının düzenli ve sağlıklı tutulması, takibinin iyi yapılması, bu hesaplardaki tutarların bütçe hazırlanması sırasında dikkate alınması, taahhüt tutarlarından yerine getirilenlere ilişkin bilgilerin, üçer aylık dönemler itibarıyla ilgili harcama birimi tarafından muhasebe birimine gönderilerek karşılıklı mutabakatın sağlanması ve tüm bu taahhüde ilişkin mali işlemlerin taahhüt hesaplarına kayıtlarının (920 ve 921 nolu hesaplar) zamanında ve eksiksiz olarak yapılması, sağlıklı bir mali yapı açısından oldukça önemlidir.

Kaynakça

- Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği • Ahmet BABACAN-Firma Taahhüt Kartı Modülü (Powerpoint sunu) • <http://bekad.org/imgs/files/Devlet%20Muhasebesi%20Uygulamasinda%20Siklikla%20Yapilan%20Hatalar%20Kitab%C4%B1%20Erkan%20KARAARSLAN.pdf> • <https://tezcansite.wordpress.com/2016/02/04/179/>

TARİH, KÜLTÜR VE SANAYİ ŞEHİRİ: MADEN

Süleyman Deniz SEYREK

Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yerel Yönetimler Bölümü

Camii Kebir (1792) ve Minaresi (1899); Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun ilk ve tek barok üslupla inşa edilmiş minaresidir. Minarenin sekiz köşesi, cennetin sekiz kapısını çağrıştırmaktadır.

Arghana Maden, Ergani Maden ve Maden...

Yeraltı zenginlikleri ile ismini duyurmuş Elazığ'ın kadim ve sembol ilçesi. Maden; Mezopotamya'nın en kuzey noktası, kadim Dicle Nehri'nin başlangıcı, Güneydoğu Toroslar tarafından doğal bir koruma altında bulunan, Dicle Nehri ve Mihrap Deresi Vadisinde kurulmuş, Elazığ-Diyarbakır karayolu ve demiryolunun tam ortasında, Elazığ'ın Diyarbakır sınırında bulunan bir yerleşim yeri.

Yüzyıllarca küçük koloniler halinde yerleşimlerin bulunduğu Maden'in tarihi birçok araştırmacı tarafından Diyarbakır'ın Ergani İlçesi sınırlarında bulunan Çayönü Höyük (MÖ. 10.200) ile ilişkilendiriliyor. Kalıcı yerleşimin ise beş yüz ile altı yüz yıldır olduğu tahmin ediliyor.

Yeraltı zenginlikleri ile önem arz eden Maden, Sultan II. Abdülhamid Han ve Cumhuriyet'in kuruluş dönemlerinde ilgi odağı olmuş, imar edilmiştir.

İlçenin birçok değeri günümüze ulaşmıştır. Bunların başlıcaları;

- **Maden Eski Hükümet Konağı (1762):** Maden Eminliği Sarayı olarak inşa edilen yapı, ilçeye hakim bir noktada bulunmaktadır. Her dönem ilçenin yönetim merkezi olan yapı, Maden Saat Kulesi ile geniş bir alanda inşa edilmiştir.
- **Camii Kebir (1792) ve Minaresi (1899):** Bugünkü ilçe çarşısının merkezinde yer alan yapı, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun ilk ve tek barok üslupla inşa edilmiş minaresine sahiptir. Minarenin sekiz köşesi, cennetin sekiz kapısını çağrıştırmaktadır.
- **Maden Saat Kulesi (1899):** İlçe halkının maddi desteği ile, Sultan II. Abdülhamid Han'a ithafen inşa edilmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da inşa edilen ilk saat kulesidir. Yapıyı benzersiz kılan unsur ise, yapı taşı olarak bakır cevherinin kullanılmasıdır.
- **Maden Köprüsü (-):** İnşa yılı tam olarak bilinmeyen yapının Selçuklu Dönemi eseri olduğu tahmin edilmektedir. Uzun yıllar ilçenin tek giriş köprüsü olan yapı, beş senedir devam eden doğal olmayan heyelan olayı sebebiyle geçişe kapalıdır.

İlçenin sivil mimarisini oluşturan Yamaç Evler ise, zamana direnircesine durumunu muhafaza etmektedir. Vadi içinde yer alan ilçenin yamaçlarına sıralanmış taş evler, ilçe için söylenen "Gündüz al, gece sat şehir" sözünü ortaya çıkarmıştır. Hepsi birbirinden farklı tarzlarda inşa edilmiş evlerin birçoğunda bakır cevherini görebilirsiniz.

Kültür ve Turizm Cevheri: Maden İlçesi Projesi

Yukarıda belirtilen değerler ışığında, Temmuz- 2017' de Marmara Üniversitesi - Siyasal Bilgiler Fakültesi / Ye-

rel Yönetimler Bölümü öğrencisi Süleyman Deniz Seyrek'in dönemin Maden Kaymakamı Ömer Büyükgene ile yapmış olduğu görüşme sonucu çalışmaları başlatılan bir gönüllü sosyal sorumluluk ve gelişim projesidir. Proje, Maden İlçesi'nin gelişimi konusunda akademik bir çalışma ortaya koymayı amaçlıyor. Çalışma; Yerel Yönetimler Bölüm Başkanı Doç. Dr. Aynur Atmaca Can ve Dr. Funda Budak'ın akademik çalışmaları Maden Kaymakamlığı, Maden Belediyesi ve Elazığ Belediyesinin destekleri ile sürmektedir.

Bugüne kadar;

- Maden İlçesi Konferansı (12.02.2018 – Marmara Üni.),
- 23 Nisan Kitap Armağan Kampanyası (23.04.2018 – Maden),
- 1. Teknik İnceleme Gezisi (24-25.04.2018 – Elazığ ve Maden),
- Madenliler ile Kültür Gezileri (31.07.2018 – Diyarbakır, 02.08.2018 – Elazığ),
- 3. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi (26-27.10.2018 – Strasburg/Fransa),
- Maden'i Dinlemek Paneli (15.04.2019 – Marmara Üni.),
- 2. Teknik İnceleme Gezisi (25-26-27.06.2019 – Diyarbakır, Maden ve Elazığ)

çalışmaları ile birçok sosyal çalışma gerçekleştirildi. Çalışmanın, Nisan 2020'de düzenlenecek iki günlük sempozyum sonrası tamamlanarak hayata geçirilmesi ön görülmüştür.

Ülkemizin nadide kurumlarından birisi olan Maden Belediyesi, 1854 yılında kurulmuş ilk belediye teşkilatlarındandır. 165 yıllık köklü bir geçmişe sahip Maden Belediyesinin Belediye Başkanı 31 Mart 2019 Yerel Seçimleri ile Orhan Yavuz olmuştur.

Tarihi yapıları, eşsiz lezzetleri, doğası, sıcak kanlı Anadolu insanı ve zamanda yolculuğa çıkaracak daha birçok unsuru ile Maden sizleri bekliyor.

Yargı Kararı

T.C.

YARGITAY

4. HUKUK DAİRESİ

E. 2014/15379

K. 2015/12898

T. 12.11.2015

ÖZET Anayasanın 18. maddesi gereğince ücret ödenmeden zorla çalıştırmak, yani angaryanın yasaklandığı, bir kişinin vekâlet ettiği iş karşılığı vekâlet ücreti alması ya da buna yasal olarak olanak bulunmaması halinde; vekâlet ücretine eş değer bir ücret almasının hukuka uygun olduğu, bu nedenle davalının hizmetinden faydalanan davacı idarenin, aldığı hizmet karşılığı olarak yapmış olduğu davaya konu ödemeler nedeni ile zarara uğradığından söz edilemeyeceği hakkında.

KARAR :

Davacı Maliye Hazinesine izafeten ..Mal Müdürlüğü vekili ...tarafından, davalı M.. İ.. aleyhine 12/01/2011 gününde verilen dilekçe ile maddi tazminat istenmesi üzerine mahkemece yapılan yargılama sonunda; davanın kısmen kabulüne dair verilen 09/04/2013 günlü kararın Yargıtayca incelenmesi taraflar vekillerince süresi içinde istenilmekle temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra tetkik hakimi tarafından hazırlanan rapor ile dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüldü.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı kanıtlarla yasaya uygun gerektirici nedenlere, özellikle delillerin değerlendirilmesinde bir isabetsizlik görülmemesine göre davacının tüm, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları reddedilmelidir.

2- Davalının diğer temyiz itirazına gelince;

Dava, kurum zararının ödenmesi istemine ilişkindir. Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiş; hüküm, taraflarca temyiz edilmiştir.

Davacı, davalının ..Mal Müdürlüğü'nde muhasebe şefi olarak çalışmakta iken, Erzurum Defterdarlığı'nın onayı ile ..Mal Müdürlüğü görevine yetkili kılındığını, görev yaptığı bu dönemde zam-tazminat farklarını ve ek ödemeleri aldığını, ancak davalının asaleten atanma şartları taşımadığı için yapılan bu ödemelerin yersiz olduğunu belirterek iadesi isteminde bulunmuştur.

Davalı, iadesi istenilen ödemeyi, ifa ettiği fiili hizmet nedeniyle aldığını belirterek davanın reddedilmesi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, davalının mal müdürü vekili olarak görev yaptığı sırada 657 sayılı Kanuna aykırı olarak kendisine vekâlet aylığı ödendiği, her ne kadar davalı taraf şartları taşımasa da yürüttüğü iş, angarya yasağı ile davalının asaleten atanma şartları taşınamaması dikkate alındığında, hak ve nesafet uyarınca fazla alınan vekâlet aylığının 1/2'sinin iadesine karar verilmesi gerektiği gerekçesi ile istemin kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Dosya kapsamından, davalının Erzurum Defterdarlığı'nın onayı doğrultusunda ..Mal Müdürlüğü görevi ile yetkili kılındığı, 2008 yılının 6. ayından, 2010 yılının 7. ayına kadar bu görevi fiilen yürüttüğü anlaşılmaktadır. Esasen bu hususta taraflar arasında çekişme de bulunmamaktadır. Uyuşmazlık bu görev sırasında kendisine ödenmiş bulunan zam-tazminat farkları ile ek ödemeleri almaya hakkı bulunup bulunmadığı, ödemelerin iadesinin gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 175. maddesinde vekâlet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için vekilin asilde aranan şartları taşıması gerektiği vurgulanmıştır. Bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere; davalı, vekâlet sebebiyle bir ek ücret almış olup bu ücretin vekâlet ücreti olduğuna ilişkin bir ibare bordro dökümlerinde yer almamaktadır. Diğer yandan; Anayasanın 18. maddesi gereğince ücret ödenmeden zorla çalıştırmak, yani angarya yasaklanmıştır. Bir kişinin vekâlet ettiği iş karşılığı vekâlet ücreti alması ya da buna yasal olarak olanak bulunmaması halinde; vekalet ücretine eş değer bir ücret alması hukuka uygundur. Bu nedenle davalının hizmetinden faydalanan davacı idarenin, aldığı hizmet karşılığı olarak yapmış olduğu davaya konu ödemeler nedeni ile zarara uğradığından söz edilemez.

Mahkemece açıklanan yönler gözetilerek, istemin tümünden reddine karar verilmesi gerekirken, belirtilen husus indirim nedeni kabul edilerek davalının sorumluluğu yönünde karar verilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmektedir.

SONUÇ: Temyiz edilen kararın, yukarıda (2) numaralı bentte gösterilen nedenlerle davalı yararına BOZULMASINA, davacının tüm, davalının diğer temyiz itirazlarının (1) numaralı bentte gösterilen nedenlerle reddine ve peşin alınan harcın istek halinde geri verilmesine oybirliği ile karar verildi.

Genelge

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : 30988 -2019/29
Konu : Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi
ve Eylem Planı

24.12.2020

Şehirlerin küresel olarak birbirine bağlı bir ekonomide rekabet etme ve kent sakinlerinin refahını sürdürülebilir bir şekilde sağlayabilme ihtiyacı ülkeleri ve şehirleri yeni teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları değerlendirmeye yönlendirmektedir. Bu durum şehir çözümlerinin bütüncül ve sistematik olarak ele alınması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Çevre, ulaşım, enerji, sağlık, altyapı ve insan gibi şehirlerin tüm unsurlarının ilişkilerini her açıdan inceleyerek kentsel hizmetlerin bu unsurlara olan yansımalarında bilgiden faydalanmak ve hizmet sunum yöntemlerini bu çerçevede değerlendirmek gerekmektedir. Bu kapsamda akıllı şehirler yaklaşımı şehirlerin yaşanabilirliğini ve sürdürülebilirliğini sağlayan, sosyal yaşamı geliştiren, insan hayatına değer katan ve maksimum enerji etkinliği sağlayan çözümler üretmektedir.

Şehirlerimizin hizmet kalitesi ve verimliliğinin artması ile bugünün sorunlarına çareler üretilirken gelecekte muhtemel sorunlar oluşmadan gerekli önlemlerin alınması ve planlamanın bu doğrultuda yapılması sağlanmalıdır. Şehirlerimizin geleceğinin şekillendirilmesi için yapılacak öngörüler insan odaklı, doğal hayata ve tarihi mirasa saygılı bir şekilde, teknolojiden azami ölçüde faydalanarak toplumun refahını temin etmek mecburiyetindedir.

Bu çerçevede şehirlerimizde yeni vizyonları hayata geçirecek ve vatandaşların kent yönetimine katılımlarını artıracak olan akıllı şehir uygulamaları ile yeni çalışma yöntemlerinin temellerinin atılması amacıyla üst politika ve stratejiler doğrultusunda 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanmış olup www.akillisehirler.gov.tr adresinde yayımlanacaktır.

2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı; kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimler, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin dahil olduğu ortak akıl ve bilimsel bakış açısı ile şekillenen, ulusal katmanda hazırlanan Türkiye'nin ilk, dünyanın dördüncü akıllı şehir stratejisi ve eylem planıdır. 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı ile kamu kurum ve kuruluşlarından yerel yönetimlere, şehrin tüm unsurları ile birlikte koordinasyon içinde, vatandaşlara sunulan hizmetlerde bütünlüğün sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca kaynakların doğru bir şekilde tahsis edilmesi, kamu kurumlarıyla vatandaşlar arasındaki mesafenin azaltılması ve sunulan hizmetlerde vatandaş memnuniyetinin artırılması sağlanacaktır.

Akıllı şehirler alanında müşterek çalışma kabiliyetinin kurumsal sorumluluklar dâhilinde geliştirilmesi ve akıllı şehir politikalarına ulusal katmanda getirilen bütüncül bakış açısının hayata geçirilebilmesi, doğru proje ve faaliyetlerin sorumlularınca uygulanması ile güvence altına alınacaktır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının koordinasyonunda, 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı kapsamı dâhilindeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmesi hususunda gereğini rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Soru & Cevap

Sorularınızı
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlanan
Birliğimiz web
sitesindeki
“Soru-Cevap”
formunu doldurarak
iletebilirsiniz.

1) Belediyemizde sözleşmeli mühendis olarak çalışan personel, iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilebilir mi?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun 8’inci maddesinin beşinci fıkrasında İş güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartının aranacağı, yedinci fıkrasında kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personelin, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebileceği ve bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödemenin, hizmet alan kurum tarafından yapılacağı, bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmayacağı, bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde, günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla, aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmelerin dikkate alınmayacağı düzenlenmiştir.

29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevli iş güvenliği uzmanlarının nitelikleri, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde iş güvenliği uzmanı, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik eleman olarak tanımlanmış, 7’nci maddesinde ise iş güvenliği uzmanlarının nitelikleri ve görevlendirilmeleri ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; gerek Kanun gerekse Yönetmelikte sözleşmeli personelin iş güvenliği uzmanı olarak çalıştırılmayacağına dair bir ifade yer olmadığından ve iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personelin, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında iş güvenliği uzmanı olarak da çalışabileceğinden hareketle sözleşmeli olarak çalışan ve iş güvenliği sertifikası bulunan personelin aranan niteliklere de sahip olması halinde iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilebileceği, bu şekilde görevlendirilecek personele Kanunun 8’inci maddesinde belirtilen hesaplama göre ücret ödenebileceği değerlendirilmektedir.

2) 24/10/2017 tarihinde belediyede mühendis kadrosuna atandım, memuriyet öncesi çalışmalar izin hakkı ve kademe ilerlemesine etki eder mi?

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 23’üncü maddesinde; devlet memurlarının, bu kanunda gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahip olduğu, Kanun’un 102’nci maddesinde ise devlet memurlarının yıllık izin süresinin, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (on yıl dâhil) olanlar için 20 gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için ise 30 gün olduğu zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebileceği hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Kanun’un 102’nci maddesinde belirtilen hizmet kavramı 154 Seri Nolu Devlet Memurları Kanunu Tebliğinde, memurların yıllık izin sürelerinin hesabında, hangi statüde olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet süreleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında geçmese dahi devlet memurlarının kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilen hizmet sürelerinin dikkate alınması gerektiği düzenlemesine yer verilerek tanımlanmıştır.

657 sayılı Kanun’un 36’ncı maddesinin (C) bendinde “Teknik hizmetler sınıfına girenlerden memurluğa girmeden önce yurt içinde veya yurt dışında mesleklerini serbest olarak veya resmi veya özel müesseselerde ifa edenlerin teknik hizmetlerde geçen süresinden bu kanun ve bu kanunun 87’nci maddesinde sözü edilen kurumlarda geçen sürenin tamamı ve geri kalan sürenin 3/4 ü toplamı memuriyette geçmiş sayılarak bu süreler her yılı bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.” hükmü gereği özel sektörde mesleğinizle ilgili çalışmış olduğunuz sürelerin 3/4’ünün de memuriyette derece kademe hesabında ve yıllık izin sürenizin hesabında dikkate alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

3) Belediyenin derneğe taşınmaz tahsis etmesi mümkün müdür? Tahsisin mümkün olması halinde usulü nasıldır, mümkün olmaması halinde ise kiralama nasıl yapılır?

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde "mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla gençlik ve spor hizmetlerini yapmak veya yaptırmak" belediyelerin görev ve sorumlulukları arasında sayılmış, 75'inci maddesinde belediyelerin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, kamu yararına çalışan derneklerle doğrudan, diğer derneklerle mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması şartıyla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği düzenlenmiş ancak derneklere taşınmaz tahsis edilebileceğine ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

Sayıştay Temyiz Kurulu, 2017/1 E, 5415/1 K. sayılı kararında, belediyelere ait taşınmazların belediye meclisi kararı ile spor kulüplerine tahsis edilmesine imkân bulunmadığını belirtmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediye taşınmazlarının derneğe tahsis edilemeyeceği, 2886 sayılı Kanun'a uygun olarak kiralanabileceği veya 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi uyarınca yapılacak ortak hizmet projesi kapsamında ve proje süresince derneğin kullanımına verilebileceği düşünülmektedir.

4) 'Radyo, televizyon ve sinema bölümü' mezunu kişi belediyede sözleşmeli kameraman kadrosunda istihdam edilebilir mi?

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre sözleşmeli personel çalıştırılmasına unvanlar itibarıyla ilişkin uygulamaya açıklık getiren İçişleri Bakanlığı'nın 2007/10 sayılı genelgesi ile bu genelge ekinde yer alan listede yazılı olan kadrolarda tam zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılacağı düzenlenmiştir. Kameraman kadrosu da listede sayılmakla birlikte bu kadroda istihdam edileceklerde aranan niteliklere ilişkin bir açıklamaya yer verilmemiştir.

5393 sayılı Kanunun 49'uncu maddesinin beşinci fıkrasında bu personel hakkında hüküm bulunmayan hallerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/B fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu nedenle belediyelerde sözleşmeli personel istihdam edilirken aranılacak nitelikler için Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına Dair Esaslar'a bakmak gerekecektir.

Söz konusu Esasların, Sözleşmeli Personel Pozisyon Unvanları İle Asgari Nitelikleri Gösterir 4 Sayılı Cetvel incelendiğinde kameraman kadrosu için; yükseköğretim kurumlarının ilgili bölümlerinden mezun olmak şartının getirildiği görülmektedir. Üniversitelerde fotoğrafçılık ve kameramanlık bölümlerinin yanında, kamera ve fotoğraf dersi de verilen başka bölümler de yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde; belediyelerde sözleşmeli kameraman olarak istihdam edilecek kişilerin fotoğrafçılık ve kameramanlık bölümlerinden mezun olmaları gerektiği anlaşılır olmakla birlikte kamera kullanımı ve fotoğraf derslerini de veren diğer bölüm mezunlarının bu kapsamda istihdamının takdирinizde olduğu değerlendirilmektedir.

5) İtfaiye amiri olarak görev yapan ve açık öğretim lisesi mezunu olan personel sınavsız olarak 3. dereceli itfaiye müdürlüğü kadrosuna atanabilir mi?

04/07/2009 tarihli ve 27278 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 21'nci maddesinde zabıta ve itfaiye personelinin görevde yükselme işlemlerinin, ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütüleceği belirtilmiştir.

21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesinde Yönetmeliğin 8 inci maddesinde sayılan unvanlardan daire başkanı ve itfaiye müdürü dışındaki kadrolara yapılacak atamalarda Yönetmeliğin 19'uncu maddesinde belirtilen şartların aranacağı hükme bağlanarak daire başkanı ve itfaiye müdürü kadroları görevde yükselme sınavı kapsamı dışında tutulmuştur. Bu düzenlemeye göre itfaiye müdürlüğü kadrosuna yapılacak atamalarda Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin görevde yükselme şartlarına ilişkin hükümleri uygulanamamaktadır.

22/02/2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğe göre itfaiye müdürlüğü kadrosu 1-4'üncü dereceli müdürlük kadrosu olarak belirlenmiş olup bu kapsamda yapılacak atamalarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinin (B) bendinin uygulanması gerekmektedir.

657 sayılı Kanunun 68'inci maddesinin (B) bendine göre atama yapılabilmesi için ilgilinin, 1'inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl, 1'inci ve 2'nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için en az 10 yıl, 3'üncü ve 4'üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olmasının şart olduğu ve dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu sürelere iki yıl ilave edileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; her ne kadar itfaiye müdürlüğü kadrosu Görevde Yükselme Yönetmeliği kapsamında dışında tutulmuş olsa da, bu kadronun 1-4 dereceli müdürlük kadrosu olarak sayıldığı dikkate alındığında 657 sayılı Kanunun 68/B maddesinde belirtilen şartlardan "yükseköğrenim görmüş olma" şartını taşımayan personelin sınavsız olarak itfaiye müdürlüğü kadrosuna atanmasının uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

6) Fiziken işyeri bulunmayan arsanın emlak vergisi muafiyeti ile burada akaryakıt istasyonu açılması halinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesine ilişkin bilgi verir misiniz?

CEVAP:

1) 1319 sayılı Emlak vergisi Kanununa göre Türkiye sınırları içinde bulunan binalar, arazi ve arsalar bu Kanun hükümlerine göre bina vergisi ve arazi vergisine tabidir. Kanunun 4 ve 5'inci maddelerinde bina vergisinden 14 ve 15'inci maddelerinde ise arazi vergisinden daimi ve geçici muafliklar hüküm altına alınmıştır.

1319 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde Türkiye sınırları içinde bulunan arazi ve arsaların bu Kanun hükümlerine göre Arazi Vergisine tabi olduğu, belediye sınırları içinde belediyece parsellenmiş arazinin arsa sayıldığı düzenlenmiştir.

Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (v) bendinde doğalgaz, ham petrol ve bunların ürünlerinin nakli ve dağıtımını amacıyla kullanılan boru hatları ile bunların ayrılmaz parçası olan istasyonların (Pompa, kompresör, basınç düşürme ve ölçüm, hat vana grupları, haberleşme, pik, katodik koruma gibi) bina vergisinden daimi olarak muaf olduğu belirtilmiştir.

Yine Kanunun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde petrolün boru hatları ile transit geçişi ile ilgili projeler kapsamında; kamulaştırma ile görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşunun maliki veya irtifak hakkı sahibi olduğu ve ilgili proje yatırımcıları lehine irtifak hakkı tesis edilmiş gayrimenkuller arazi vergisinin daimi muaflikları arasında sayılmıştır.

Kanunun geçici 23'üncü maddesinde takdir komisyonlarınca 2017 yılında 2018 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri, 2017 yılı için uygulanan birim değerlerinin % 50'sinden fazlasını aşması durumunda, 2018 yılına ilişkin bina ve arazi vergi değerlerinin hesabında, 2017 yılı için uygulanan asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin % 50 fazlasının esas alınacağı, takip eden 2019, 2020 ve 2021 yıllarında 29 uncu madde kapsamında bina ve arazi vergisi matrahları ile asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin bu şekilde belirlenen değerler üzerinden hesaplanacağı, emlak vergi değeri veya asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri esas alınarak uygulanan vergi, harç ve diğer mali yükümlülükler için de birinci fıkra hükümlerine göre belirlenen değerlerin dikkate alınarak uygulanacağı düzenlenmiştir.

Bahse konu arazinin bu Kanunun 4 ve 14'üncü maddelerindeki daimi muafliklara girmemesi halinde bina ve arazi vergisine tabi olduğu, bina ve arazi vergisi matrahlarının hesaplanmasının ise takdirinizde olduğu değerlendirilmektedir.

2) 10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "İşyerlerinde aranacak genel şartlar" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, "Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna, ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması," işyerlerinde aranacak genel şartlar arasında sayılmıştır.

Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde ise yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılacağı belirtilmiştir.

Bahse konu yerde akaryakıt istasyonu açılabilmesi için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

7) Tekniker kadrosunda çalışmakta iken işletme bölümünden (lisans) mezun olan personelin uzman kadrosuna sınavsız geçişi ve 6 ay başkan yardımcılığı yapması durumunda müdür kadrolarına atanması mümkün müdür?

1- Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde aynı hizmet grubunun alt hizmet grubu içinde kalmak kaydıyla, ilgili personelin isteği ve atanılacak kadro için aranan öğrenim şartı ile sertifika gibi belgelere sahip olunması kaydıyla sınav yapılmaksızın atama yapılabileceği belirtilmekle birlikte Yönetmelikte tekniker kadrosu ile uzman kadrosuna aynı hizmet grubu içerisinde yer verilmemektedir.

Aynı fıkranın (b) bendinde; gruplar arası görevde yükselme niteliğindeki geçişlerin ve alt gruptan üst gruplara geçişlerin görevde yükselme sınavına tabi olacağı belirtilmiştir. Uzman kadroları Yönetmeliğin 5'inci maddesinde belirtilen görevde yükselmeye tabi kadrolar arasında bulunmaktadır.

Buna göre tekniker kadrosunda bulunan personelin uzman kadrosuna geçebilmesi için görevde yükselme sınavına girerek başarı sağlaması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde uzman kadrosuna atanmak için en az dört yıllık yüksekokul veya fakültelerden veya bunlara denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olma şartıyla beraber, son müracaat tarihi itibarıyla 5'inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinde sayılan görevlerde (bilgisayar işletmeni, veri hazırlama ve kontrol işletmeni, veznedar, anbar memuru, ayniyat memuru, belediye trafik memuru, bilet satış memuru, evlendirme memuru, gemi adamı, koruma ve güvenlik görevlisi, gişe memuru, memur, mutemet, sayaç memuru, tahsildar, şoför) en az iki yıl süreyle çalışmış olma şartı aranmaktadır.

Tekniker kadrosunda bulunan işletme bölümü mezunu personelin uzman kadrosuna geçebilmesi için eğitim şartını sağladığı, Yönetmeliğin 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinde sayılan görevlerde en az iki yıl çalışmış olma şartını sağlaması ve görevde yükselme sınavında başarılı olması halinde söz konusu kadroya atanmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

2- Belediye Başkan Yardımcılığı kadrosu 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 2 sayılı cetveline göre 1'inci dereceli (ek göstergesi 3000) kadrolar arasında bulunmakta olup Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik kapsamında yer almamaktadır.

Söz konusu kadroya atamalar 657 sayılı Kanun'un 68/B maddesine göre yapılmaktadır. Buna göre; 4 yıllık fakülte mezunu olanlar için en az 10 yıl, 2 yıllık yüksekokul mezunu olanlar için 12 yıl hizmet şartı aranmaktadır.

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; bu Yönetmelik kapsamı dışında bulunan daha üst görevlerde, en az altı ay süreyle çalışmış olanların, aranan şartları taşımaları kaydıyla, bu Yönetmeliğin 5'inci maddesinde yer alan "yönetim", "araştırma, planlama ve savunma hizmetleri" gruplarında gösterilen kadrolara sınavsız atanabileceği, Yönetmelik kapsamındaki diğer kadrolara ise sınavsız atanmak için altı ay çalışmış olmak şartının aranmayacağı belirtilmektedir.

Yapılan açıklama doğrultusunda; söz konusu personelin bahsedilen şartları sağlaması durumunda belediye başkan yardımcılığı kadrosuna atamasının yapılabileceği, Yönetmelikte aranan şartları sağlaması durumunda Yönetmelik kapsamında bulunan kadrolara sınavsız atanabileceği değerlendirilmektedir.

8) Belediye meclis üyesi başkan vekilleri silah taşıma ruhsatı alabilir mi?

24/12/2017 tarihli ve 696 sayılı KHK'nın 4'üncü maddesi ile muhtarlar ve belediye başkanlarına silah taşıma ruhsatı alabilme hakkı getirilmiştir.

6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun'un 7'nci maddesinde ateşli silahları taşıyabilecek veya meksen yada işyerinde bulundurabilecek kişiler sayılmış olup, maddenin birinci fıkrasının (7)'nci bendinde yapılan soruşturma sonucu veya kesinleşmiş yargı kararı üzerine görevine son verilenler ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olanlar hariç olmak üzere, en az bir dönem köy veya mahalle muhtarlığı ya da belediye başkanlığı yapmış bulunanların, taşıyabilecekleri veya meksen yada işyerinde bulundurabilecekleri düzenlenmiştir.

Belediye meclis üyesi başkan vekilleri bu maddede sayılan kişiler arasında olmadığından silah taşıma ruhsatı alamayacakları değerlendirilmektedir.

Aynalıgöl Mağarası
(Gilindere)
Aydıncık/MERSİN

Raşid Necati Aslım

TBB
"Birlikte Belediyecilik"